virtual-project.eu

SATONI

47

MUTRE DE ÎNMORMÂNTARE

SAN-ANTONIO

MUTRE DE ÎNMORMÂNTARE

Original: DES GUEULES D'ENTERREMENT (#24)

Colecția San-Antonio nr. 47

Traducere de
MĂRGĂRITA VAVI PETRESCU

virtual-project.eu

Editura Forum

1998

PARTEA ÎNTÂI

Capitolul 1

Trebuie să vă fac să râdeți!

În dimineața aceea, Bérurier avea mutra ca o stradă sinistrată. Pleoapele îi erau umflate ca niște valize de ambasador în momentul unei crize diplomatice și, cu stratul de melancolie care-i acoperea fața, s-ar fi putut regudrona Drumul Național 7. Totuși, strângându-mi dreapta cu cei cinci cârnăciori care-i constituie mâna aristocratică, mi-a spus aceste cuvinte surprinzătoare:

— Trebuie să te fac să râzi!

Cuvinte periculoase în sinea lor. În general, oamenii care vă fac să râdeți se feresc s-o anunțe.

— De ani de zile mă tot faci să râd, l-am informat. Mai odihnește-te, Grasule, am cumpărat Vermontul[1] pentru a asigura interimatul…

Dar ar fi mai simplu să capturezi un V-1[2] cu o plasă de fluturi decât să-l oprești pe Béru atunci când s-a pornit.

Dintr-un sforăit, a tras pe nări metri cubi de oxigen care-i permit să conferențieze serios mai înainte de a se transforma în gaz carbonic.

— Închipuie-ți, îmi spuse el, că nepotul meu s-a însurat…

— Boxerul?

— Da…

— Și cariera lui?

— Și-a agățat în cui mănușile…

— S-a intoxicat cu castane?

— Într-un sens, da. E un bătăuș strașnic, care știe bine să-și folosească picioarele dinainte, te făcea să te gândești la Cerdan[3], dacă-ți aduci aminte?

— Așa-i, recunosc eu, în afara ringului semăna cu Cerdan ca două picături de apă!

— Numai că nu suporta să încaseze, continuă Grasu'', un pumn de oțel, dar falca de sticlă!

— Văd că n-ai pierdut niciun film cu Humphrey Bogart!

Béru îmi mătură sarcasmele cu un gest agasat.

— Pe scurt, s-a însurat! Nevastă-sa e fermecătoare, lucrează ca ucenică la Martin, celebrul croitor din La Garenne-Colombes… Cât despre nepotul meu, și-a găsit o slujbă de viitor…

— Zău?

— Ca aprod…

— A făcut dreptul?

— E aprod la ministerul de finanțe. Poate urca în grad…

— Și să ajungă ministru, e o treabă, se caută lume! Acum, miniștrii de finanțe sunt recrutați cu forța, dacă refuză îi paște comandoul de parașutiști…

Sâcâit, Béru căscă de enervare, oferindu-mi astfel o vedere panoramică a coardelor lui vocale.

— Căsătoria a avut loc ieri, îmi explică el.

Acum am înțeles de ce avea o mină așa de descompusă, privirea galbenă și acea intensă exteriorizare a ficatului.

— Te-ai făcut criță, firește!

— A fost o ocazie, nu? De altfel, au avut o șampanie bună. Și băuturi apetitive la discreție: fratele miresei lucrează la Cinzano.

Scoase din buzunar o sticlă dubioasă, îi trase dopul dintr-odată, cu dinții, și gâlgâi din conținut.

— Nimic mai indicat ca un gât de băuturică pentru alungarea mahmurelii, mă lămuri el.

Îmi suflă în obraz o duhoare de alcool de ultimă calitate și plescăi din limbă cu un aer satisfăcut.

Apoi zâmbi și repetă cu încăpățânarea care i-a făcut forța dintotdeauna:

— Trebuie să te fac să râzi.

Mă întrebam în clipa aceea de ce nimănui nu i-a venit ideea să-i tragă un glonț în cap. Ar fi însemnat, pur și simplu, legitimă apărare. Am schițat un gest de încuviințare:

— De acord, dar procedează prudent, proteza mea e în rodaj.

Grasu' își descheie partea superioară a pantalonului.

— Fac puțină aerofagie, se scuză el.

— Dacă ți-ar bate vântul numai în brioșă, Grasule, răul ar fi doar pe jumătate.

Își împreună sprâncenele stufoase, ceea ce dădu chipului său mândru expresia răvășită a celui care solicită de urgență un laxativ. Dar Béru are calitatea că nu-i ranchiunos. Insultele alunecă pe sufletul lui ca o ploaie de primăvară pe clădirea Întreprinderilor C.C.C.

— Nevastă-mea și cu mine ne-am stors creierii ca să ne hotărâm ce cadou să le facem tinerilor însurăței. Eu am avut o idee originală: o veioză. Dar primiseră deja paisprezece. Atunci, i-am întrebat ce le-ar face plăcere.

— Sper că nu și-au dorit un manual de gramatică, am oftat eu.

— Nu, continuă Béru. Ar fi vrut un aparat de fotografiat.

— Aspirații modeste, se găsesc la prețuri rezonabile.

— Păi cum: am dat fuga în talcioc!

Eram de mult obișnuit cu fanteziile Grasului, dar trebuie să recunosc că spusele lui m-au făcut să tresar. Să cumperi din talcioc un dar de nuntă denota o mare cârpănoșenie.

— Și ai găsit?

— Ai să mă crezi, dacă ai să vrei, dar am pus mâna pe un Smelflex nou nouț! Și știi cât am dat pe el?

— Dă-i drumul, mă aștept la orice.

— Cinci mii de franci, cu etui cu tot…

Mi-am permis o ridicare din umeri, care, veți recunoaște, se potrivea situației.

— La prețul ăsta, i-am spus, ai fi putut să le oferi poza ta în Gevacolor. Ar fi fost mai eficace în cazurile de constipație acută!

Dar el se gândea la cadoul lui. Aparatul cânta marșul nupțial la foaie în craniul lui Béru, unde-i atâta loc încât ar putea să-și ridice cortul un circ. Ochii lui semănară brusc cu două obturatoare.

— Era așa de nou aparatul ăsta, reluă Grasu'', că nevastă-mea s-a dus să cumpere o testea de hârtie pentru scrisori de la Printemps…

Am făcut un gest cu mâna pentru a-mi sublinia imposibilitatea de a pricepe. Conversația lui Béru e atât de dezlânată, încât aveai mereu impresia că asculți radioul englez în timpul ocupației. Fiecare frază a lui, șchiopătândă, poseda un sens ascuns.

— Ascultă, Einstein, i-am declarat, dacă pot realiza dintr-un foc raportul existent între tine și cifra zero, în schimb, cel dintre un aparat fotografic de ocazie și o testea de hârtie pentru scrisori, cumpărată de la Printemps, mi-e mai puțin perceptibil…

Béru își scoase pungulița de tutun din buzunarul revolverului. Obiectul era din cauciuc și mirosea a autobuz într-o zi ploioasă. Era deformat și amintea de un bandaj herniar vechi. Fermoarul inițial numai funcționa de multișor și punga se închidea cu ajutorul unui ac de siguranță zdravăn (ceea ce-i normal pentru o pungă de polițist).

Un zâmbet gras, ca un recital Peter's Sisters, pluti pe buzele lui Béru câtă vreme își confecționă țigara.

Degetele lui groase, ca niște cârnăciori, adunau anevoie tabacul în cilindrul subțire de hârtie. Cu toate acestea reușiră. Grasu' scoase din gură o limbă să-ți provoace grețuri ca traversarea Mânecii pe o zi vântoasă. Umezi banda de hârtie și țigara, care până atunci nu avea niciun aspect determinat, îl adoptă imediat pe cel al unui limax.

— Nu te grăbi, l-am sfătuit, eu mă duc să-mi fac o pasiență.

Grasu' mă privi de jos în sus, pe urmă de sus în jos.

— Nu-ți prea merge mintea, ți-am spus că aparatul era practic nou, mă urmărești?

— Nu-i greu de urmărit un rulou compresor.

— Bun, gândește-te: cumpărând o testea de hârtii pentru scrisori de la Printemps, madam Bérurier a primit ca supliment un ambalaj frumos. Acest ambalaj ne-a folosit pentru împachetarea aparatului foto… Vorba cântecului: contează mai mult hârtia în care înveleşti jucăria.

Începu să râdă. Și când râde Béru, poți fi sigur că se petrece ceva. Te grăbești să suni la meteo, să afli dacă nu s-a semnalat niciun ciclon.

— Ești tare ingenios, recunosc eu. În ziua în care te voi oferi cuiva am să-mi procur un cărucior Persil ca să te pun în valoare…

Considerând conversația terminată și având de lucru berechet, mă pregăteam să-mi iau valea, dar Béru mă apucă de rever, care se mototoli ca o cicoare creață.

— Stai așa, că nu ți-am spus ce-i mai frumos! Trebuie să te fac să râzi!

— Nu-i o necesitate absolută, Grasule…

Dar Umflatu' nu-mi dădu drumul. Bérurier e un soi de buldog, cu dinții încălecați. Când te ține așa cum mă ținea el, ca să scapi nu există decât o singură modalitate: să-l gâdili la subsuori. Loviturile îl lasă insensibil și nu-i tulbură seninătatea. Am recurs, deci, la acest șiretlic inocent. Béru începu să țipe și să râdă ca o fetiță, cu o expresie atât de stupidă că-ți venea chef să soliciți pentru el o pensie de invaliditate.

Gâdilatul are în comun cu răul de mare faptul că efectele lui încetează odată cu motivele. Grasu' își recăpătă rapid gravitatea inerentă funcțiilor sale.

— Astea nu-s maniere! explodă el. Dacă te-ar vedea Bătrânu'!

Am plecat, dar el s-a luat după mine spre birou. În clipa în care i-am trântit ușa în nas, el încă mai bolborosea:

— Trebuie să te fac să râzi…

Fraza lui se termină printr-un zgomot de șnițel de vițel bătut.

— Neam de brută ce ești! urlă Grasu' dincolo de ușă.

În dimineața aceea am lucrat timp de două ore la o afacere cu niște cecuri de călătorie falsificate. Apoi am urcat în laborator să-l văd pe Favier, care făcuse fotocopii documentelor dubioase… Am discutat în legătură cu această problemă și mă pregăteam să ridic ancora, când el începu să zâmbească.

Fiind vorba de Favier, un surâs este egal cu un eveniment. Băiatul ăsta e mai trist ca o lumânare. Dacă nu-i curg și lui lacrimi, are totuși aceeași culoare.

— V-a povestit Bérurier? mă întrebă el.

— Ce să-mi povestească? l-am întrebat distrat.

— Aventura lui cu aparatul de fotografiat.

Am simțit că mă clatin din fundații sau, cel puțin, din fund. Ca Favier să numească așa ceva o aventură, înseamnă că urmarea istorioarei, căreia i-am pus capăt printr-o lovitură de ușă în mutra lui Bérurier, reprezenta un oarecare interes.

— Închipuiți-vă, continuă băiatul, că Bérurier a cumpărat un aparat fotografic din talcioc ca să-l ofere ca dar de nuntă unui nepot care se căsătorea. Cum aparatul era practic nou, l-a împachetat într-o hârtie frumoasă de la Printemps…

Toate astea le știam și eram pe punctul să-mi scurtcircuitez glanda răbdării.

— Bun, reluă Favier, l-a înmânat tinerilor miri… Aceștia i-au mulțumit… Au despachetat darul! Au scos strigăte de admirație în fața somptuosului aparat… L-au deschis… Și…

Am început să ciulesc urechea.

— Era un aparat fotografic care stropea cu apă? sugerez eu, această presupunere dând măsura spiritului meu șugubăț.

— Nu, pufni în râs Favier, dar au găsit în interior o rolă de film… Bérurier a făcut o mutră!

Într-adevăr, era o glumă ca de întâi aprilie și cadra teribil cu eminenta personalitate a Grasului.

— Eu i-aș fi cumpărat imediat altul, i-am spus lui Favier. Cum s-a descurcat butoiul ăla de gelatină?

Favier ridică din umeri.

— A pretins că a vrut să încerce aparatul… și a recuperat rola…

— S-a aflat într-o postură penibilă.

— Vezi bine…

Lumânarea se apropie de o chiuvetă din faianță. Dreptunghiuri de peliculă erau muiate în apă.

— I-am cerut filmul cu pricina, îmi spuse el.

— De ce mă rog, nu aveai și-așa destulă treabă?

Roși puțin, ceea ce-l făcu să semene cu o lumânare aprinsă.

— Sunt un maniac al fotografiilor. Pentru mine, vedeți dumneavoastră, o peliculă impresionată reprezintă un mister în suspensie. Simt nevoia să-l determin să vorbească, să-l fac să trăiască…

Relatându-și complexele, ridică negativele din baie și le privi.

— Bineînțeles, idiotul ăsta a scos rola în așa fel încât a voalat-o…

M-am aplecat asupra dreptunghiurilor. Nu se distingea mare lucru. Parcă ar fi fost niște prim planuri de frișcă sau o noapte a nunții la Spitzberg…

— Un fiasco, am murmurat eu.

Favier ajunse la ultima. Adică la cea care fusese prima fotografie impresionată. Ea scăpase.

— În sfârșit, făcu el satisfăcut.

Așeză negativul pe o placă de sticlă, aplică deasupra enorma lentilă a unui aparat de mărit și aprinse un bec electric. Am obținut în felul acesta

o imagine perfect de clară și de zece ori multiplicată.

— Ce sperai, l-am întrebat, să dai peste un porno de amatori?

Observ că am nimerit la țintă. Favier se fâstâci. Băiatul ăsta trebuie că-și alcătuise o colecție frumușică de combinații numeroase care permit agățarea într-un cui a patru jamboane.

În orice caz, și-a scos cheltuielile developatului, fiindcă negativul reprezenta un ins între două vârste.

— Precis nu-i poza unui negru, am estimat eu.

— De ce? întrebă Favier ca un nătâng.

— Pentru că negativul e negru! Tipul ăsta trebuie că-i palid ca unul care fie a mâncat o trântă la premiul Goncourt, fie pe douăsprezece trepte ale scării lui.

Cu această estimare pitorească am părăsit laboratorul și m-am dus, cum bătea ora douăsprezece la ceasul-brățară de la Notre-dame, să dau pe gât vinișorul alb de la jumătatea zilei.

Punctual, onorabilul meu coleg Pinaud stătea în picioare dinaintea tejghelei, ca un preot oficiant. Alesese ca vin pentru slujbă un Roussette de Savoie, pe care cârciumarul de aici numai ce-l primise și care îți lăsa pe limbă un parfum delicat.

Degustând acest sirop de viță, bătrânul ticălos făcea eforturi lăudabile să-și îndrepte periscopul spre decolteul chelneriței. Uza de un șiretlic vechi ca țoalele mele; pe măsură ce golea paharele, le plătea și făcea în așa fel încât să-i cadă o monedă de partea cealaltă a tejghelei.

Natural, chelnerița se apleca să culeagă mărunțișul și, atunci, Pinuche al nostru își insinua privirea fezandată în despicătura corsajului negru, în interiorul căruia o pereche de sânișori delicați strigau după ajutor.

Am profitat și eu de panoramă printr-un *traveling* lateral, după care l-am luat la zor pe Pinaud.

— Știu că la vârsta asta omul devine contemplativ, Pinuche… Dar există niște limite peste care nu se poate trece, dacă vrei să eviți încălcarea moralei.

S-a supărat urât bătrânul, susținând că are destui ani ca să se poată lipsi de predicile unui mucos ca mine și a încheiat afirmând că ar prefera să treacă peste partea cea mai articulată a persoanei mele decât peste morală.

Am comandat un rând și gestul meu l-a calmat.

A început prin a-mi povesti drama vecinului său de palier, care nu reușea să procreeze. Nefericitul nu mai știa cărui sfânt să se mai roage…

— Dacă te angajează manager nu-l văd bine, mi-am exprimat eu părerea.

Pinuche și-a retras prompt mustăcioara care se macera în paharul lui cu vin alb.

— Musiu San-Antonio, s-a oțărât el la mine, fiindcă mă obligi să intru în detalii intime, dă-mi voie să-ți zic că virilității mele puțin îi pasă de atacurile astea!

— Nu te lansa în chestiuni abstracte, Pinuche! Și lasă-l încolo de stil regență, că ai să-ți înnozi urechile în întortocheri subtile de frază!

Toate astea vi le spun pentru a vă demonstra, băieți, că în ziua aceea nimic nu te lăsa să întrezărești iminența unei aventuri uluitoare.

Aerul nu era mai viciat ca în alte dăți. Oamenii aveau moaca de luni dimineața, chelnerița bistroului își etala sânii, Bérurier beneficia de prostia lui proverbială și Pinaud se cufunda alegro în ramolisment… Pe scurt, totul era numai armonie…

Și atunci, ușa cârciumii se dădu de perete. Intră Favier. Nu-și mai acordase răgazul să-și dezbrace halatul alb.

Chipul lui era aidoma unui semn de exclamare care punctează titlurile la Folies-Bergère.

— Eram sigur că vă găsesc aici! strigă el.

Mi-a expus dinaintea ochilor o fotografie umedă ca un nou născut.

— Priviți, domnule comisar… Nu-i poza unui negru, ce-i drept, dar e cea a unui mort!

Capitolul 2

Iluminație în neant

Casc ochii. Favier are dreptate… Individul a cărui mutră a rezistat voalării, trebuie că nu se gândea la mare lucru când i s-a făcut portretul. E luat din față, dar se vede clar pe tâmpla stângă o gaură mare cât capsula unei sticle de apă minerală. Orificiul e aureolat cu negru. Examinez amănunțit personajul. Cunosc bine genul ăsta de fotografii. La poliție se fabrică poze identice ori de câte ori se descoperă un cadavru cu identitatea necunoscută. Domnului i se face nițel toaleta, i se spală vitrina, i se dă cu ruj pe labiale, cu negru pe deasupra lampioanelor, care i se deschid, ca zuavul să pară viu și, cu nodul de la cravată corectat, dați-i drumul la rotative.

Mă pierd în contemplarea bizarului personaj înfiripat din neant. E un om slab, de vreo șaizeci de ani, cu fața colțuroasă, obrajii scofâlciți, fruntea bombată.

Are părul lins, cărarea într-o parte, à la democrații-creștini și urechile puțin dezbârnate.

Domnul în chestiune pare sever, dar ar putea să i se tragă de la privirea lui lipsită de viață. Buzele subțiri sunt supte, dând gurii acel ceva cutremurător și feroce care marchează trecerea pe lumea cealaltă.

Favier își mângâie bărbia, ceea ce înseamnă, pentru această ființă gravă, un indiciu de jubilare.

— Ce părere aveți? mă întreabă el.

Deocamdată, mărturisesc că toate astea mi se cam busculează sub țeastă. „Trebuie să vă fac să râdeți” ne anunța grasul Béru. E ceva pe potriva lui. Această emanație fără precedent a stupidității umane și-a împiedicat picioarele într-o stranie încurcătură. Extraordinar, cum de ni se întâmplă nouă, polițiștilor, să nimerim în situații bizare fără a le căuta anume! Béru cumpără din talcioc un cadou de nuntă pentru nepotul lui și, ca supliment la program, cu titlu de primă, îi oferă, odată cu aparatul de fotografiat, portretul unui om care, dacă nu greșesc, cum zicea un partizan al acțiunilor extremiste, a primit un glonț la mansardă.

— Să ne așezăm, propun eu.

Îl trag pe Favier la o parte, fără să iau în seamă protestele lui Pinaud, care ține să-mi atragă atenția că n-am plătit rândul comandat.

— Așteaptă, bătrâne, îi spun lăsând poza pe marmura gheridonului, – să nu ne agităm de pomană și mai ales să ne abținem a face literatură de doi bani.

Îl examinez pe domnul cu tâmpla ștampilată.

— Poate s-a sinucis? sugerez eu. Cineva din familie o fi vrut să păstreze o amintire a lui și…

— Hmm! Ar trebui să admitem că era stângaci…

— Și de ce nu?

— Sigur, dar dreptacii formează majoritatea. Și pe urmă…

Scoate din buzunar o lupă și mi-o întinde.

— Priviți, proiectilul a pătruns clar de sus în jos, buzele rănii nelăsând niciun dubiu în această privință…

Constat și eu același lucru.

— Te întrebi cum ar fi trebuit să țină pistolul ca să-și facă așa ceva singur, subliniază Favier.

Arunc lupa pe masă. Ca răspuns la zgomotul produs, chelnerița cu sâni îmbietori își prezintă surâsul Colgate.

— Ați dorit ceva? se informează ea lăsând asupra mea o privire care ar face să iasă din găoace o armată de crocodili.

— O bere, decretează Favier, care are simțul aluziilor.

Eu rămân fidel vinului alb de Savoie.

Nu reușesc să-mi cristalizez gândurile în legătură cu povestea asta. Faptul că ea a fost provocată de Béru mă împiedică s-o iau în serios. Trebuie să existe o explicație aici… Poate un jurnalist o fi fotografiat defunctul pentru ziarul lui și l-o fi lăsat baltă ulterior pentru un caz mai palpitant?

— Mutra ăstuia nu-ți spune nimic? îl întreb.

— Nimic, mă asigură Favier. Am s-o arăt lui David de la arhive, el are în minte și în fișierele lui portretul tuturor indivizilor dispăruți sau decedați de moarte violentă…

— OK! am să mănânc ceva aici… De îndată ce ai noutăți, adu-mi-le la cunoștință.

O strig pe energica subretă și-i spun să mă servească. Tinerica, a cărei mustăcioară fină deschide orizonturi infinite asupra sistemului ei capilar, mă informează că meniul zilei se compune din cârnăciori de Toulouse. Solicit unul bunăvoinței ei și mi-l aduce cu prioritate față de restul clientelei. Ca să vă spun tot, fermecătoarea copilă are o slăbiciune pentru mine; o slăbiciune destul de puternică!

Cum orice strădanie merită o recompensă, trec la gargară.

Îi spun că ochii ei par decupați din catifea, că gura ei e o capcană pentru sărutări, iar dacă s-ar pune în vânzare ceea ce-i umple corsajul, Boussac ar trebui să-și dea pe nimic toți armăsarii pentru a o plăti la justa valoare.

După toate basmele astea, fetița se consideră Sophia Loren și își saltă sânii de parcă ar fi o sală de baie din marmură neagră.

San-Antonio atacă vitejește stimabilul cârnăcior, odihnind pe un pat de linte, pentru care Esaü ar face noi prostii! În cârciumioara asta, meniul ar încăpea pe un bilet de metrou, dar ce se mănâncă aici e *first quality.*

Tocmai înghițeam ultima îmbucătură, când apare Bérurier. E blindat ca un crucișător de luptă. Înțeleg că și-a prelucrat beția nupțială. Fiindcă a înghițit calmante de șaizeci și două de grade, ca să lupte împotriva mahmurelii, și-a umflat un burtoi mai monumental ca cel de dimineață. Abia se mai ține pe picioare și o privire ceva mai insistentă l-ar răsturna.

Cu ochii înecați și mișcările greoaie, se apropie de masa mea.

— Vreau să-t…, începe el.

Și tace gânditor, căutând silabe pe care să le poată asambla. Dar capul lui e ca o curte de școală în timpul recreației. Ideile îi galopează în toate direcțiile…

Îi arăt bancheta cu un gest peremptoriu care, sper, îi va răzbi prin ceață.

— Stai jos, Grasule, și uită că exiști. De ce trebuie să suporți tu consecințele, dacă maică-ta a avut coșmaruri pe când te aștepta să vii pe lume?

Se așază. Pălăria lui stâlcită stă cârș, iar barba îi crește văzând cu ochii. Ai crede că vizionezi un scurt metraj asupra germinării instantanee.

Favier apare din nou. Acum e calm și serios ca un papă.

Ține o poză mărită și mi-o întinde, spunându-mi:

— Mister total… Nicio urmă pe nicăieri a acestui om! Nimic la fișiere, nimic la criminalistică. Nimeni nu-și amintește de el… I-am arătat poza lui Morel, reporterul specializat în crime; e sigur că n-a văzut pasărea asta niciodată.

În vreme ce mă uit la omul din fotografie, Béru îmi suge paharul.

Favier se întoarce spre el. Nu-i remarcă mahmureala și-i spune:

— Ați făcut una de pomină!

— A fost nunta… nepo… hâc… meu…

E tot ce mai poate articula Grasu'.

— Ce-i cu el? mă întreabă tipul de la laborator, sobru ca o caravană de cămile.

Cu un gest concis, dar semnificativ îl lămuresc asupra naturii răului de care suferă Bérurier. Favier face o grimasă disprețuitoare.

— Să ajungi în halul ăsta! spune el. E rușinos… E o abdicare de la orice demnitate umană, credeți-mă…

Béru, simțindu-se obiectul acestor sarcasme, își concentrează luciditatea și-i spune că n-a abdicat deloc și că-i gata să se supună unui test pentru a dovedi firilor răuvoitoare că n-are nicio picătură de alcool în sânge.

— Să-mi facă un test! conchide el cu tărie.

Favier saltă din umeri.

— Și atunci? mă întreabă el. Ce facem?

Bag poza în buzunar și mă ridic.

— Mă ocup eu de afacerea asta ciudată. S-ar putea zice că misterul ei s-a născut din neant!

Îi cer chelneriței o cafea neagră foarte tare și-i recomand să toarne în ea câteva picături de amoniac.

Când această băutură de șoc ajunge pe masă, îl oblig pe Bérurier s-o înghită. În starea în care se află, ar da pe gât la fel de bine și un acvariu cu pești exotici. Mă ascultă și, după privirea lui, îmi dau seama că tratamentul i-a pricinuit o zdruncinare eficientă.

— Hai, la drum! fac eu. Dragă Favier, am să te țin la curent.

— Unde mergem? vrea să știe Béru.

— La nepotul tău, îi spun. Când linia ta va fi restabilită, am să-ți explic cum stau lucrurile, Grasule. Pentru moment, faci parte dintre abonații absenți. Dă-mi adresa lui Cerdan al săracilor.

Capitolul 3

Caut ceartă… și găsesc!

Îl îmbarc pe Béru în mașina mea și nu-i suflu nicio vorbuliță. Aerul umed al Parisului intră din plin prin geamurile lăsate și Grasu' clănțăne din dinți, moaca lui descompunându-se în bătaia vântului.

— Fir-ar al naibii! bolborosește el după un moment, simt că-mi tremură genunchii.

Așteptându-mă la ceva rău, opresc mașina la marginea unui scuar și Béru are o explicație cu piciorul unui copac. O doică uscată care-și plimbă pe acolo pruncul umed începe să-i strige pe gardieni. Fuge împingând înaintea ei căruciorul. Uite-așa se transmite copiilor virusul vitezei.

După ce Grasu' s-a dezintegrat suficient, se întoarce la mașină. Ochii îi sunt roșii ca doi cărbuni de antracit în combustie. O dâră de bale se prelinge din colțul gurii, făcându-l să semene cu un câine boxer la care am ținut mult.

— Mă simt mai bine, recunoaște el. Trebuie că mi s-a răsculat ficatul… Sau sosul tartar de ieri n-o fi fost proaspăt!

— Dacă ai fi avut un ficat, Grasule, ți-ar fi transmis noutăți de multișor… Cu toate prostiile pe care ți le introduci pe esofag!

Se simte puțin încurcat.

— Ce se întâmplă? mă întreabă el după o tăcere vinovată. Am înțeles că-i o daraveră pe undeva?

— Se întâmplă că ne-ai conectat fără să vrei într-o mică problemă…

— Eu!

— Da, da, heruvimule… cu mania ta idioată de a cumpăra lucruri de ocazie noi…

— Nu pricep!

— Inutil să-ți precizez, e știut! Ai fost conceput și adus pe lume ca să nu pricepi nimic… Ești o

papură care nu gândește!

Se închide la culoare ca spatele unei *pin-up* în vacanță la Cannes.

— Nu striga așa, mă imploră el, îmi răsună tot capul…

— Nici nu-i de mirare, răsună fiindcă-i gol… Îți mai aduci aminte de rola care se afla în interiorul aparatului foto?

— Da…

— Ți-a cerut-o Favier?

— Da.

— Află că a developat-o…

— Ah?

— Numai o singură poză a ieșit bine…

Îi arunc dreptunghiul de hârtie pe genunchi. Îl apucă și-și concentrează atenția asupra lui.

Conducând mașina, îl supraveghez pe furiș.

— Ei, îl întreb, ce zici?

Béru clatină din cap.

— S-ar părea că tipul a primit o măslină în plafon, nu?

— Da, așa s-ar părea…

— N-ai impresia că-i un subiect cam ciudat pentru o fotografie?

— Ba da…

E năucit.

— Înseamnă că omul ăsta se afla în apartament?

— Da, stătea pitit, vicleanul… Nu aștepta decât un prilej să dea năvală în viața noastră…

— Și de ce vrei să mergem la nepotul meu?

— Ca să recuperez Smelflex-ul, ei comedie… Trebuie să aflăm de unde provine obiectul, nu?

Béru își cunoaște suficient meseria ca să nu admită că am dreptate.

— Tinerii au plecat în voiaj de nuntă, obiectează el.

Frânez brutal. Păcătoșenia naibii! La asta nu m-am gândit. Natural că au luat cu ei și aparatul, turturelele, ca să-și mitralieze fericirea. Se vor

trage în poză, printre altele, în lung și în lat și în Agfa-color…

— Da, admite Bérurier, e cam nasol…

Atâta precizie sintetizată în mintea lui îmi biciuie sângele.

— Și unde au plecat în voiaj, amorașii ăștia bucălați?

— La Riva-Bella… Un văr de-al unei prietene a nevesti-mii ține acolo un hotel… Le-a făcut niște prețuri convenabile, fiind în extrasezon.

Fostul boxer s-a însurat cu o zgârcioabă… E bine așa: o să aibă un frigider… Și mai târziu, un baston sprinten…

Viitorul aparține oamenilor prevăzători, celor care au un carnet de economii și care cumpără varză acră pentru opt zile, sub pretext că se poate reîncălzi…

Mă scarpin în cap.

— La ce lucrezi acum?

— La cazul Bugnazet, îmi spune el. Nu știi? Comandantul ăla care a uitat documente referitoare la apărarea națională într-un boschet din Bois de Boulogne…

Ridică din umeri.

— Deci nu arde, documentele nu mai interesează pe nimeni la ora actuală, nici măcar pe ministrul apărării naționale. Hai să mergem să-i facem bezele nepotului tău…

— Dar, bâiguie el.

— Ce-i?

— E departe…

— Riva-Bella? Abia vreo două sute cincizeci de kilometri… Putem foarte bine să ne ducem și să ne întoarcem în aceeași zi.

Béru oftează.

— Ai grijă să nu mergi prea repede…

— Fii liniștit, știi bine că mașina mea nu depășește o sută șaizeci la oră…

Geme ca fermoarul unui portmoneu scoțian.

— Ai să dai de bucluc într-o bună zi, San-Antonio…

Echipajul nostru străbate ca un meteor sau ca un satelit artificial Mantes, apoi Evreux… Grasu' stă îngrămădit pe banchetă, cramponându-se de pălărie… Cu ochii fixați pe cadranul vitezometrului, anunță cu o voce plângăreață:

— O sută patruzeci, o sută patruzeci și cinci…

Zdrobesc pedala.

— E semnalizat un viraj, strigă Bérurier.

— Am văzut, mersi…

— Încetinește! Asta-i nebunie curată… Ai să…

În cele din urmă, mi se acrește de țipetele lui.

— Ascultă, individule, îi spun, dacă nu-ți ții gura imediat, chiar am să fac exces de viteză și n-ar fi exclus ca nevastă-ta să primească un colet cu ce ai tu mai de preț: respectiv, trei dinți de aur…

Instantaneu, își pune lacăt la gură.

Urmează Lisieux, apoi Caen… Grasu' îmi zice că ar mânca niște măruntaie, dat fiind faptul că răul l-a lăsat complet. Această resurecție mă face să zâmbesc.

— La întoarcere, bătrâne boa, la întoarcere… Mă grăbesc să pun mâna pe cadoul tău de nuntă.

Încă vreo douăzeci de kilometri și ajungem în mica stațiune balneară Riva-Bella. Locul e încântător ca un maidan. Pentru a pune capac tristeții înconjurătoare, valurile sunt așa de dezlănțuite, încât sardelele trebuie că au rău de mare.

Béru cunoaște împrejurările. Mă dirijează drept la hotelul *Deliciile mele,* unde îndrăgostiții și le savurează pe ale lor. Hangiul se plictisește ca o coajă de pâine sub o ladă. De un sfert de oră dezleagă cuvinte încrucișate din *Hérisson* și caută unul din trei litere începând cu b și terminând cu u, care vrea să însemne „ba tu ești". Își notează febril găselnița și ne iese în întâmpinare grăbit.

— Ce vânt vă aduce? întreabă el.

Grasu’ se prăbușește pe o banchetă, care totuși nu i-a greșit cu nimic.

— Repede, un cidru! mugește el. Mașina m-a zăpăcit…

Hangiul îl servește zorit. Amicul meu dă pe gât rachiul de mere și plescăie convins din limbă.

— În afară de asta toate celelalte sunt în regulă? se interesează neliniștit stăpânul *Deliciilor mele.*

— Da, îl asigură Béru, toate. Tinerii sunt acasă?

— Sigur, în camera lor…

— Hai să mergem, face Grasu’.

Urcăm o scară verticală, cu treptele lucind de sodă caustică. Bérurier alunecă pe una dintre ele și coboară pe burtă. Se ridică rușinat de căzătură, își freacă genunchii, își scoate ceasul din buzunărel și verifică dacă mai merge. E o ceapă formidabilă, cu diametrul de un metru, pe care a lăsat-o prin testament clopotniței din parohia lui.

— Nu ți-ai rupt nimic? îl întreb.

Scutură din cap. Ajungem la etaj și camaradul meu se oprește ca să-și tragă sufletul. Ai zice că a escaladat Everestul…

Sunt pe cale să bat la camera 12, când răsună dinăuntru niște strigăte. Tânăra soție își cheamă mama cât o țin baierele! Rețineți că nu i-ar fi convenit totuși dacă bătrâna s-ar fi arătat în acel moment.

Béru se înroșește.

— Pe cuvânt, îmi spune el, ăștia o iau de la capăt!

— Pentru asta se află aici, nu?

Așteptăm sfârșitul ședinței pentru a ne manifesta.

Între cele două turturele izbucnește un conflict dintr-un meschin motiv de ritm… Micuța e pentru accelerare, în vreme ce boxerul se declară partizanul unei viteze moderate. Probabil că a văzut anunțul de la intrarea în localitate: „Reduceți viteza, șosea denivelată!” Oricum, el fiind cel care

conduce, își impune punctul de vedere. Tânăra se supune.

— Vezi, îi șoptesc însoțitorului meu, în viață totul e chestiune de adaptare.

Béru e de culoarea căpșunei. Serios de tot excitat, băiatul! Pariez pe o periuță de dinți contra unei calviții de notar că dacă n-aș fi fost acolo, s-ar fi uitat prin gaura cheii.

Cum ajunge până la noi un suspin, tragem concluzia că, reprezentația a luat sfârșit și ciocănim la ușă.

— Cine-i acolo?

— Unchiul! rostește Grasul desfăcându-și cravata.

Ex-boxerul își închipuie că s-a produs o catastrofă în familie și dă fuga să deschidă. Are pe el doar un slip, iar ochii îi sunt încercuiți ca armata franceză la Waterloo.

— Dumnezeule! face el când ne zărește.

Intrăm în cameră. Miroase a dragoste și a închis. Mireasa se ascunde sub un cearșaf. Nu-i frumoasă, dar e gentilă și în privirea ei e tot atâta inteligență cât în gaura de scurgere a unei chiuvete.

Béru domolește spaimele cuplului, trăgând cu ochiul la un sânișor al nepoatei, ieșit la iveală.

— Am venit după aparatul de fotografiat pe care vi l-am dăruit, le spune.

Cei doi cască ochii ca două savarine.

— Apa… aparatul! se bâlbâie boxerul.

Béru e fâstâcit rău de tot. Îi sar în ajutor.

— L-a arătat cuiva care se afla la poliție, și acesta l-a atins, iar noi vrem să recuperăm amprentele… Mâine îl aveți înapoi prin colet poștal…

Nepotul, care o și văzuse pe bătrâna lui mamă sub roțile unui autobuz, se simte ușurat. Merge să caute aparatul și ni-l întinde. Mulțumim frumos, ne cerem scuze și-i lăsăm pe tinerii însurăței să-și vadă de treburile lor.

Hangiul ne pândește în josul scării.

— Cum merg treburile acolo sus? se interesează el.

— Foarte bine, îl asigur eu, așa cum evoluează situația, putem spera nu numai la un băiat, ci foarte probabil la un cazac!

Gonim până la Caen, unde Béru, conform promisiunii făcute, își oferă o cratiță cu măruntaie. Repriza de amor a nepotului său, la care am asistat auditiv, l-a transpus într-un soi de tandră euforie. Dragul de el e înduioșat.

Cu gura plină, fața congestionată, jiletca descheiată, pălăria pe ceafă, îmi mărturisește:

— Vezi tu, San-A, alde Bérurier sunt iubeți din neam. Îmi amintesc de noaptea nunții mele…

Ridic din umeri.

— A trecut atâta timp de-atunci, Béru…

Sosul i se scurge pe la colțurile gurii.

— Poți fi sigur că în noaptea aia, madam Bérurier n-a mai știut pe ce lume se află!

— De ce, ai băgat-o în sperieți?

Începe să râdă.

— A fost strașnic!

Nostalgia îi stă bine. Cravata i s-a muiat în farfurie; înfige furculița în ea și, împreună cu alte măruntaie, din nebăgare de seamă, o îndeasă în gură.

Mă pregătesc să-i atrag atenția în ce măsură o cravată, fie ea și în boabe de mazăre, e indigestă, dar un alt spectacol îmi solicită atenția.

Mașina noastră e oprită chiar în fața tufelor care mărginesc terasa restaurantului. Observ că un tip, îmbrăcat într-un pardesiu maro și o pălărie neagră, e pe cale să deschidă portiera, fără să se prea sinchisească.

Mă ridic într-o asemenea grabă, că farfuria lui Bérurier se răstoarnă, iar el pescuiește restul măruntaielor de pe prohabul care a mai văzut și altele, măi puțin gustoase.

Din patru salturi și jumătate, iată-mă afară. Tipul, reperat din interiorul fabricii de intestine, a

pus mâna pe aparatul foto, lăsat pe banchetă. Se răsucește să fugă, dar dă nas în nas cu mine și e așa de înmărmurit, că-și deschide gura atât cât îi permite articulația mandibulei. Pentru a suprima eventualii curenți de aer, îi închid bărbia. cu un croșeu. Văd cum i se răvășește privirea, ca un joc de cărți răsturnat. Se împleticește, se răstoarnă pe capota mașinii și rămâne cu brațele atârnate, așteptând o nouă pară mălăiață, cu care nu întârzii să-l onorez…

Îi cunoașteți pe oameni? Imediat suntem înconjurați de mulțime. Doi bărbați care se iau la cafteală, reprezintă o atracție! Și iată-i pe domnii polițiști pe biciclete, mă rog, cu o expresie angelică, gata să ne înșface de guler. Abia am timp să le arăt actele înainte de a se produce hecatomba. Imediat schițează un salut și-mi propun să-l încarcerăm pe hoțul de aparate foto.

Accept, cu atât mai mult cu cât am numeroase întrebări să-i pun individului, pe care mi-ar fi penibil să-l interoghez de față cu toată lumea.

La drum, către postul de poliție.

Cum ne și îndepărtăm, Béru începe să strige din ușa bodegii că n-are bani asupra lui să plătească măruntaiele. Patronul, unu mare, chel și bătăios, îi taie calea.

— Apucă-te de spălat vasele ca să faci rost de bani! îi arunc eu înainte de a mă face nevăzut.

La comisariat, mi se pune la dispoziție o mică încăpere cenușie, mobilată meschin cu o masă din lemn negeluit și două scaune. Ca unică decorație: fotografia președintelui Republicii, constelată de puchițeii muștelor.

Tipul care voia să subtilizeze Smelflex-ul familiei Bérurier, stă nemișcat, pe vârful bărbiei cu o drăgălașă pată galbenă, care se va învineți în curând.

Îl măsor din cap în picioare. E un ins înalt și slab ca un fachir, cu o figură de constipat și pleoapele umflate ca ale unei broaște sau ca ale

domnului Daniel-Rops (de la Academia Franceză, prin mila Domnului).

Închid ușa și-i arăt un scaun.

— Stai jos!

Îmi dă ascultare. Pare îngândurat.

— Actele!

Își bagă mâna într-un buzunar interior, dar în loc să scoată portofelul, îmi prezintă un foarte frumos revolver de nouă milimetri.

— E de vânzare? îl întreb.

În sinea mea, mă gândesc că am fost un mare dobitoc. Am pierdut din vedere să-l percheziționez pe individ, lăsându-mă păcălit de aerul lui abătut. Și acum, dacă are chef, poate să-mi trimită în burtă atâtea gloanțe câte conține magazia pistolului.

Cu o mișcare scurtă a țevii îmi face semn să ridic mâinile. Îl ascult. Crede-mă, glumețul ăsta binevoitor are sub pleoapele pe jumătate lăsate o lumină bizară, care nu poate înșela un om cu experiență.

Pun pariu pe o eclipsă de lună contra liniei albastre a Vosgilor că ar fi capabil să mă răpună cu stimă și onor.

Îmi ridic ustensilele de acționat marionete la înălțimea umerilor.

— Frumoasă carte de vizită! apreciez eu. La simpla prezentare a acestui document îți câștigi dreptul la un loc pe scaun în metrou. Până și mutilații ar face sluj…

Până acum, țin să vă atrag atenția, nu i-am auzit încă sunetul glasului. Poate că-i mut, hoțul de Smelflex-uri?

Sau poate i-a explodat un proiectil în gură?

Uite că iar îmi face semn. Într-un mod cum nu se poate mai explicit, îmi poruncește să mă întorc cu fața la perete.

Șovăi, hărțuit între demnitatea mea și fricometrul care plutește în regiuni joase, dar demnitatea nu i-a permis niciodată unui om să atingă suta de ani. Văzând degetul tipului

crispându-se pe trăgaci, mă decid să mă lipesc de perete. Nasul meu e la patru centimetri de hârtia tapetului. Două muște în delir sunt pe cale să execute ceea ce făceau mai adineauri *Bérurier's partners* în hotelul *Deliciilor mele.* Nu le pasă de situația critică în care mă găsesc. Acuplarea lor e intensă. Nu asist la sfârșitul ei, fiindcă, brusc, degust la baza craniului una dintre acele infuzii de bâtă care ar deschide apetitul pentru astrologie unei râme.

Peretele începe să danseze *rock and roll* și capăt un bilet pentru parter.

Nu-mi pierd cunoștința, totuși, pentru o bună bucată de vreme, pe care nu sunt în măsură s-o evaluez, realitatea pleacă în vacanță pe tărâmuri abstracte. Un turboreactor-sos-maioneză mugește în manetele mele… Percep vag un zgomot de fereastră deschisă și încerc să mă ridic în patru labe… La început, craniul meu din plumb mă trage înainte, totuși izbutesc să mă țin pe picioare.

Omul cu pălăria neagră a dispărut… Mă apropii de fereastră cu pași prudenți. Dă într-o străduță pustie… Bun, insul a plecat la plimbare, fără să mai aștepte trezirea mea.

Inutil să galopez pe urmele lui… Îmi duc două degete, cu băgare de seamă, la ceafă și îmi vine să zic „Vă rog să mă iertați, domnule", fiindcă protuberanța pe care o mângâi nu poate să-mi aparțină… Pe cuvânt, tărtăcuța mea și-a dublat volumul! Mi-a mărit stadionul în vederea meciului Toulouse-Lautrec![4]

Ușa se întredeschide și apare fața unui polițist. Se uită la mine, realizează că sunt singur, zărește cucuiul care-mi agrementează circul de iarnă și-și exteriorizează impresia dominantă prin modul cel mai emoționant care există, cel mai concis și mai la obiect:

— Fir-ar al naibii!

Și dă drumul unui muget ca un bou în criză de nervi.

Colegii din poliție își bat joc pe cinste de mine când îmi află aventura. Trebuie să recunosc că pentru un campion la toate categoriile ce mă aflu, arăt bine. Nu-i mare diferență între mine și două kile de cârnăciori ambalați în glaspapir.

Furios ca un producător de film, care numai ce a semnat din greșeală un cec fără acoperire, părăsesc comisariatul.

Abia atunci, și numai atunci, îmi aduc aminte de Bérurier. Grasu' trebuie că face spume la gură. Poate că s-a așezat la un pahar cu negustorul de măruntaie.

E timpul să mă duc și să-i plătesc orgia…

Mă întorc la restaurant, rumegând insulte la adresa agresorului meu. Lovitura lui de crosă mi-a deschis o perspectivă interesantă, nu numai asupra Căii Lactee, dar, de asemeni, asupra afacerii scabroase a mortului fotografiat.

Străzile se clatină puțin în jurul meu, de parcă ar fi bete, dar mă fac că nu bag de seamă, ca să nu le umilesc.

Intru în restaurant și-l zăresc pe Béru lățit în fața unui pahar cu rachiu superior.

— Nu te-ai prea grăbit! oftează el. Ce s-a întâmplat?

— Un deșirat încerca să subtilizeze aparatul de fotografiat.

— Nu se poate!

— Ba se poate! L-am dus la poliția de aici, dar imaginează-ți că în momentul interogatoriului mi-a oferit o călătorie interplanetară…

Îi arăt cucuiul amicului meu. Béru fluieră admirativ.

— N-am mai văzut o vânătă ca asta, mă asigură el. Merită s-o fotografiezi înainte să se dezumfle, ar putea interesa Muzeul Omului!

Ridic din umeri și-mi scot portofelul să-l plătesc pe cârciumar.

Grasu' schițează un gest nobil.

— Inutil.

— Ți-ai găsit pungulița cu doi bani?

— Nu, mi-am câștigat consumația lă 421. Cârciumarul e un tâmpit la jocul ăsta, nu știe să trișeze…

Cu acestea părăsim localul.

— Mai poți să conduci cu un asemenea cucui? mă întreabă valorosul meu camarad de arme.

— Grozav, îl asigur, aerodinamismul e unul dintre principalii factori ai vitezei.

Capitolul 4

Mica veveriță… și bătrânul nătărău

Ne întoarcem la Paris (Sena), fără dificultăți.

Îl ejectez pe Bérurier în fața casei. Se încruntă când îl vede ieșind din blocul lui pe frizerul din colț. Atelierele de coafură sunt închise lunea, iar ăsta, în loc să pescuiască pe podul Suresnes, trage la undiță la madam Bérurier. Grasu' e la curent, cum se zice la RENEL. își mușcă zăbala și închide ochii: ghinionul vine când dormi!

Îl văd băgându-și capul între umeri și salutându-l pe pomădat cu un gest amical.

Dacă stai să te gândești, e mai bine ca soața lui să se joace cu onoarea bărbatului decât cu bricele frizerului, astfel nu riscă să se taie.

Pornesc motorul și mă întorc acasă. Félicie, scumpa mea mamă, mă așteaptă schimbând gulerul uneia dintre cămășile mele. Confecționează așa de bine gulere și manșete din poale că, după această operație, cămașa îmi ajunge cu zece centimetri deasupra buricului.

— Salut, mami, ce mai faci?

Schimbăm un sărut grăbit, dar sănătos. Fruntea Féliciei miroase a păr cărunt și a săpun de Marsilia.

— Azi am un porumbel în frigider, vecinul de alături mi l-a dat, am să ți-l pun la fript…

Și trece la treabă.

Îmi scot pantofii, haina și mă las într-un balansoar.

Untul sfârâie în ceaun… Radioul cântă în surdină un vals englezesc, trist ca o duminică londoneză… Mă simt bine. Mi-e dragă casa, tihna ei, trebăluiala Féliciei, mirosul de pământ reavăn al grădinii… Îmi plac mobilele noastre rococo, perlele abajurului, balustrada scării. Viața se oprește la poarta noastră. Dacă am închis-o în urma mea, mă regăsesc într-un univers suav, dulce, călduț…

Se aude vocea mamei, tandră și preocupată:

— Să-ți deschid o sticlă de Bordeaux?

— Oho! Ia zi, mami, ce sărbătoare-i azi?

— Dacă avem un porumbel…

— Cu ce ocazie ți l-a oferit ramolitul de alături?

— Nu striga așa tare, Antoine, să nu te audă!

— Sper că nu-ți face curte?

Îmi place când se roșește. Nu rezistă la glume.

— Oh! Antoine…

Iat-o că se întoarce cu mijlocul încins într-un șorț alb.

Se aude întruna untul sfârâind și toată casa miroase a friptură de porumbel.

— Ascultă-mă puțin, mami…

Ea știe că în cazul unor preocupări grave, îi împărtășesc necazurile. Știe, de asemeni, că procedez astfel mai mult pentru a-mi permite să gândesc cu voce tare, decât pentru a-i cere părerea. Se așază.

— Ia zi!

Îi povestesc totul de-a fir a păr. Când termin, mama se repede spre cucuiul meu. Dar vânăta s-a dezumflat, fapt ce-i potolește de îndată spaimele.

— Ce gândești tu despre toate astea, mami?

Își șterge mâinile curate de șorț.

— Nu știu, recunoaște ea. Dar tu?

— Nici eu nu știu… Totul e așa de confuz. Dacă fotografiezi un om asasinat, trebuie că te interesează pelicula, nu?

— Sigur…

— Cu toate astea, un negustor de vechituri a cumpărat aparatul conținând această imagine compromițătoare… Să admitem. Întotdeauna lucrurile au o explicație. Să presupunem că tipul care a făcut pozele mortului a încercat să recupereze aparatul…

Tac. Gândul meu, după această frază legată de cele întâmplate, e firav și subțire ca o pânză de păianjen. Un curent de aer l-ar putea sfâșia… Félicie îmi respectă tăcerea. Tare ar vrea să întoarcă porumbelul dar nu îndrăznește să rupă vraja.

Oftez…

— În fond, asta-i partea cea mai surprinzătoare a cazului: tipul care a încercat la Caen să pună mâna pe aparatul fotografic… Cum de a putut urmări filiera până în acel moment? S-ar deduce că a dat de urma lui Bérurier… A aflat că Grasu' oferise aparatul nepotului său și, atunci, i-a filat pe cei doi… Oh nu! Simt că-mi pierd mințile, mami…

Félicie se duce să miște cianul în bucătărie. Eu m-am încâlcit în raționamentul meu ca un pisoi într-un scul de lână.

Félicie se întoarce.

E mulțumită, probabil că porumbelul vecinului se rumenește frumos.

— Omul care te-a lovit o fi fost poate un simplu hoț de prin mașini, un… un… cum le spui tu indivizilor ăstora?

— Spărgători de mașini, mami.

— Da. Poate că-i unul dintre ăștia, nu crezi?

— Pentru o inculpare atât de lipsită de gravitate nu amenințI un polițist cu pistolul și nu-l lovești, obiectez eu.

— Poate că avea pe conștiință și alte vini, mai serioase?

— Posibil…

Îmi încalț papucii și mă duc în garaj să recuperez aparatul.

Îl pun pe masă și-l scot din etuiul lui pentru a-l examina atent. Valorează zece mii nou, inclusiv etuiul. N-are nimic deosebit, nici măcar un număr de serie. Nimic banal, mai anonim… Nimic mai potrivit pentru un concediu plătit ca acest 6x9 cu butoane cromate.

După ce l-am sucit și învârtit în mână, în timp ce porumbelul se frigea, ajung să fiu de acord cu Félicie: tipul din Caen nu putea fi decât un spărgător de mașini. Nu-mi încuiasem portiera și el a încercat să fure acest obiect pus la vedere pe banchetă. La comisariat l-a cuprins spaima. Fără îndoială, avea un pedigriu deplorabil!

Bun, această a doua întrebare e clasată. Aș arunca mâine o privire prin fișiere, să verific dacă agresorul meu figurează. Până atunci, domnul polițist va hali guguștiucul. Dar cel mai guguștiuc dintre toți, credeți-mă, e polițistul.

Nu-i încă șapte dimineața când încep să interpretez la soneria lui Bérurier „Spune-mi cuvinte dulci”. La despărțire, l-am prevenit că am să trec să-l smulg din brațele lui Orfeu, și-mi țin promisiunea.

Vine să-mi deschidă, năclăit de somnul reparator. E într-o pijama cu dungi, care-l face să semene cu o zebră bătrână și bolnavă.

— Te joci de-a „Pușcăria fără gratii”, tipule? îl întreb vioi.

Îl bat pe burta doldora, băgată în pijama.

— Trebuie să-i verifici presiunea, oricând te poți trezi cu o explozie!

Râde și își descheie bluza costumației de noapte, cu care ocazie, descopăr un piept păros ca o vânzătoare napolitană de pește. Se scarpină agale, făcând să plouă cu firimituri pe covorul uzat.

— M-am învățat rău să iau masa în pat, îmi explic el, și mă mănâncă, ce vrei!

În vreme ce mă inițiază în tainele vieții lui particulare, își face toaleta la chiuveta din bucătărie. Spălatul lui e întotdeauna foarte sumar. Se rade, își trece odată cu pieptenul prin păr și-și șterge bătătoarele de o cârpă umedă, pe care nici nu-și dă osteneala s-o ia din cui. Apoi, aduce în mijlocul încăperii ceva imens și flasc, cu două găuri. Pune câte un picior în fiecare orificiu, și ridică acel ceva care se dovedește a fi un pantalon.

Își aruncă bluza de pijama, o înlocuiește cu o cămașă căreia uită să-i bage în nădragi pulpana de la spate, și-și trage pe cap un soi de nod mobil, îl strânge la gât și-l botează cravată.

— Ei, mergem în talcioc? face el.

— Dacă ai bunătatea?

— De acord…

Își îmbracă haina gemând, fiindcă această operațiune constituie cultura lui fizică matinală, după care, scoate din dulap două pahare și de sub chiuvetă un litru de vin roșu.

— Un gât de băuturică-criminală? îmi propune el.

— Nu, fără discuție…

— Faci rău, e un vin de la țară… Eu unul nu beau decât așa ceva în chip de mic dejun…

Dă pe gât două pahare mari și-și șterge buzele.

— Gata, sunt omul tău!

Brusc îmi sare țandăra.

— Ia ascultă, Grasule, îi strig eu, n-am priceput niciodată de ce ai intrat tu în poliție în loc să alegi diplomația. Te-aș fi văzut tare bine suflându-ți nasul în perdelele din Buckingham Palace…

Ridică din umeri. Ar vrea să-mi răspundă, dar deocamdată își hârâie gâtlejul și scuipă prin portieră. Rezultatul expectorării se lipește de geam. Asta-i din cale afară.

— Ești un personaj respingător! îi spun. Aș prefera să organizez excursii pentru haznale decât

să te car după mine!

— Scuze, face el, am crezut că-i geamul lăsat!

Apoi, preocupat să se justifice pe deplin, îmi explică:

— Dimineața, organismul trebuie pus în stare de funcționare, înțelege și tu…

— Ai fi putut s-o faci la tine acasă, tomberonule!

Îmi parchez mașina în lungul unei palisade și intrăm în târg.

Sunt unii care se dau în vânt după talciocuri și ar fi în stare să-și petreacă aici tot timpul liber; treaba lor… Dar, în ceea ce mă privește, sunt refractar la o asemenea poezie. Toate vechiturile astea îngrămădite, obiecte incredibile, fanate, răvășite, distruse, sparte, a căror utilitate nu-i întotdeauna perceptibilă, îmi fac rău la inimă. Praful și istoria care le acoperă trezesc în adâncurile ființei mele o tristețe deprimantă…

Talciocul e un fel de abdicare colectivă, e mărturia generală a unui faliment uman…

Intrăm în târg și-mi schimb modul de a respira, ca să inhalez cât mai puțin posibil duhoarea lui respingătoare.

Béru e în elementul lui. Unul dintre adepți! Merge agale, cu ochiul vigilent, gata să prindă de păr o ocazie, dacă nu-i cheală.

Rămâne împietrit dinaintea tarabei modeste a unui arab înfrigurat.

— El ți-a vândut aparatul? îl interoghez.

— Nu, dar stai o clipă… are ceva care mă interesează.

Îl văd că se apleacă și apucă o veveriță mică împăiată, cu coada mâncată de molii. Animăluțul seamănă cu Pinaud.

— Nu crezi că ar arăta strașnic în sufrageria mea? mă întreabă.

— Chiar minunat, afirm eu. Iar tu ai face-o pe ghinda, ești dotat în acest sens.

Negustorul e plin de zel. Îi cere un preț pe care-l consider rezonabil.

— Să lași porcăria asta la locul ei! îi urlu în trompele lui Eustache. Crezi că de aia te-am adus aici, să cumperi veverițe!

Dar când îi intră lui Béru o idee în cap, e imposibil să i-o mai scoți. Se tocmește, cade la învoială cu harapul și-și scoate de la ciorap o monedă de cinci franci.

Ne continuăm drumul în trei.

Grasu' cu rozătoarea la subraț, mă conduce până la urmă la negustorul care i-a vândut aparatul de fotografiat.

E un moșneguț cu ochelari în rame de fier, semănând cu un institutor ieșit la pensie. E prăfos ca obiectele pe care le vinde și ceva mai trist ca ele. Poartă înfășurat în jurul gâtului un fular din lână groasă, iar pe cap o bască în vârful căreia se ridică un moț agresiv. Acest embrion de codiță îi dă un vag aspect de pară.

Béru își mută veverița sub celălalt braț.

— Salut, face el, mă mai recunoști?

Bătrânul îl privește liniștit.

— Parcă, admite el, v-am vândut ceva de curând… N-a fost cumva un aparat de fotografiat?

Acest demaraj îmi pare de bun augur pentru cele ce vor urma. Moșul mai are încă memorie, și nu-i cer mai mult.

— Așa-i, îl aprobă Bérurier: un aparat… În legătură cu el am venit împreună cu prietenul meu…

Negustorul părăsește efigia Grasului pentru a o capta pe a mea. Îi arăt legitimația. Își încruntă puțin sprâncenele pentru că, în *job*-ul lui, polițiștii nu sunt prea agreați.

— Nu vă temeți, mă grăbesc eu, am venit să vă cerem doar o informație.

Îi arăt aparatul.

— Uitați-vă bine la el și încercați să ne spuneți cine vi l-a vândut.

Bătrânul meditează o clipă. Nici nu se uită la obiectul cu pricina… N-ar fi fost nevoie să ne căruțăm până la Riva Bella să-l recuperăm… Se gândește nu pentru a-și trezi amintirile, sunt convins, ci mai curând pentru a se hotărî dacă e cazul să deschidă gura ori ba.

În asemenea împrejurări, n-are rost s-o faci pe durul; sunt temperamente care nu se pot plia…

— Ei, insistă Béru, scărpinându-și ceafa cu lăbuța dreaptă a veveriței.

Celălalt tare ar mai avea chef să se eschiveze.

— Înțelegeți, articulează el cu o voce mică, amintind de balamaua unei uși prost unse, cumpăr de la atâta lume…

E momentul să intervin și eu.

— Cumpărați de la multă lume și vindeți la multă lume, dragă domnule. Adineaori însă, ne-ați dat dovada că aveți memoria clienților dumneavoastră, și eu sunt convins că o posedați și pe cea a furnizorilor…

Buzele lui subțiri se strâng. Își scoate bicicletele și începe să semene cu un șobolan miop. În vreme ce-și șterge sticlele, ne spune:

— Un moment… aparatul ăsta… Da, da… Mi l-a dat o femeie…

— O femeie, ce fel de femeie? întreabă omul cu veverița.

Negustorul de vechituri își mângâie bărbia. Brusc, mi se declanșează aparatul de adulmecat. Ca un bun polițist ce mă aflu, sunt dotat cu un al șaselea simț, care mă avertizează când ceva nu merge cum trebuie. Și acum e cazul. Îmi spun că trebuie trecut la măsuri energice.

— Urmați-ne! intervin eu așa de violent că până și Grasului îi paralizează plămânii.

Bătrânelul scoate un scheunat de jevruță căreia i s-a prins coada la ușă.

— Ce?

— Am zis să ne urmați, și în viteză! Nu faceți bine că ne considerați niște imbecili… Dragă

domnule, problema e de o mie de ori mai gravă decât vă închipuiți și s-ar putea s-o încurcați urât la vârsta asta, dacă ne puneți bețe în roate…

Începe să tremure jalnic. Ar clănțăni din dinți dacă ar avea. Dar nu i-au mai rămas decât doi molari tenaci pe tabla de șah. Cu ei mai poate mânca doar înghețată de vanilie și bea Vérigoudes, cu paiul!

— Domnilor! Ei… eu vreau să vă fiu de folos și…

— OK! Atunci, numele și adresa femeii care ți-a plasat aparatul foto, și rapid că altminteri ajungi să-ți vinzi la Fresnes[5] candelabrele ciobite, bătrâne!

— Eu sunt un negustor cinstit! strigă ascuțit moșul. Am făcut războiul… eu… eu votez, domnule!

— Atunci, votează pentru adevăr, și dă-i drumul!

Se congestionează.

— Cum ați vrea să vă furnizez identitatea acestei femei! În meseria noastră, cumpărăm când ni se propune… Noi…

Îl întrerup cu gestul și vorba.

— Foarte adevărat, totuși știu că ți-e cunoscută persoana care ți-a vândut aparatul…

Acum, băieți, pot să vă spun că mă conduc după nas. Mă poartă o impresie personală, care este uneori un carburant mai bun decât benzina.

Bătrânul se fâstâcește.

— Dar…

Bérurier, care a mirosit în cele din urmă și el ceva suspect, devine rău. Și, când se zborșește bădăranul ăsta gras, se produc perturbări în zonă.

Pune mâna pe un vas de Sèvres așezat alături de un coif de cavalerist și începe să jongleze cu el, ceea ce-l înspăimântă pe moșulică.

— Îl ducem la poliție! spune Béru. Vreau să discutăm acolo despre vreme, crede-mă!

Atunci, fosila se frânge.

— Cred că mi-am amintit numele persoanei care mi-a dat aparatul… E o anume Marthe Bonvin…

Jubilez.

— Marthe Bonvin, spune mai degrabă Martha-manglitoarea! Aha! dragă domnule elector, ai de-a face cu lume bună. Ăsta nu-i comerț care-l practici dumneata, ci dosire de lucruri furate…

Știrbul se lichefiază. Ne spune că are șaptezeci și doi de ani, plăgi varicoase, o nevastă paralitică și un brevet! El nu-i cunoaște biografia Marthei… El…

— Vino, îi spun dresorului de veverițe împăiate, știu unde o putem găsi pe Marthe…

Înainte de a pleca, îl înhață pe moșulică de fular.

— Dacă faci imprudența s-o anunți de vizita noastră, îl amenințeu, îți dau cuvântul meu de copoi că micul dejun de mâine dimineață îți va fi distribuit printr-o ferestruică.

Face un semn de încuviințare, care-i aduce ochelarii în vârful extrem al nasului.

După care ne vedem de drum, braț la braț cu veverița.

Capitolul 5

Diplomație în jurul unei valize care nu-i deloc diplomatică

N-am mințit când am spus că o cunoșteam pe Marthe Bonvin, zise Martha manglitoarea. Pe când eram un simplu inspector, am avut destule răfuieli cu ea, în repetate rânduri. Nebuna asta se specializase în furtul de buzunare. Își făcea serviciul prin metrou sau mai exact prin buzunarele celor din metrou. Stația ei preferată era „Cărarea”, poate pentru că acest cuvânt îi evoca amintirea unei copilării vagabonde. De câțiva ani, parcă îi mai venise mintea la cap. Am aflat câte ceva despre ea incidental, printr-un coleg de la

moravuri, care a făcut recent o descindere într-un mic hotel din Halles, pe unde bântuie ea.

Hôtel de la Coquille et de l'Escargot Réunies. Ne îndreptăm pașii spre acest stabiliment de ultimă categorie. Ocupă trei etaje dintr-un imobil susținut de bârne, mai burduhănos ca Béru, mai jegos decât gulerul cămășii lui, mai puturos decât respirația lui și mai dezarticulat ca veverița aceluiași.

Patronul n-are vârstă, nici ambiții, iar numele lui e redus la maximum: Dudu! Poartă o șapcă verde, de care nu se desparte niciodată și care ar necesita utilizarea unui aparat cu flacără oxhidrică dacă ai vrea să i-o scoți cu orice preț.

Are nasul gros, ochii indecișI, o mustață de împrumut și aerul deprimat al celui care nu așteaptă decât o epidemie de holeră ca să pună capăt la toate.

Îl cunosc din vedere, fiindcă de o bună bucată de vreme ține hotele infecte și acordă azil celor mai cumpliți răufăcători din departament.

Când dă cu ochii de noi, saltă o sprânceană surprins. Nu din cauza intruziunii noastre, ci la vederea veveriței. În general, tâlharii care-i fac vizite afișează de preferință o ustensilă pentru desfrunzit certificate de naștere.

Stupoarea lui e de scurtă durată. Băiatul ăsta a văzut atâtea în decursul vieții lui de colportor, încât, dacă ar veni să-i ceară o cameră un elefant roz îmbrăcat în mandarin chinez, s-ar mărgini să-i dea cheia de la 6, fiind încăperea cea mai spațioasă dintre toate!

E ora opt, și știu că Martha-hoțomanca doarme dusă. Pierde nopțile cu regularitate, până la două *in the morning,* purceaua, și atunci soilește până la prânz… După-amiezile, obișnuiește să se țină de agățat. La ora aceea, bărbații se luptă cu digestia și sunt mai puțin sensibili față de contactele exterioare.

— Am venit s-o vizităm pe Martha, mă adresez gentil acestei emanații a neantului.

Se strâmbă.

— La ora asta sforăie.

— Cu atât mai bine, dintotdeauna mi-am dorit s-o văd dormind. Asta și cascada Niagara reprezintă dorințele mele arzătoare… La ce cameră stă?

— La 22!

— Trebuie că nu-i o cameră ca oricare alta, ci o cetate fortificată[6], nu?

Mă clatin de râs ca o gondolă, cum spun venețienii, și-l împing pe Bérurier spre scara cu covorul făcut praf. Ne cățărăm, el, eu și veverița, realizând una dintre cele mai temerare ascensiuni ale secolului.

Camera 22 se situează, cum ați și ghicit, la etajul doi. Bat la ușă, dar primesc în chip de răspuns un sforăit asemeni unei frâne puse brusc.

Încerc să acționez clanța și am plăcerea să constat că ușa se deschide.

Descoperim o cameră inimaginabilă. Dușumeaua coboară în pantă dulce spre fereastra cu geamurile sparte. Pereții sunt acoperiți cu zdrențe de tapet. Patul e o grămadă de fiare incalificabile, suportând o lenjerie murdară, rufoasă, cenușie de jegoasă.

Pe grămada asta, odihnește Martha-manglitoarea. Imaginați-vă o femeie cântărind cam o sută zece kile și măsurând un metru cincizeci. E bucălată, păroasă, buboasă, ciufulită, *naturlich,* cu buzele ca doi limacși care conversează. Din cauza zăpușelii din cămăruță e aproape complet goală. O autentică natură moartă!

Lui Béru îi scapă veverița.

— Parcă ar face striptease! murmură el. Strașnică dezbrăcare, băiete!

Această reflecție, deși formulată cu voce scăzută, o trezește pe păcătoasă din somn. Își deschide vasistasurile și se uită la noi fără veselie. Ochii îi sunt împăienjeniți de aburii recenți ai alcoolului. Plescăie din limbă și trage peste

nuditatea ei un cearșaf pe care altă vacă l-ar refuza energic dacă i s-ar așterne în staul.

Apoi îi sare mustarul.

— Domnii polițiști își clătesc ochii dis-de-dimineață!

— Dacă tu numești asta a-ți clăti ochii, Martha, înseamnă că nu te-ai întâlnit niciodată față în față cu o oglindă… Acoperă-ți restul măruntaielor, să ne revină cheful de viață!

Femeia izbucnește:

— Ce ipocrizie! Astea-s maniere, să dați buzna în camera unei dame, ca doi nespălați!

Bérurier are o sfântă și lăudabilă oroare de insulte. O crispare bruscă a măștii lui mă anunță că nu-i a bună.

Se apropie de pat, apucă marginea saltelei cu amândouă mâinile și răstoarnă încărcătura. Martha cade pe pardoseala crăpată cu un zgomot de cupă basculantă care descarcă moloz. Încearcă să se descurce dintre cuverturi și se ridică, având pe ea o arahnoidee cămașă de noapte din nailon transparent.

— Bandă de ticăloși, urlă ea. Vă interzic să maltratați o biată femeie lipsită de apărare…

Béru apucă ibricul de faianță destinat abluțiunilor damei și-i propulsează conținutul drept în față. Marthe produce un gâlgâit lamentabil și se pune pe plâns, demonstrând astfel că totuși e și ea femeie.

— Destul, îi spun vajnicului meu coechipier. Sunt convins că frumoasa noastră ne va povesti care mai e viața ei…

O împing pe Martha-manglitoarea spre un scaun șchiop, pe care se așază după ce a luat în trecere un prosop în chip de fagure ca să-și șteargă stupul.

Nu mai face tărăboi. E o recidivistă cu vechime. Știe perfect că atunci când doi polițiști folosesc metode așa de îndrăznețe înseamnă că se află la capătul nervilor. Și, când polițiștii sunt la capătul nervilor, pumnii zboară la joasă înălțime.

Martha ne aruncă un ochi rău și un ochi prudent, ceea ce-i conferă un strabism divergent pasager.

— Draga mea, atac eu, am venit să-ți punem o întrebare. Dacă nu răspunzi, poți să-ți faci valiza pentru un timp mai îndelungat, fiindcă statul îți va oferi un sejur plăcut într-o pensiune de familie cu reputație.

Devine îngrijorată și nu se mai gândește la resentimentele ei.

— Ce s-a mai întâmplat? bombăne demoazela.

Scot din buzunar aparatul de fotografiat.

— De unde l-ai manglit, Martha?

Răspunsul ei constă dintr-un strigăt de autoapărare.

— Nu l-am văzut în viața mea…

Bérurier e gata să-i cârpească o labă, dar îl apuc de mânecă.

— Ascultă, Martha, n-are rost să ne joci actul întâi din „Fecioara și Mama-mare”, nu-ți stă în fire. Te anunț din capul locului, puțin îmi pasă că ai șterpelit aparatul ăsta, n-am de gând să-ți reproșez furtul… Dar trebuie să găsim neapărat proprietarul, pricepi?

Spusele mele o mai liniștesc puțin.

Îmi aruncă o privire pentru a se asigura că vorbesc serios. Expresia mea probabil că-i furnizează garanția dorită, fiindcă saltă din umeri.

— Mi s-a întâmplat una bună, face ea radioasă.

— Povestește!

— Închipuiți-vă că am greșit valiza în Gara de Est, într-o zi…

— Ce distrată ești, Martha!

— Pe cuvânt, mă asigură ea. Citeam tabela cu plecările. Mi-am lăsat valiza alături… și pe urmă, când am plecat am luat din greșeală alta, ce vreți! E idiot, dar așa s-a întâmplat…

— Și ce aveai în valiza ta? o interoghează Bérurier.

— Portmoneul, bijuteriile…

Intervin și eu.

— Nu mă interesează valiza ta, Martha… Cealaltă. Vrei să spui că aparatul era înăuntru?

— Întocmai, Augustule! răspunde ea, încântată că povestioara ei ne satisface.

— Și atunci, ca să-ți scoți pârleala pentru pierderea importantă pe care ai suferit-o, te-ai grăbit să vinzi conținutul celeilalte valize, hai?

— Exact…

Camera miroase a murdărie, a sudoare, a alcool… În imobil, perechile distrug brutal somierele.

Pun un picior pe brațul scaunului. Grăsana își retrage repede mâna.

— Ce-ar fi să renunțăm la poezie? îi spun.

— Cum?

— Scutește-ne de pudoarea ta, Marthe… Eu știu că povestea asta cu valizele încurcate nu stă în picioare.

Și, cum îmi vine o idee subită, merg să deschid ușa dulapului din perete, care înlocuiește absența clasicului șifonier de hotel…

N-am nevoie să inventariez prea mult. Dând la o parte câteva boarfe agățate în cui, descopăr rapid o valiză-capcană.

Știți cum se procedează. Ați văzut de atâtea ori la cinema…

E vorba de o valiză falsă, fără fund și goală. De pereții interiori sunt fixate două arcuri. Cu ustensila asta se pot apuca valizele mai mici. E destul s-o așezi deasupra celei al cărei proprietar e întors cu spatele… E ingenios, curat și fără bavuri…

Femeia nu mai încearcă să conteste.

— Cu asta mergi la pescuit, Martha?…

— Of, bine, zice ea. Așa-i, fac uneori gările…

— Nu-ți reproșez, o asigur eu, știu că viața e grea pentru cei fără părinți… Trebuie să mănânci și tu…

— Cu atât mai mult, subliniază Béru, cu cât nu poate face trotuarul cu un cur ca al ei!

Îl fulger cu o privire.

— Haide, haide, Béru, fac eu sever, fii galant cu damele de sex frumos.

Și apoi, deodată mă apucă amețelile. M-am săturat de toate basmele astea, de preambuluri…

— Cui i-ai șterpelit valiza cu aparatul?

— Habar n-am…

— Descrie-ne victima… Îți garantez că n-ai să mai auzi pomenindu-se de istorioara asta și că totul va rămâne între noi!

— Și, mă rog, de ce!…

— Nu căuta să înțelegi. Tot ce-ți pot spune e că-i ceva grav!

— Păi, vedeți!

— Cum arăta tipul căruia i-ai furat valiza? Poate că preferi să discutăm la poliție? Dacă vrei, putem merge!

Propunerea mea o sperie.

— Nu, n-are rost, face grăsana. Bine, fiindcă țineți morțiș, aflați că era o femeie tânără… îmbrăcată în negru… Blondă, frumoasă… Aștepta trenul de Strasbourg… Stătea pe peron. A vrut să se rujeze… Și eu am profitat, asta-i tot…

— Ce-ai făcut cu valiza șterpelită?

— Păi… am plasat-o! Nu fac colecții!

— Și ce avea înăuntru?

— Pff… Lenjerie de damă, o trusă de toaletă, fleacuri…

— N-ai oprit nimic?

— Nu, nimic…

— Și le-ai vândut pe toate moșului din talcioc?

— Da!

— Amintește-ți, nu era niciun nume pe valiză, nicio inițială?

— Ioc!

— Și înăuntru? Ia spune, nu exista niciun indiciu, ceva care să ne permită o presupunere asupra proprietarei?

Se gândește.

— Nu.

Bérurier își lasă veverița pe noptieră și se apropie foarte hotărât. Îi las să se explice. Obezii între ei se înțeleg mai bine!

E cumplit Grasu' când o face pe buldozerul dezlănțuit.

— Nu suport muieri ca tine când se încăpățânează, afirmă el. Simt nevoia să le bag mințile în cap, nu mă pot stăpâni!

O înșfacă pe Martha de ciuf și îi administrează o palmă care-i zgâlțâie obrajii. Grăsană începe să urle; strigătele ei opresc dintr-odată scârțâitul somierelor din hotel.

— Lasă-l în pace pe do sus, scrâșnește Béru, că o să-ți sară amigdalele.

Martha nu-i genul de osânză care să servească de *punching-ball* fără să protesteze. Se înfurie.

— Pentru numele lui Dumnezeu, țipă ea, ați reușit să mă scoateți din pepeni amândoi cu întrebările voastre insistente! V-am spus tot ce știam, ce mai vreți, ha? Dacă vă mai trebuie și alte noutăți mergeți de vă cumpărați un *Paris-Match,* eu n-am ce să vă mai zic! Prefer să stau la pușcărie, n-ar fi pentru prima dată… Prefer mutrele șobolanilor decât pe ale voastre! Dacă mă mai atingi o dată încep să urlu și când urlu eu lumea își bagă vată în urechi, parol!

Ca să ne demonstreze că nu bate câmpii, dă drumul la un răcnet pe lângă care un exercițiu de alarmă ar părea un susur de izvor.

Béru e gata să-i spargă cana de faianță, golită, în cap, dar îl opresc…

— Las-o în accesul ei de furie, Grasule, și vino cu mine, m-am gândit la ceva…

Își înhață veverița de o labă și ne luăm valea. Pe scară, ne încrucișăm cu Dudu, care-i dornic de noutăți. Cu vocea lui neutră ne întreabă:

— Ați ciopârțit-o în bucăți sau ce i-ați făcut?

— Se mai întâmplă și de astea, admit eu. Însă când ajungem la așa ceva e ca în filme!

•

— Crezi că ne-a zis tot ce știa? mă întreabă Béru.

— Nicio îndoială, îl asigur. A șterpelit valiza în condițiile descrise de ea. I-a făcut rapid inventarul, după care s-a dus și i-a vândut totul moșului din talcioc. Trebuie că a procedat atât de rapid, că nu-și mai amintește bine ce conținea geamantanul… Moș tăgârță trebuie să ne pună la dispoziție restul de informații. Sunt convins că acest cinstit tăinuitor știe mai multe decât spune…

Imperturbabil, Bérurier, dă din cap…

— Oare ce i-aș putea agăța de coadă? mă întreabă.

Tresar.

— Ha?

Îmi ridică veverița.

— Marfă de ocazie, San-A. Îi năpârlesc smocurile de la urechi, sărăcuța…

Îl șicanez.

— Ce bun mai ești cu animalele. Chiar și împăiate le drăgălești…

— Întotdeauna am avut o slăbiciune pentru veverițe, mărturisește el. Când eram un țânc, în satul meu, le priveam și le puneam într-o colivie rotundă. Se învârteau acolo zile întregi… pe urmă le mâncam. Nici nu-ți poți închipui ce carne delicată au…

— În cazul ăsta, îți recunosc profunda sensibilitate, Béru. Ai un suflet de artist, ar trebui să te cauți…

Grasu' e mișcat își șterge ochii de o umezeală imaginară.

— Ce vrei, murmură el, cum te nești așa mori!

Capitolul 6

Spune-mi tot!

Când ajungem la locul ocupat de bătrânul negustor de gunoaie, nu mai dăm de el. Profitând de ora în care am lipsit, și-a adunat concentratul de pubele și a spălat putina.

Această fugă precipitată îmi întărește certitudinea despre o anume vinovăție a moșneagului.

Dacă și-a luat valea cu o asemenea grabă, înseamnă că i s-a perturbat fricometrul. Și dacă îi e teamă, asta e o dovadă că are ceva a-și reproșa: *quod erat demonstrandum.*

— Trebuie să punem rapid laba pe el, îi spun lui Bérurier. Să-i întrebăm pe colegii lui de breaslă ca să-i obținem urgent adresa.

Iată-ne porniți la vânătoare… Îi intervievăm pe toți mârlanii din jur, dar tocmai arabul, cu veverița ne dă informația dorită. Într-o zi îl ajutase pe bătrân să care o colecție de *Revue des Deux Mondes* legată jalnic.

Stă pe strada Lappe, în fundul unei curți… Arabul nu știe numărul, dar ne precizează că-i alături de un negustor de mobile.

Demarăm în trombă.

Acum, Parisul e în plină agitație. Vremea pare să fie frumoasă, cu ploi slabe matinale, și promite să se îndrepte după-amiază, dacă anticiclonul Açores nu se rătăcește cumva pe drum.

Tai prin Barbès, ajung la Bastilia, al cărei geniu parcă s-ar plânge de crampe datorate anchilozării și, în fine, dăm în strada Lappe, cu sălile ei de bal, cu buticurile și atmosfera de provincie dubioasă.

Prima persoană pe care o zărim, printr-o fericită întâmplare, e chiar omul nostru. S-a înhămat între loitrele unui cărucior și se căznește să-și treacă încărcătura de gunoaie printr-o poartă destul de îngustă.

— Uite-l! răcnește Grasu’.

— Am remarcat, îi spun.

Și îmi las mașina la bordura trotuarului. Când coborâm, negustorul de vechituri a izbutit să intre

în curte. Ne luăm pe urmele lui.

Ograda în care își are reședința rezidențială e o ogradă de cerșetori. Imaginați-vă niște căsuțe joase, leproase, negre, cu geamuri sparte. E obscur, fetid… Copii murdari se joacă, bețivi se iau la harță, femei ciufulite bocesc… Și, ca să pună capac la toate, Europa 1 transmite Trio Raisner, ca pe o aversă de ploaie.

În curtea asta înspăimântătoare, closetele sunt comune. Chiar acum iese din budă un tip solid ridicându-și pantalonii. Ceea ce dă o notă de intimitate…

Moș tăgârță își oprește atelajul sub un șopron ca vai de lume, învelit cu carton gudronat. Deschide o ușă scundă și strigă:

— Eu sunt, m-am întors!

Vocea smiorcăită a unei femei exclamă:

— Așa devreme!

— Da, face el, m-a apucat iar criza de reumatism…

Vocea se lamentează că viața-i grea când muncești și așa mai departe.

E clipa pe care o alegem pentru a interveni.

Pătrundem într-o cocioabă infamă… E compusă din două încăperi despărțite printr-un perete subțire. Prima servește de bucătărie, cealaltă de dormitor.

— Cucu! lansez eu vesel.

Bătrânul sare într-o parte. Dă cu ochii de noi și privirea lui devine la fel de inexpresivă ca cea a unui aghiotant-șef decorat pe Esplanada Invalizilor.

— Dumneavoastră! articulează el.

Eu nu știu ce-și închipuia despre poliție, ramolitul, în orice caz nimic bun dacă se credea ferit de vizitele noastre.

— Cine-i acolo? strigă cumătra de alături.

O adevărată zgripțuroaică, consoarta lui. Se deduce după intonație. E genul de muiere bolnavă

care-i face zile fripte tovarășului ei de viață înainte de a muri.

Probabil că nu se va lăsa prea mult așteptată plecarea cea de pe urmă. Și atunci, s-a și apucat să-și facă bagajele! Știe bine că, de obicei, femeile trăiesc mai mult decât bărbații lor. Și, din pricina acestei răsturnări de situații, îl face să plătească scump pe bietul negustor de deșeuri.

— Ce se întâmplă, Emile? strigă zgripțuroaica pe un ton care nu admite reticențe.

Bătrânul e pierdut. Ne privește cu un ochi rugător și-și pune un deget pe buze ca să ne roage să nu ne declinăm profesiunea.

— Niște clienți, Germaine… Am să mă ocup de ei…

Întorcându-se spre noi, ne spune cu un aer hotărât:

— Domnilor, dacă vreți să mă urmați în depozit…

Bérurier îmi dă cu cotul.

— Am impresia că am nimerit la țanc, venind aici, face el. Tremură în așa hal pentru osul lui că o să ne spună tot ce dorim!

Bătrânul ne conduce sub șopronul unde-și adăpostise căruciorul.

Tremură de parcă și-ar fi petrecut *week-end*-ul în camera frigorifică a unui măcelar.

Culmea, ne face tot el reproșuri; oamenii slabi au câteodată reacții imprevizibile.

— De ce-ați venit aici? ne întreabă el.

Probabil se crede tabu în cursa lui de șobolani.

Îl împing spre roata căruciorului.

— Fiindcă nu ne-ai spus adevărul, dragul meu domn.

— Dar…

— Inutil să mai protestezi!

Se uită la Bérurier, care a fost clientul lui mai înainte de a-i deveni persecutor. Însă ar fi putut conta mai curând pe înduioșarea unui tigru flămând, cântându-i Mozart la clarinet.

— Dacă nu verși imediat tot ce știi, fac eu, te arestez pentru tăinuire, de față cu demna dumitale consoartă.

Își duce o mână la inimă, cum se face la Teatrul Francez, pentru a ne demonstra cât e de afectat.

— Vreți să ne ucideți?…

— Grăbește-te și vorbește, moșule, am pierdut și așa prea mult timp.

Bătrânul oftează din rărunchi. O liniște adâncă îi inundă chipul, fiindcă s-a hotărât să grăiască adevărul.

— Ei bine, începe el, Marthe Bonvin mi-a adus într-o zi o valiză.

— Vorbește-ne puțin despre acest bagaj.

— Era un geamantan din piele de porc.

— Ce conținea?

Se gândește.

— Ei bine!… Acest aparat fotografic…

— În afară de el?

— O trusă de toaletă…

— Hai, dă-i drumul, tăticu', sper să n-avem nevoie de forceps.

— Mai era și o trusă medicală…

În acest caz, dăm peste un detaliu captivant.

— Ce înțelegi dumneata printr-o trusă medicală?

— Mă rog, într-o poșetică din material plastic se afla o seringă Pravaz cu ace… Un stetoscop… Un termometru…

— Așa! Și pe urmă?

— În afară de astea, lenjerie de damă: combinezoane, chiloți, sutiene… Asta-i tot!

Tace neliniștit și mă fixează cu niște ochi care ar înmuia o grămadă de pietre.

Vocea bătrânei răsună iar din vizuina ei.

— Emile! mai durează mult? De ce nu veniți să discutați aici?

Bietul om se apropie de ușă.

— Le… le arăt niște lucruri domnilor, Germaine…

Femeia mai bombăne o vreme, proferând vorbe puțin măgulitoare la adresa clienților care nu-ți dau pace nici acasă.

— Asta-i tot, șoptește moșneagul.

Îmi las mâinile pe umerii lui și-mi înfig privirea din oțel călit drept în ochii lui.

— Nu-i tot, moșule, uiți ce-i mai interesant…

— Ce… ce anume?

Dau frâu liber imaginației. Știu că ea va ieși în întâmpinarea adevărului.

— Vrei să-ți spun ce ne ascunzi, dragă domnule Laconic?

Nu mai are putere să scoată niciun sunet.

Béru se uită la mine atent, cu pălăria împinsă pe ceafă.

— Oamenii, cărora li s-a furat valiza, au venit în talcioc cu speranța s-o găsească… Ei știu, ca toată lumea, că majoritatea obiectelor șterpelite eșuează acolo… Au inventariat piața și au sfârșit prin a te descoperi… Te-au înhățat de cravată și ți-au spus: „Cu ce te ocupi aici, nene?” Le-ai restituit valiza, trusele, lenjeria… Dar nu și aparatul, pe care-l vânduseși acestei inestimabile persoane, aici de față!

Béru scoate un sforăit nazal, reprobator. Face un pas înainte.

— Or, continui eu, tocmai aparatul de fotografiat îi interesa pe indivizi. Te-au luat la întrebări… Le-ai furnizat o groază de amănunte și nu ți-a fost greu, pentru că amicul meu e guraliv ca doisprezece papagali dintr-o sală de așteptare!

— Te rog! protestează Béru.

Baba din cambuză o ia de la capăt, cu durerile ei.

— Emile! Vino aici imediat, vreau să-ți vorbesc…

Mă întorc spre Béru.

— Du-te și spune-i cârnatului ăla bătrân să ne lase în pace…

Dar Béru n-are nevoie să se deranjeze pentru că femeia mi-a auzit spusele. Și uite că începe să răcnească din toate puterile.

Béru închide ușa și ne reluăm discuția.

— Când a cumpărat aparatul foto, amicul meu ți-a povestit viața lui. Așa îi place… Are existența cea mai cenușie care se poate imagina, dar i se pare că devine aurie dacă o toarnă în timpanele altora.

— Te înșeli, se supără Béru… Ai grijă că te înșeli…

Nu țin seamă de protestele lui anemice.

— Ți-a spus că aparatul era destinat valorosului său nepot, care se însura. Ți-a spus că nepotul în cauză a făcut box și te-a întrebat dacă-l cunoști pe Bérurier! Categoria cocoș…

— Mijlocie! protestează Bérurier.

— Foarte mijlocie, mă corectez eu. Da, ți-a spus toate astea în vreme ce se tocmea, nu-i așa, domnule Emile?

Interlocutorul meu e năucit.

— Într-adevăr, face el, așa s-a întâmplat cum spuneți… Nici n-a trecut bine o oră de când vândusem aparatul că a sosit un bărbat…

— Unul într-un pardesiu maro, cu o pălărie neagră și cu pleoapele umflate ca două coji de nuci?

— Da, da… Cum de se face că știți atâtea? Sunteți dracul împielițat.

— Nu, foarte simplu, sunt un polițist care-și cunoaște meseria…

Și Bérurier a rămas încremenit, el care e obișnuit totuși cu deducțiile mele pertinente. Își strecoară o mână prin deschizătura pantalonilor ca să-și scarpine firimiturile de pâine, prizoniere ale sistemului său capilar.

— Așa-i, întărește el, ai o minte care nu-ți pune bețe-n roate!

Îmi șterg fruntea. Un puternic efort mental are întotdeauna ca urmare o sudație abundentă, în ce

mă privește, cel puțin.

Mă adresez bătrânului: *i.*

— E rândul dumitale acum. Vorbește-mi despre omul acela…

Taica nu se lasă rugat de două ori.

— El a cercetat mărfurile expuse de vecinii mei și pe urmă pe ale mele. Cedasem lenjeria unui coleg, că nu-i specialitatea mea… Cât despre trusa medicală, pe asta am păstrat-o eu… Pusesem, așadar, în vânzare valiza și trusa de toaletă. A încremenit în fața lor. M-a tras de-o parte. Avea un revolver pe care mi l-a arătat, spunându-mi că dacă nu restitui imediat aparatul fotografic mă doboară ca pe un câine…

— E o fire impulsivă, hotărât lucru, intervine Grasu'.

Îi poruncesc să-și încuie gura de două ori.

— M-am speriat, continuă moșul. I-am zis că numai ce vândusem aparatul. Am crezut că mă înghite. M-a întrebat cui… Și atunci, i-am dat, ce-i drept, toate amănuntele furnizate de domnul…

Clatin din cap.

— Bérurier, boxer… Ce părere-ți faci! Nu-i rămânea decât să ia la rând sălile de antrenament pentru a găsi adresa. Individul trebuie că a asistat la nuntă fără ca tu să ai habar, umflatute! Ah! Mare păcătos mai ești! Altul ca tine, mai greu de găsit… Evident că nu putea să spargă casa în ziua nunții. Concluzie: i-a urmărit pe porumbei până la Riva-Bella, așteptând să se ivească o ocazie… care s-a lăsat puțin așteptată. Pe parcursul călătoriei, nepotul tău probabil că n-a părăsit compartimentul, ocupat cum era să-i mănânce gura tinerei sale soții. Cu un boxer, ce zici, n-a îndrăznit să uzeze de forță. A tras la hotelul *Deliciilor mele.* Ghinion! Tinereii, cărora le ardeau călcâiele, au dat fuga și s-au baricadat în camera lor ca să se joace de-a tata și de-a mama! Trebuia să aștepte. Între timp, am sosit noi… Ne-a văzut plecând cu aparatul și ne-a

urmărit… Iată cum stau lucrurile! Acum, știe că suntem la curent cu fotografia mortului…

Bérurier mă aprobă printr-o mișcare a capului.

— Da, rostește el, așa trebuie că s-a întâmplat…

În spatele ușii cu geamuri a magherniței se ivește o fantomă. Viziune dantescă… O femeie bătrână, galbenă ca o gutuie, uscată ca un os de pește, cu părul răvășit, privirea întunecată și gura ca o seceră.

Bate în geam ca să ne atragă atenția.

— Germaine! se bâlbâie moșul.

Baba face un gest imperativ pentru a-i porunci să intre în casă. Emile se uită la noi.

— Domnilor, murmură el, vă rog, să nu spuneți nimic… Omul s-a jurat că mă împușcă dacă vorbesc.

Trage cu ochiul spre ușa în care bătrâna bate tot mai imperios.

— Să nu-ți faci griji, taică, îi promit. Du-te acum și dă-i niscaiva otravă nesuferitei ăleia.

Ne uităm la el cum pleacă, cu spatele adus de vârstă, necazuri și vinovăție.

— Tipul ăsta, îngână Bérurier, e în fond un nenorocit.

— Mai rău, îl rectific. E un martir…

Ieșim din curte.

— N-am putea și noi bea un gât de vin alb? sugerează Bérurier. Toate vechiturile astea mi-au făcut sete.

— Tot ce se poate, băiete.

Chiar în apropierea porții mucegăite se află o bodegă în care se vinde brânză de Auverghe și un vin bun de Brouilly.

Béru comandă brânză și vin alb.

— Ce părere ai de asta? se informează el.

— Afacerea e mai serioasă decât ne imaginam.

— Eu îți vorbesc de brânză!

— E la fel ca tine. Prea moale…

Grasu' ridică din umeri și începe să mestece cu forță, împingând îmbucăturile cu gâturi zdravene

de vin.

— E tare, nu? întreabă el lăsând jos paharul.

— Foarte. Ușor parfumat cu un gust de…

— Nu-ți vorbesc de vin. Îți vorbesc despre afacere… Am dat de un fir! Ce-ai de gând?

— Gura, gândesc.

Profită de răgaz pentru a-și termina brânza și mai comandă un rând.

— Ascultă, Grasule, ai să te duci să-i spui bătrânului că suntem prinși într-o afacere bizară. Să-l întrebi dacă poți lucra cu mine. Eu mă întorc la Riva-Bella. Omul cu pleoapele umflate precis a dormit la hotel dacă ți-a urmărit nepotul… Poate descopăr pe acolo vreun indiciu!

— De ce nu?

— În acest timp, tu să anchetezi prin mediile medicale cu fotografia mortului… Nu se știe ca pământul…

— De acord…

Plecăm.

Îl las pe Bérurier la sediul poliției. În momentul în care coboară din mașină, trage un muget:

— Ce-ai pățit, omule?

— Mi-am uitat veverița la negustorul de vechituri!

PARTEA A DOUA

Capitolul 7

Se face lumină în celulele mele cenușii

Familia Bérurier junior e pe cale să joace biliard japonez când îmi anunț din nou geografia pe strasse.

Nepotul Grasului a fost un boxer mediocru, dar trebuie să recunoaștem că întru ale amorului e campion. Introduce bilele unele după altele în orificiul ce i-a fost atribuit și partenera lui e nebună de extaz. Își dă seama că s-a măritat cu supermanul pe care-l aștepta. Hazardul i-a decernat o decorație formidabilă, una care le bate pe toate celelalte: un bărbat pe cinste.

E o delectare pentru această brunetă drăguțică să fie prelucrată de către tânărul ei soț treizeci și șase de ore, pe ceas, și la biliardul japonez trei zile la rând. Pisicuța atinge curcubeul. În tehnicolor.

Trăiește o feerie… Și apoi, încet, încet, încet toate se tasează. Béru *bis* își va relua munca. Vor urma serile posomorâte, sfârșitul de lună strâmtorat… Apoi, plozii, ca efect al partidelor de tras la măsea, plozi bucălați, murdari, cu rujeolele lor, cu capriciile lor, cu obrăzniciile lor!

Tinerii părăsesc postavul verde, semănat cu ciuperci de lemn pentru a se catapulta asupra mea.

— Ce mai e nou? vrea să afle nepotul.

Are fața răvășită de dragoste; ochii îi atârnă pe obraji, iar sub ei pungi numai bune să faci contrabandă cu tutun.

Încă o dată mă văd nevoit să liniștesc această tinerețe fremătândă.

— Am venit să vă aduc aparatul, le spun, cu acea nerușinare care contribuie atât de mult la farmecul meu.

Tinerei femei nu-i vine a crede.

— V-ați deranjat special pentru asta?

— Mă temeam să nu aveți cumva nevoie!

Nepotul îmi propune să mâncăm împreună. Hangiul tocmai sună ora mesei. În hotel nu-s decât cele două turturele, dar patronul își creează iluzia că girează *Ritz*-ul.

Accept cu dragă inimă.

Iată-ne așezați la masă în fața unor cruditați de sezon, care în ziua aceea se nimeresc a fi conserve de sparanghel.

— Voi sunteți singurii clienți? mă interesez eu.

— Da.

— Ia te uită, mi s-a părut că remarc pe cineva ieri… Un tip înalt și slab, cu pleoapele umflate.

Proaspăta doamnă Bérurier ia cuvântul prima.

— Ah, da… Era doar un client în trecere. Îți amintești, dragă? Am călătorit împreună… Chiar a ținut morțiș să ne ducă valiza când am ieșit din gară…

Bietul Casanova o aprobă printr-o mișcare a capului și-și înmoaie sparanghelul într-un sos picant, care să-l mai stimuleze.

— Mda, face el.

— Nu știți, a dormit aici?

Habar n-au, bineînțeles. Ei s-au grăbit să urce scara. Aveau de îndeplinit o treabă urgentă… cu circulația din vine la înaltă tensiune.

Îl chem pe hangiu cu un semn. Își prezintă capul mic de găină jumulită. I-l descriu pe mardeiașul cu pricina și-mi spune că, într-adevăr, insul a petrecut noaptea în stabilimentul lui.

— Cum se numea? îl întreb. Trebuie că aveți fișa lui?

Celălalt se tulbură. Pun pariu pe o lună cu treizeci și una de zile, contra a zece minute de antract, că nu l-a pus să completeze fișa.

Îmi mărturisește, de altfel, foarte simplu:

— Înțelegeți, îmi spune el, e sezon mort și atunci nu ne mai ținem strict de reguli.

— Păcat, ripostez eu pe un ton înghețat. Avem motive serioase să ne interesăm de acest individ…

Hangiul capătă o frumoasă culoare roșie de rac fiert.

— Îmi pare rău!

— E regretabil, într-adevăr.

— Tot ce pot eu să vă spun, e că nu era francez, declară madam Bérurier, care pare mai puțin idioată ca bărbatul ei.

— Așa-i, subliniază patronul, avea un accent groaznic și ne vorbea tare stricat limba…

— Cam ce gen de accent?

— Mai curând central european.

— Avea bagaje?

— Nu… Le lăsase în gara Caen, așa mi-a explicat.

— Nu-i adevărat, afirmă Béru junior, n-avea niciun bagaj… Știu bine fiindcă a mers cu noi în compartiment.

— Ați sosit aici duminică seara?

— Da, târziu…

— Cum ați ajuns de la Caen până aici?

— Păi… cu autobuzul…

— Da, îl întrerupe hotelierul, care încearcă să-și reabiliteze *standing*-ul în fața mea. În acest sezon circulă din două în două ore, vara…

Mă dedau unui raționament elementar, dar care mă face să înaintez cu pași mari. Dacă n-aș avea nevoie de picioare să merg, pe cuvânt că mi-aș trage unul în fund pentru a mă pedepsi că nu m-am gândit mai înainte la asta.

Să pricepeți bine numărul de trapez, băieți! Am venit aici cu Grasu' într-o vizită fulger. Amicul nostru „Pleoape umflate" n-avea cum să prevadă că vom face haltă pe o străduță din Caen ca să halim măruntaie de animale… Deci, pentru a ne găsi imediat, ar fi trebuit să ne urmărească. Acesta e un punct important care trebuie stabilit. Tinerii Béru mi-au spus că individul a călătorit cu trenul.

A luat autobuzul în compania lor, pentru simplul motiv că-i fila…

Mă uit la hangiu.

— În acest sezon circulă taxiuri?

— Da, al meu…

— În afară de el?

— În afară de el lumea trebuie să se mulțumească doar cu autobuzul…

— Bun, nu mișcați… Cu ce a plecat clientul ăsta străin?

Patronul tresare fiindcă întrebarea mea îl ia prin surprindere. Nu se gândise la așa ceva…

— Da, într-adevăr, a plecat în vreme ce beam un păhărel cu Bérurier. Își plătise camera în avans… N-am dat importanță faptului…

— Unde se afla când am venit noi?

— În camera lui…

— Adică unde, în raport cu cea a copiilor?

— Vizavi…

— Deci, a coborât în vreme ce noi beam la bar?

— Da!

Îmi închipui cum s-au petrecut lucrurile. „Pleoape umflate” stătea la pândă gata să pună mâna pe aparat cu prima ocazie. Ne-a văzut că l-am luat noi… Trebuia să acționeze prompt dacă voia să-l recupereze… A ieșit și ne-a așteptat undeva prin apropiere. Apoi, ne-a…

Mă ridic, lăsând baltă sparanghelul.

— *Ne-a urmărit*! Înțelegeți, bandă de smintiți?

URMĂRIT!

Pentru asta a avut nevoie de o mașină, fiindcă n-o putea face în autobuz… Dacă a avut o mașină, înseamnă că cineva i-a adus-o aici, și dacă cineva i-a adus-o, obligatoriu el a telefonat acelui cineva, pentru a-l anunța în ce loc se află, fiindcă nu știa, urmărindu-i pe tinerii însurăței, unde trebuiau ei să se oprească!

— Spune-mi, tipul în chestiune n-a dat niciun telefon cât timp a stat aici?

— Ba da!

Respir adânc.

„Mulțumesc, Doamne! Un telefon înseamnă o pistă… un fir conducător, fie spus, fără niciun joc de cuvinte”.

— Ce număr a cerut?

Hangiul se fâstâcește.

— Vedeți… Eu și memoria… așteptați, merg să mă uit în cabină, fiindcă de obicei notez numărul cerut de client…

Pleacă grăbit. Între timp, îndrăgostiții se îndoapă cu pește în maioneză. Își refac caloriile, drăguții, să fie în formă. Și au dreptate. Dragostea e tot ce s-a descoperit mai bun pentru a-i permite individului să uite de perceptori, de deputați și alte catastrofe. E un sport simplu, practic, elegant, care se răspândește din ce în ce mai mult și care a început să fie practicat până și în mediile foarte intelectuale.

Nu necesită un echipament prea costisitor, e accesibil tuturor buzunarelor și calmează nervii. (Îi scoate din sărite numai pe cei care nu pot să-l practice.) E singurul sport care nu necesită un teren anume. E internațional și durează multă vreme pentru cei ce dovedesc o oarecare cumpătare.

Patronul *Deliciilor mele*[7] se întoarce radios ca o zi de vară pictată de Van Gogh. Zâmbetul îi despică mutra de la o ureche la alta și ține ridicată în sus eticheta de pe o cutie de mazăre, pe dosul căreia a notat numărul de telefon.

Bucuria lui e deplină. Dacă ar fi descoperit un zăcământ de uraniu în grădina lui și unul de petrol sub chiuvetă, n-ar fi fost așa de entuziasmat.

— Uite aici! strigă el. Uite aici…

Îmi întinde notița. Descifrez: Balzac 05 – 07…

— Asta-i o notă bună pentru dumneata, îi spun eu tipului radios.

Strecor eticheta de mazăre în fundul buzunarului. Hangiul îmi spune că aș putea profita

de ocazie și să reținmarca fabricii, fiind niște conserve de primă calitate! Să-i semnalez Féliciei!

— Nu mâncați? se neliniștește nepotul lui Bérurier, care a golit tot piperul pe ce i-a mai rămas din pește.

Încerc să glumesc.

— Domnul are gânduri mari? fac eu arătând spre piper.

Tânăra mireasă se înroșește. Trăsnitul celălalt își înghite afrodiziacul fără să sufle o vorbă. Cu nasul borcănat și urechile în chip de conopidă, seamănă cu un accident de motocicletă.

Mi-e foame și mănânc un sfert din peștele care se răcește pe farfurie.

De data asta am prins un fir. În meseria noastră nesigură, ceea ce contează e să te urnești din loc… O anchetă e ca un drum cu avionul: importantă e decolarea și aterizarea.

Acum dețin un indiciu… Voi putea demara de pe o bază solidă. Cu cât trece timpul cu atât mai mult mă bântuie imaginea acelui mort. Nu știu de ce, dar am impresia că mă cheamă…

Hangiul aduce o sticlă de Mercurey. O splendoare! Parcă ai bea un Bourgogne pe un timp frumos. Vinul îmi încinge celulele cenușii. Îmi șterg delicat gura mânjită de maioneză.

— Ia spune, mă adresez eu gazdei, insul cu pleoapele umflate n-a primit nicio vizită ieri dimineață?

Hangiul scutură din cap?

— Nu…

Nu insist. Cu toate astea întrebarea nu-mi dă pace fiindcă el ne-a urmărit într-o mașină care i-a fost adusă, deci complicele lui trebuia să se găsească prin partea locului… În cazul în care n-a lăsat doar mașina și s-a întors cu autobuzul, ceea ce pare improbabil…

— Mai sunt și alte hoteluri deschise în stațiune?

— Cel de peste drum: *La papagalul aurit*… Dar e o bombă! Ce vă închipuiți, patronul a ținut mai

înainte o casă de toleranță. Și-a pus în cap să ajungă propriul lui stăpân.

— Desigur, admit eu, trebuie că are în meniu „puicuță pe canapea”, „limbă umplută” și „deliciile casei”.

Termin de mâncat, urez somn ușor celor doi campioni ai roabei bretone, care trag cu ochiul spre scară, și traversez *the street* pentru a-l intervieva pe fostul negustor de amor.

Omul stă în pragul ușii. E un zdrahon de două sute de livre cu un aer la fel de binevoitor ca o mitralieră. Antipatia lui în ceea ce mă privește se învecinează cu repulsia. Se vede treaba că le iartă greu contemporanilor faptul că se duc la concurentul de peste drum.

Mă vede că traversez strada și se trage într-o parte pentru a mă lăsa să intru.

E gras, blond, cu un ciuf hirsut și obraji care tremură de fiece parte a feței ca fesele unei sexagenare.

Îmi aruncă o privire răuvoitoare prin periscopul lui și mă întreabă pe un ton în stare să înspăimânte până și un crocodil:

— Ce-ați dorit?

Cu un asemenea gen de smintiți nu merită să trimiți o jerbă de trandafiri pentru a-ți anunța, vizita. Fac uz de micul meu electroșoc portabil: legitimația de polițist.

Dar el a văzut atâtea defilându-i pe sub nas pe parcursul carierei lui de vânzător de piei încât nici măcar nu tresare.

— Și ce-i cu asta? face el supărat, dar cu o voce mai îmblânzită, ce s-a mai întâmplat? Fir-ar al naibii! Îți vezi de treabă cinstit și poliția tot îți debarcă pe cap!

— Normandia incită la debarcări, glumesc eu.

— Unde să te mai ascunzi ca să-ți dea pace, oftează inestimabilul comersant. Se zice că Franța e țara libertății, da de unde, nene! La fiecare pas te izbești de un musiu care-ți dă cu legea peste nas…

Ori te trezești cu fiscul, cu mutra lui de zile mari, ori cu domni deghizați în văduve de război, care fac chete pentru biserici! Imposibil să trăiești liniștit…

Încerc să întrerup acest proces intentat civilizației, dar cu un calibru greu ca al lui e imposibil! Nu-mi acordă nici cea mai mică suspendare pentru audiențe. Se oprește cât să mai tragă o gură de aer, și-mi servește urmarea năduful ui său.

— Țineam o casă care mergea bine, continuă, el cu tărie și gâtul vibrând de un tremolo emoționant. Nu angajam decât franțuzoaice, țin să precizez! La mine era o atmosferă cordială, curată, intimă… V-ați fi simțit ca acasă!

Adresez din zbor un gând hoinar duioasei mele Félicie.

— Fetițele mele munceau cu tragere de inimă. Nu aveam de a face cu clienți ocazionali; numai obișnuiții casei, trebuie să vă zic! Și ce lume: notari, avocați, comercianți, intelectuali, oameni politici… Dacă le-ați fi văzut numele, nu v-ar fi venit a crede!

Domnișoarele mele aveau maniere frumoase. În ce privește politețea, curtoazia, era mai ceva ca la pensionul din Oiseaux sau Bouffémont! Poate n-o să mă credeți, dar aveam una: Ghislaine, care vorbea englezește ca regina Angliei. O să-mi obiectați că posibilii clienți nu veneau la *Frivolity's* pentru a-și pune în practică această limbă, ceea ce nu înseamnă însă că nu era teribil de plăcut să aibă de a face cu o junăcultivată!

Aștept să-și piardă suflul, dar zdrahonul ăsta probabil că respiră numai prin porii pielii lui grăsoase.

— Ei bine, mi-a fost închis stabilimentul, continuă el. Mi-au transformat bordelul într-un atelier de babe, destinat operelor de binefacere.

În locul fetițelor ălora frumoase, de-ți lăsa gura apă, salonul meu Ludovic al XV-lea (de epocă,

rețineți) a acordat azil babornițelor din înalta societate, mirosind a rânced și care-și făceau baia de soare prin confesionalele bisericilor!

Eu, după lovitura asta grea, ce să fac, hai? Deschid un bar în Pigale… Dar, trăiește dacă poți! Polițiștii în civil care veneau își băgau nasul peste tot… Stăteau cu ochii pe mine, fiindcă își închipuiau că mai țin încă prostituate în odăile din spate. Niciun client nu se putea duce până la closet fără să nu i se ceară actele! Și așa ceva făcea o impresie al dracului de bună, vă anunț!

Frumoasă mentalitate… Când a început să meargă rău, am fost nevoit să leg «Le chasseur français» ca să mobilez spațiile goale dintre fiecare client!

Devine stacojiu. Dar simte linia de sosire aproape. Trage adânc aer în piept și, dintr-o singură expirație, reușește să articuleze:

— Și acum, când m-am deghizat în țăran, iar mi se trimite o ștafetă din armata poliției!

Se așază, își șterge fruntea cu un șervet, apoi, fără nicio tranziție, își hârâie gâtul și scuipă prin ușa deschisă.

Mă uit la ceas. A vorbit zece minute și trei secunde fără să tragă practic oxigen în piept. Îl bat pe umăr.

— De ce nu mergi să-ți faci numărul la Bobino, bătrâne? Poate i-ai putea depana pentru o seară…

Mă așez pe un taburet înalt din fața tejghelei și mă uit la rafturi.

— Iată, tranșez eu, servește-mi un pahar de Dry-Pale cu apă, ca să mi se umezească omușorul, mi-ai făcut sete!

Intrigat și oarecum liniștit, dă fuga. Cu aceeași ocazie, își pregătește și pentru el un biberon cu *beaujolais.* Ciocnim.

— Calmează-te, dragă domnule, ai să-ți panicești toți hormonii… Am venit, pur și simplu, ca să-ți cer o informație!

Se uită la mine cu ochii plini de atâta speranță, mai să dea pe dinafară.

— Zău!

— Asta era…

— Atunci, pentru numele lui Dumnezeu, de ce mi-ați arătat legitimația, fără să scoateți o vorbuliță?

— De obicei, prezint portretul vărului Jules, dar l-am vândut unei firme de laxative pentru publicitate.

Râde.

— Dumneavoastră măcar sunteți un haios!

— Din naștere, folosesc metoda americană! Muncește pe muzică…

— Bun, și ce-aș putea eu să vă ciripesc? Să știți că pe aici distracțiile sunt foarte rare în acest sezon…

— Vorbește-mi de un client care probabil că a sosit în hotelul dumitale ori duminică noapte, ori luni dimineață.

Își deschide larg ochii bovini.

— Un client? Unde ați mai văzut așa ceva? E o specie pe cale de dispariție, să știți… Ultimul pe care l-am avut, a trebuit să-l cresc cu linguriță și să-i fac niște prețuri de favoare ca să-l pot ține o săptămână!

Ei comedie! Uite că se împotmolesc lucrurile… Și îmi băgasem serios în cap ideea că un complice al lui „Pleoape umflate” venise aici și se ascunsese la fostul negustor de dame, pentru a nu atrage atenția.

— Deci n-ați văzut pe nimeni?

— Doar o femeiușcă, asta a fost tot… Deși a plecat fără să ia masa pe care o comandase…

Tresar.

— O femeie?

— Da!… A sosit aici luni, imediat după prânz… S-a prezentat la mine și mi-a cerut o cameră. Am fost de acord, bineînțeles, fiindcă am atâta loc încât aș putea găzdui circul Barnum. A plecat

imediat să hoinărească prin zonă, chipurile era reprezentantă. Stau și mă întreb ce reprezenta! Bleaga nu avea nici măcar bagaje…

— Și?

— I-am pregătit specialitatea casei: friptură cu cartofi prăjiți, parizieni. În momentul de față n-am pe nimeni: nevastă-mea s-a dus la fratele ei, negustor în Lyon. În vreme ce-mi băteam capul s-o hrănesc pe broasca asta, ea și-a luat tălpășița fără un bună-seara… Nu-mi datora nimic, totuși ăsta nu-i comportament!

Îi dau apă la moară:

— Nu, categoric, nu!

— Bun! Și cu friptura știți ce-am făcut? Am mâncat-o eu… Și nu mi-ar fi trebuit așa ceva: am albumină.

Sunt satisfăcut ca un păduche pe capul lui Brassens. Iată că se leagă de minune.

— Ia spune-mi, cum arăta maimuța asta?

— Destul de bine făcută, recunoaște hangiul. Picioare admirabile, îmi amintea de Gisèle, o fetiță care a lucrat la mine pe vremuri.

— În afară de asta, cum era: brună, blondă, roșcovană sau cheală?

— Blondă ca un băiețel cum se văd pe vitraliile catedralelor cu o farfurie pe cap și aripi până în dreptul fundului!

— Îmbrăcată în negru?

— Exact, Augustule, cum de știți?

— O idee… Era cu mașina?

— Da.

— Ce marcă?

— Un Ford-Vedette, model vechi, înmatriculat în Sena… Negru, cu aripa din spate înfundată, păi cum de nu, dacă era condus de o muiere…

— N-ați reținut numărul?

— Asta-i bună, nu-mi cereți prea mult! Nu-s jandarm și nici n-aș vrea să fiu!

Nu mai insist. Cu toate astea, mi-a furnizat amănunte interesante. Fiindcă a mai fost vorba de

o femeie blondă, îmbrăcată în negru… Uneia de genul ei, Martha-manglitoarea i-a șterpelit valiza.

— Cât vă datorez?

— Nimic, e pentru prima oară când am prilejul să fac cinste unui polițist…

— Atunci să mai bem.

Subscrie acestei dorințe și dăm noroc, el, pentru totala exterminare a poliției, eu, pentru iertarea păcatelor mortului necunoscut…

Capitolul 8

Un accident se poate produce așa de repede

Vă dați seama, cred, cât mi-e de ușor să aflu cu ce corespunde Balzac 05-07. Mă prezint la primul birou de poștă ieșit în cale. Aflu cu stupoare că acest număr aparține unei case de odihnă de pe strada Balzac, chiar în inima Parisului. Se numește „Vila Trandafirului” și e ținută de profesorul Lafrère, care s-ar părea că este o autoritate în mediile psihiatrice.

Dacă tot am de a face cu nebuni, acum am dat chiar peste un buchet întreg.

Clinica e situată într-o casă particulară, împrejmuită de ziduri înalte. Sun la poartă și un tip îmbrăcat în bleu-orizont, cu butoniera plină de panglicile decorațiilor, vine să-mi deschidă. Dincolo de grilaj e o grădină mică cu arbori înalți și proaspeți, tufe de trandafir și un bazin puțin adânc, unde susură o apă romantică.

Insul seamănă cu Jean Nohain. Ca și ilustrul prezentator, are părul rar și cărunt, gura mai curând pe verticală și un stor căzut. Singura diferență, dar serioasă: e bâlbâit.

— Ce-ce-aș pu-putea…?

— Aș vrea să vorbesc cu profesorul Lafrère, îl întrerup pentru a-l scuti de o tiradă superfluă…

Tipul începe să-mi explice că profesorul nu primește decât vizitele anunțate. Atunci, îi spun cine sunt și fleanca lui are tendința să devină orizontală.

— Am să… Am să… Am să…

Mă scoate din sărite. Întotdeauna trebuie să ai parte de un bâlbâit care mai umblă și cu fofârlica în mod suplimentar, comentează fapte și gesturi și te informează asupra stării meteo.

— Las-o baltă, nene, tranșez eu, rezolvăm imediat problema! Până una alta, dă fuga la profesor și anunță-i vizita mea!

Se uită la mine cu o privire care ar dezgheța un frigider. Apoi, șchiopătând, se îndepărtează spre clădire.

Rămas singur, împing poarta și mă sprijin de ea ca să examinez casa. E o construcție gen Île-de-France, cu acoperișul de ardezie, storuri bleu pal și decorații deasupra ferestrelor. Acestea au fost armate din interior cu gratii solide.

Locuința e liniștită dar, totodată, izbucnește un țipăt… Un urlet nebun, vibrant, care-mi sfâșie nervii.

Tresar… Îngrozit, mă uit la fațada moartă. În clipa aceea, un hohot de râs mă face să sar în sus. Zăresc o rochie dintr-o dimie albă și n-am nevoie să-i fac o radiografie pentru a-mi da seama că are păsărele sub scufă. Probabil că-i o inofensivă de vreme ce stă pe o bancă în grădină.

E între două vârste, cu părul despletit și o privire care nu vede aceleași lucruri ca și noi.

Îmi arată clădirea și-mi spune:

— E nebuna… Ea strigă mereu așa când se schimbă vremea.

— Sunteți aici la tratament? mă informez eu binevoitor.

— Nu, îmi răspunde, mă ascund doar… Niște oameni mi-au pus gând rău… Au instalat la mine

acasă o mașină vorbitoare… Dar n-am putut descoperi unde… De cum mă culcam, mașina se punea în funcțiune și-mi striga tot felul de injurii, recunoașteți că era foarte supărător.

Recunosc. În acele moment Jean Nohain, bâlbâitul, își face apariția și îmi spune că profesorul mă va primi de îndată ce va termina vizitarea bolnavilor. Până atunci, decoratul-spăimos mă introduce în interiorul azilului. În față, se deschide un hol mare, alb, cu biroul de recepție la dreapta și telefonista la stânga. Apoi, se înalță o scară monumentală.

Ocolim scara și citesc pe o ușă albă:

„Biroul Domnului Director”.

Portarul mă invită să-i pășesc pragul. Iată-mă deci într-o încăpere spațioasă, solemnă și bătrânească, plină de mobile lustruite și de cărți legate.

Mă apropii, patinând, de un scaun îmbrăcat în piele și-mi depun acea partea a trupului meu care-mi face atâtea servicii când sunt obosit.

Trece destul de mult timp până când ușa se deschide și intră un domn cu păr alb, dar de o vârstă rezonabilă. Poartă ochelari fără montură, are privirea inteligentă, de un albastru adânc și gesturi firești. Un halat alb încheiat pe umăr îi dă aspectul profesiunii lui, de medic.

Închide ușa și se apropie de mine. Cei cinci pași care-l separă de înalta mea personalitate îi sunt suficienți pentru a mi-o sonda. Când îmi întinde mâna, știe deja că nu-s un polițist grosolan și mojic ci, dimpotrivă, un tip tânăr, inteligent, dinamic, destul de frumușel, bine din toate punctele de vedere și care nu-și pierde firea cu una cu două.

— Comisar San-Antonio, mă prezint eu… Îmi cer scuze că v-am deranjat de la ocupațiile dumneavoastră, dar caut pe cineva care, poate se află aici.

Se încruntă și merge să se așeze în spatele biroului său.

— Un bolnav? întreabă el.

— Oh! Nu. Mă interesează o femeie tânără, blondă, îmbrăcată în negru.

— Vreți să spuneți o infirmieră?

— Nu vreau să spun nimic… Caut această persoană; în afara semnalmentelor pe care vi le-am dat, mai știu că a fost chemată de cineva la telefon în seara zilei de duminică. Mai știu, printre altele, că apelul venea din suburbiile Caen-ului.

Profesorul Lafrère își mângâie bărbia cu un aer perplex.

— Iată ceva ciudat, domnule comisar… Infirmierele mele n-au obiceiul să primească telefoane personale în timpul serviciului și în niciun caz noaptea… Așteptați un moment…

Ridică receptorul, apasă pe un buton roșu din apropierea furcii și rostește:

— Doamnă Duchemin, ați fost de serviciu în noaptea de duminică spre luni?

Aud răspunsul de pe scaunul meu.

— Da, domnule director.

— Atunci, veniți o clipă aici…

— În felul acesta, lucrurile se vor elucida, îmi spune el… Sunteți sigur că nu-i vorba de o eroare?

Fie vorba între noi și cazul de egalitate al triunghiurilor, nu sunt chiar așa de sigur. Hangiul din Riva-Bella ar fi putut să se înșele când a cotrobăit în cabina lui telefonică… Căuta un căpețel de hârtie cu un număr notat, pe care nu-l mai avea în minte, și nu-i exclus să fi dat peste un altul…

Își face intrarea doamna Duchemin. Fenomenală! Un metru cincizeci, patru bărbii, strabism convergent, parfumul refuzat până și de firmele cele mai ieftine și cincizeci de ani bătuți pe muchie.

Îmi aruncă un zâmbet care ar produce crampe unui cap de vițel în sos vinegrette.

— Doamnă Duchemin, rostește profesorul, acest domn pretinde că ați primit aici un telefon din

Calvados în noaptea de duminică spre luni; fiindcă erați de serviciu trebuie să vă aduceți aminte, nu?

— Chiar foarte bine, admite dama…

Îmi vine s-o pup. Și mi-ar fi cu atât mai comod cu cât, stând jos, gura s-ar afla la înălțimea buzelor ei.

— Pe cine cerea? întreabă Lafrère, nemulțumit.

— Pe doamna Berthier…

Lafrère își șterge ochelarii, ca și când, dacă ar vedea mai bine, ar putea să înțeleagă mai ușor.

— Doamna Berthier! Sunteți sigură?

— Absolut.

— Cine e persoana? intervin eu.

— O infirmieră șefă… Avem două aici: una de noapte și una de zi…

— Nu-i aici acum?

— Nu.

— Cum arată?

Lafrère îmi citește gândul.

— Oh! Nu-i blondă și nu-i o femeie tânără, dacă la asta vreți să vă referiți…

Oftez.

— Totuși, dați-mi adresa ei.

Lafrère o concediază pe telefonistă cu un gest și frunzărește într-un registru pentru a găsi unde locuiește doamna Berthier.

— Strada Clapeyron 17, mă informează el.

Iau note.

— De cât timp e în serviciul dumneavoastră această persoană?

— Cam de patru ani.

— Altceva de adăugat în legătură cu ea?

— Nu, nimic de spus, nimic de adăugat… O văduvă fără copii, care n-are poate un caracter prea frumos, dar care-și face corect meseria…

— Și printre infirmierele dumneavoastră nu-i niciuna blondă, tânără și îmbrăcată într-un taior negru?

Doctorul scutură din cap.

— Nu, domnule comisar. Trebuie să vă mărturisesc că aici nu-i o clinică obișnuită. Noi îngrijim bolnavi mental, adică bolnavi care au uneori reacții imprevizibile și… periculoase. Nu angajez decât femei solide…

Întrucât mă ridic, îmi pune întrebarea care-i stătea pe limbă de multișor.

— Spuneți-mi, este o… este vorba de o problemă gravă, cea care vă aduce aici?

Ridic din umeri.

— Am să vă divulg un secret, domnule doctor. Deocamdată nu știu absolut nimic…

După care, îmi iau rămas bun.

Înainte de a ieși, mă opresc la ghișeul telefonistei. Face contabilitate în așteptarea convorbirilor. În poșeta ei cu fermoar, lăsată jos, zăresc o cărticică din colecția „Iubirile tale" cu titlul *Mâinile lui mângâietoare.* Dama are temperament, dacă nu cumva o fi vorba de un tratat de dermatologie.

Își lasă asupra mea privirea-i frumoasă, după care-și încrucișează brațele.

Îi surâd, îmi surâde. Conjugăm verbul a surâde la indicativ și pe ecran panoramic.

— Spuneți-mi, când doamna Berthier a răspuns la telefon, a vorbit de aici sau din cabină?

— Din cabină…

— Deci n-ați putut auzi nimic?

Se înroșește delicios. Parcă ar fi un bujor dulce căzut pe o baligă de vacă.

— Puteți să-mi vorbiți deschis, o asigur eu, aruncându-i o ocheadă catifelată, numărul 116, model 1914. Sunt discreția în persoană.

— Am auzit câteva ceva, recunoaște ea. Prin forța împrejurărilor… La ora aceea nu era zgomot în hol, nu-i așa? Și cabina, cum vedeți, e chiar alături…

— Ce-a vorbit?

Telefonista reflectează ca o oglindă veche, ciuruită.

— A întrebat cine era la aparat… Și a făcut un „Ah!” surprins… Pe urmă a zis că nu putea să lipsească, dar că o va vedea a doua zi dimineață…

O întrerup.

— Astea-s exact cuvintele ei?

— Da.

— Știți de cine vorbea când a zis „o va vedea?”

— Nu… N-are nici fiică, nici soră… Am crezut că era vreo prietenă… Admițând că ar putea avea, cu firea ei uricioasă!

După câte văd, madam Berthier se bucură de o faimă ieșită din comun. Mi-o imaginez grasă, mustăcioasă, cu ieșiri violente și priviri care îngheață.

— Bun, și pe urmă ce-a mai zis?

— A repetat de mai multe ori „Riva-Bella”… Apoi, a zis; La revedere” și a închis.

— Și, când a ieșit din cabină, a spus ceva, a făcut vreo remarcă oarecare?

— Nu, dar părea agasată, îngrijorată.

Îi mulțumesc acestei istețe și o las la ghișeul ei.

În timpul vizitei mele la Vila Trandafirilor a început să toarne sănătos și, culmea fericirii, n-am umbrele, în pofida tradiției…

Gonesc până la mașină și mă grăbesc să ridic geamul. Direcția strada Clapeyron… Știu pe unde e, în Clichy, adică la cinci minute de aici…

•

— Doamna Berthier, vă rog?

Portăreasa, căreia mă adresez, spală un băiețel într-un lighean.

— La trei, pe stânga! îmi strigă ea.

— Mersi…

Ca un imobil arătos ce se află, mă așteptam la un ascensor, dar n-are și, vrând nevrând, urc trei etaje cu un pas hotărât.

Iată-mă pe ștergătorul cumetrei Berthier. Interpretez pe butonul soneriei „Nu vreau să-ți spun decât adio”, și aștept… Nu răspunde nimeni. Probabil că femeia o fi plecat la cumpărături sau s-

o fi dus să facă amor cu Ion al ei, dacă o avea unul… Dau un nou recital la sonerie, la fel de zadarnic și, convins că nu-i nimeni acasă, plec… Dar, ajungând la etajul inferior, îmi vine o idee. Până acum m-am condus după nasometru și la noroc, ar trebui s-o țin tot așa. Femeia asta a primit un telefon de la „Pleoape umflate” nu-i așa? Și „Pleoapele umflate” m-a pocnit serios cu crosa unui superb revolver, având o valoare de piață de cel puțin treizeci de mii! Atunci?… Atunci îmi pot permite anumite libertăți cu această cucoană, fiindcă întreține niște relații dubioase cu un individ suspect.

Urc scara câte patru trepte o dată și, înarmat cu deschizătorul meu de conserve brevetat, forțez ușa apartamentului. Înainte de a intra, mă întorc să mă uit peste balustradă, dar mă liniștesc, sectorul fiind pustiu. Nimeni la orizont. Intru.

Ușa dă într-un mic antreu pătrat, în care se află un cuier. De el atârnă un impermeabil și o pălărie de damă, a cărei formă ratifică ceea ce gândeam eu despre purtătoare.

De aici se deschid trei uși. Una, la dreapta, dă spre toaletă, a doua, cea din mijloc, spre bucătărie și a treia, într-un dormitor…

Intru în aceasta din urmă, *because* e cea mai mare încăpere. Zăresc un pat desfăcut, mobile din palisandru și un tablou mare semnat Martin, reprezentând trei cățeluși albi pe o pernă din mătase mov.

Mă apropii de comodă și-i deschid sertarele unul după altul. Descopăr lenjerie, amintiri de familie, lucruri inutile… Bani, ioc… Manipulatoarea de termometre trebuie că are un carnet de economii sau un cont la cec…

Ca să-mi liniștesc conștiința, mă uit în vasul chinezesc, monstruos, care tronează pe comodă, dar nu conține decât praf și spilci de păr ruginite… Ridic tabloul…

Ce idee năstrușnică, mi-ați spune! Ei bine, băieți, mi-am depus nasul pe un buchet cu flori de câmp! Între tablou și perete se află un teanc de bancnote legate împreună cu un elastic și suspendate de cuiul care susține tabloul.

Iau banii și-i număr rapid. Patruzeci a câte zece, în total patru sute de mii! Bănet nu glumă… Mă uit la hârtii mai atent și observ că-s noi… Aceste cupuri n-au fost îndoite niciodată… Bilete noi, proaspăt ieșite de sub presa monetăriei statului.

Le las unde le-am găsit, pun la locul lor cele trei javre și-mi fac valiza…

În clipa în care dau să ies din apartament, zbârnâitul soneriei mă face să tresar. Deschid și mă trezesc nas în nas cu un vajnic agent care, dacă e să mă iau după tenul lui stacojiu, face o publicitate grăitoare și apreciabilă vinurilor Postillon.

Mă privește cu interes și compătimire.

— Sunteți domnul Berthier? mă întreabă el.

— Nu, îi răspund, de ce?

Își descheie gulerul pentru a-și spori posibilitățile oratorice.

— Am venit din cauză că doamna Berthier a avut o mică neplăcere, rostește el stângaci.

— Zău?

— Da, a fost călcată de o mașină…

— Și… e moartă?

— Ucisă pe loc!

Scot un fluierat ușor.

— Și asta numești dumneata o mică neplăcere!?

— Un fel de a vorbi, se corectează el. Când îți revine corvoada să anunți asemenea noutăți, știți cum e?

— Da.

— Ia stai așa, cine ești dumneata? se zbârlește el brusc.

Îi arăt actele și pe loc n pier culorile.

— Ah! Vă rog să mă iertați, domnule comisar, ar fi trebuit să-mi dau seama…

Îi stăvilesc regretele cu un gest.

— Cum s-a întâmplat?

— Nu se știe… A fost găsită moartă pe strada Douane, cu capul zdrobit… Zăcea de-a curmezișul drumului, cu capul pe trotuar…

— Niciun martor?

— Păi, știți, pe strada Douane sunt numai ziduri de antrepozite, nu prea trece lume…

— Unde a fost dusă?

— La morgă…

Gândesc profund.

— Foarte bine, am să mă duc și eu acolo… Până atunci, telefonează să se ocupe de ea medicul legist, mă întâlnesc cu el peste o jumătate de oră…

Mă salută milităreşte și ne despărțim. Portăreasa e în pragul gheretei. O femeie cu aspect bolnăvicios… E palidă ca o cataplasmă din făină de in și cu aceeași consistență. Plodul, gol, în spatele ei, strănută de mama focului, dar ea nici nu bagă de seamă, fiindcă prezența unui polițist în blocul ei o captivează ca un film de Hitchcock.

— Ce se întâmplă? De ce se interesează lumea unde stă doamna Berthier? Și mai ales un agent?

O împing în cușca ei, în vreme ce gardianul își vede de drum.

— Poliția, îi zic. Am nevoie de câteva lămuriri. La ce oră a ieșit doamna Berthier?

— N-am văzut-o ieșind, strigă cerberul…

— Atunci, la ce oră s-a întors de la serviciu, azi-dimineață?

— Nu știu, n-am văzut-o venind…

— De ce, ascultai radioul?

— Nu, n-am văzut-o, pur și simplu…

— În alte dimineți o vedeai?

— Aproape în fiecare zi, se întorcea când scoteam eu pubelele…

Portăreasa scoate un strigăt acoperit de un strănut formidabil al puștiului.

— De ce? orăcăie ea. A pățit ceva?

— Da, un accident…

— A murit?

— Din păcate!… Vorbește-mi puțin despre cunoscuții ei intimi…

— Nu avea, mă asigură portăreasa plângând. Trăia singură…

— Primea vizite?

— Aproape deloc… din când în când, o colegă venea la o cafea… Nimic mai mult.

— N-ai văzut-o în ultimul timp în compania unei femei tinere, blonde, îmbrăcate în negru?

— Nu…

— Sau, mă reped eu, a unui bărbat înalt, într-un pardesiu maro, cu o pălărie neagră și pleoapele umflate?

Femeia scoate un strigăt.

— Am văzut unul așa cum spuneți, da, da, însă nu cu ea! A intrat în bloc… Mi-am spus că-i pentru oculistul de la etajul întâi…

— Când l-ai văzut pe omul ăsta?

— Păi… Săptămâna trecută, cred… A venit de două ori!…

— Și n-ai observat vreo schimbare în obiceiurile doamnei Berthier în acele zile?

— Nu.

— Bine, mulțumesc… Dacă mai am nevoie de dumneata, știu de unde să te iau…

Când să plec, puștiul începuse să clănțăne din dinți. Îi întind o monedă de o sută de franci.

— Ține aici, micuțule, să-ți cumperi o frunză de viță.

Capitolul 9

La firma „Două poduri și o republică”

Barois, asistentul legistului e pe cale s-o debiteze pe cumătra Berthier când sosesc și eu. Îl salut și fac cunoștință cu infirmiera șefă.

E o femeie de vreo patruzeci de ani, zdravănă, puțin masculinizată, mai păstrând încă o expresie ostilă, deși e moartă. Partea din spate a craniului îi e zdrobită. Dar rana n-a sângerat… Un simplu firicel roșu i s-a prelins în zigzag pe lângă ureche… Coagulat de multicel.

Barois îmi întinde mașinal o mână într-o mănușă de cauciuc, față de care manifest o legitimă repulsie ca să i-o strâng.

— Ce părere ai despre persoana asta?

— Că-i moartă, glumește el.

Doctorii ăștia sunt în stare să mănânce așezați pe o grămadă de cadavre! Au inima la fel de sensibilă că pielea de elefant.

— De acord, fac eu, fiindcă trebuie să suporți glumele mediciniștilor, și în afară de asta?

Tipul jubilează.

— În afară de asta, accidentata voastră a fost asasinată… Are câteva fracturi la baza craniului care au fost produse de un obiect contondent, foarte probabil crosa unui revolver…

— Asta îmi spune ceva…

— Ce vorbești?

— Da.

Își scoate mănușile, trăgându-le cu vârful dinților. Apoi, ia din buzunar un soi de pungă de tabac și-și răsucește o țigară.

— A murit în dimineața asta, foarte devreme, către… să spunem, ora șase. Corpul i-a fost găsit apoi aruncat în drum prin portiera unei mașini. Vezi, are echimoze pe față și pe mâini. Dar aceste zgârieturi s-au produs mai înainte de a interveni rigiditatea morții… Asasinul a sperat să-i fie considerată crima drept un accident…

Îi prezint mulțumirile mele lui Barois. Dă să-mi spună câți ani are coana Berthier și care-i starea molarilor ei, dar îi răspund că aspectul mă interesează tot atât cât și prima ei trotinetă.

— Ia zi, unde-i sunt boarfele?

Mă informează că „recepționistul” casei frigorifice le-a și clasat. Merg s-o găsesc pe această demnă persoană și-i prezint doleanța mea în același timp cu o țigaretă.

Două minute mai târziu, îmi scoate dintr-un sac de pânză, meticulos etichetat, efectele și poșeta victimei. Primele nu-mi spun mare lucru, în schimb, descopăr în a doua un portofel voluminos, jerpelit, doldora de acte, documente de identitate, fotografii etc. Pe scurt, tot ce-a putut aduna o femeie de condiția văduvei Berthier într-o jumătate de secol de existență.

Pozele datează de multă vreme. Dau peste personaje moarte sau îmbătrânite, tineri, râsete, copii… Târfa de viață i-a radiat… Și, acum, acești oameni fixați pe dreptunghiurile de hârtie lucioasă, zdrențuită pe la margini, s-au înrolat în lungul cimitirelor. Ori, au ajuns triști și dezamăgiți, ceea ce-i și mai rău… Nu mă interesează câtuși de puțin trecutul doamnei Berthier… El e terminat și ea de asemeni. Mă interesează mai curând prezentul ei sau, cel puțin, ceea ce ieri mai putea fi numit astfel!

Găsesc chitanțe de gaze, altele de întreținere… Legitimația de asigurări sociale… Fleacuri, ce mai! Mă pregătesc să pun totul la loc, când o foiță de hârtie cade din grămadă. O ridic… A fost ruptă dintr-o scrisoare și citesc aceste cuvinte:

… cercați să mă sunați începând de la…

…, la Grenelle 21-23.

Cuvintele sunt subliniate cu un pix. Era sfârșitul unei scrisori și, mai mult ca sigur, cumătra Berthier rupsese acest colț ca să-și împrospăteze memoria.

S-ar putea să n-aibă nicio legătură cu afacerea; fiindcă acum chiar a devenit o afacere criminală în toată legea! Dar, într-o anchetă, nu trebuie nimic neglijat.

Încă o dată, baletul numerelor de telefon… Găsesc adresa din Grenelle, e un hotel: „La două

poduri și o republică”, pe cheiul Javel.

Inutil să vă mai spun că am gonit până acolo cu toată viteza. Am mânat așa de repede că eram cât pe ce să calc un ciclist cumsecade. A urlat în urma mea cât l-a ținut gura! E un vânzător de ziare. Îmi strigă că nu-i cazul să galopez așa de parcă m-ar goni Nasser de la spate și-mi expune în termeni vehemenți că dacă ar fi în locul „lor” ar desființa mașinile… Înțelegând prin „lor” tipii din guvern…

Acest incident tehnic, dependent de voința mea, nu mă împiedică să nu mă gândesc serios la preocupările mele pe drumul la Javel… „Pleoape umflate” a fost în cârdășie cu tanti Berthier, într-o imaginație care rămâne a fi dezvăluită. Și-a asigurat complicitatea ei oferindu-i bani, pe care prudenta văduvă i-a ascuns în spatele tabloului din dormitor. A îndeplinit ceea ce se aștepta de la ea și „storuri groase” n-a mai avut nevoie de serviciile ei; sau poate, o fi bătut ea în retragere *in the last moment,* încercând să-l șantajeze; fapt este că acest emerit specialist în lovituri date în cap a lichidat-o pe demna persoană…

Misterul devine din ce în ce mai de nepătruns, cum se spune în Bastia. Până acum, o singură luminiță anemică… Un singur numitor comun: existența unei truse medicale în valiza furată care conținea aparatul de fotografiat; și… doamna Berthier era infirmieră… Să înțeleagă cine poate.

Hotelul „La două poduri și o republică” e o construcție burduhănoasă și cenușie.

Plutește în el un miros acrișor de rufe călcate și de ceară lichidă.

Patronul stă în spatele biroului său. În loc să-și scrie memoriile, mănâncă un cotlet de porc, agrementat cu cartofi prăjiți. Când mă încrustez în spațiul lui vital, ridică din troacă un cap enorm, care trebuie să atârne treizeci de kile, cu părul tuns perie. Vârful nasului i-a fost retezat de explozia unui obuz sau de ușa unui ascensor, iar ochii nu văd mai departe de capătul lipsă al acestuia.

— Sunt plin, mă anunță el.

Și exală o necuviință, care lasă de înțeles că expresia trebuie luată în sensul cel mai murdar al cuvântului.

Mă prezint. Calitatea mea de polițist nu-l tulbură.

— Sunt în regulă, îmi spune el. Am să vă dau registrul… Și contribuțiile. Luna trecută mi-au venit inspectorii de la fisc, dar m-au găsit în regulă…

Ridic din umeri.

— N-am venit pentru treburile astea… Caut un individ îmbrăcat într-un pardesiu maro, cu o pălărie neagră și pleoape umflate. Sunt îndreptățit să cred că locuiește sau a locuit în cotețele dumitale puricoase!

Râcâie cu vârful cuțitului osul cotletului.

— N-am văzut asemenea pasăre rară, afirmă el. Și n-am nici purici, fiindcă dau cu D.D.T. în fiecare săptămână prin toate camerele.

Îl privesc drept în ochi, dar tipul nu se fâstâcește. Omul e corect, cinstit și conștiincios.

— Bun, atunci poate ai o clientă, o femeie tânără, încântător de blondă, într-un taior negru?

Dă din cap.

— Am avut ceva de genul ăsta, da.

Inima începe să-mi cânte „Vorbește-mi de amor”.

— Cum se numea? îl întreb.

— Așteptați, face el, un nume bizar, care mirosea a Bretania…

Se ridică și merge să răsfoiască un registru negru, constelat de grăsime.

— Kessmann…, îmi spune. Marie-Louise, născută pe 16 mai 1928 la Copenhaga…

Notez febril.

— A rămas mult timp aici?

— Așteptați…

Numără pe degete.

— Unsprezece zile, mă informează hotelierul.

— A mai lipsit între timp?

— Nu!

— Când a plecat?

— În dimineața asta.

— La sosire, a prezentat ceva acte?

— Ce glumă bună! exclamă vizaviul meu, credeți că aș primi pe cineva fără să mă asigur asupra identității lui? I-am văzut pașaportul cu ochii mei și vă pot spune, în plus, că era în regulă…

Îi strâng mâna acestui important personaj care închiriază bideuri.

— Mulțumesc, ești formidabil!

Se umflă în pene și-l părăsesc pentru a mă duce la poliție. E momentul să declanșez o urmărire serioasă.

De acord?

Capitolul 10

Gudronul începe să se limpezească

Când ajung în biroul meu, îl sun pe unul dintre subordonați să-i cer noutăți despre Bérurier. Băiatul mă informează că amicul meu e în campanie și că nu l-a mai văzut din ajun.

Îi recomand să mi-l branșeze de îndată ce Grasu' va da un semn de viață. Apoi, mă pun în legătură cu arhivele și cu serviciile de informații generale pentru a încerca să dau de urma „Pleoapelor umflate" și a complicei lui, miss Kessmann, însă aceste două personaje sunt necunoscute, fără drept de apel. Nu mai insist, și mă îndrept spre Ambasada Danemarcei. Aici mi se promite că se va ancheta imediat la Copenhaga pe tema domnișoarei Marie-Louise, și mi se dau asigurări că informațiile îmi vor fi comunicate imediat.

Bun, treaba asta-i făcută… Nu-mi rămâne decât să aștept. Dar ce să aștept? Îmi dau seama că cei doi coechipieri se știu urmăriți acum și probabil își asigură spatele. Dovadă că au lichidat-o pe infirmiera șefă…

Mă cufund într-o reverie tulbure… Ce bizar e totul, ce nesigur…

Fotografia mortului moțăie, dacă pot spune așa, într-un aparat foto furat…

Brusc, sar în sus… N-are rost să merg mai departe cu gândul, am înțeles ceva. Dacă ideea mea se dovedește corectă, asta ar schimba fața problemei…

Îi dau un telefon lui Favier, rugându-l să coboare din laboratorul lui, și scot din portofel poza mortului. O așez pe biroul meu, iau o lupă și o privesc foarte atent…

Sunt încă pierdut în examinările mele, când apare Favier, cu părul mai roșu ca niciodată! Un adevărat incendiu ambulant!

— Ei, domnule comisar, mă întreabă el, ați limpezit în fine, misterul mortului fotografiat?

Scutur din cap.

— Tot ce-am putut limpezi a fost cafeaua mea matinală, turnând în ea lapte… Te-am chemat, fiindcă mi-a venit o idee.

— Ce spuneți?

— În legătură cu acest personaj.

— Ce idee?

Ridic din umeri.

— O idee care, la prima vedere, ăsta-i termenul potrivit, poate părea idioată, dar de care mă agăț din ce în ce mai mult.

E numai urechi.

— Să auzim!

— *De ce acest om n-ar fi viu*?

Dacă i-aș fi administrat un croșeu la ficați n-ar fi rămas mai buimăcit. Își scarpină ciuful incandescent, și își trece limba prin interiorul obrajilor ca să-i dilate puțin…

— Păi, pentru că, după toate aparențele, e mort, obiectează el în cele din urmă.

Îl contrazic printr-o mișcare a capului.

— Favier, ce detalii ale acestei fotografii ne-ar îndreptăți, din capul locului, să credem că-i cea a unui mort?

— Ei bine!…

Se apleacă, ia poza și se uită la ea intens.

— Rana, natural, rostește el.

— O rană la cap nu-i întotdeauna mortală, dragul meu!

— De acord, dar ochii lui sunt lipsiți de viață, nu puteți nega așa ceva, nu?

— Nu neg, dar ți-aș obiecta un lucru… *Un om în viață poate avea ochi morți*!

Îndărătnic, nu vrea să înțeleagă.

— Ia să vedem, îi spun, *dacă e orb*!

Îi întind lupa.

— Privește chipul ăsta, nu în ansamblul lui, așa cum am făcut-o până acum, ci în detaliu… Și spune-mi dacă are crisparea morții! Deloc! E un chip crispat din cauza atenției… Un chip care pândește! Un chip pierdut în noapte. Dacă vrei să știi părerea mea, dragă Favier, omul ăsta nu-i decât rănit… Poate chiar rana i-a provocat orbirea și groaza care-i îngheață.

Favier sare în sus. I-a venit o idee.

— Aveți o oră la dispoziție, domnule comisar?

— Da.

— Bun, am de gând să localizez rana și s-o măresc, astfel încât să-i cântărim mai bine gravitatea!

Găsesc ideea excelentă. Favier își evacuează incendiul în regatul lui care miroase a hiposulfit.

Abia a ieșit el, că cineva îmi bate la ușă. E Pinuche. Are o tăietură roșie pe obraz și, pentru a opri sângerarea, a lipit deasupra o foiță de țigară. Necăjit cum e, seamănă cu o mumie a cărei operațiune de despachetare a rămas neterminată.

— Ce-ai pățit, Pinaud? Ai avut de a face cu un arab?

— Nu, am vrut să mă bărbieresc.

— Iată niște inițiative nefericite, fac eu. Natural, ai folosit cuțitul de bucătărie în loc de brici.

— Nu tocmai, mă uitam în calendarul P.T.T. în loc să mă uit în oglindă. Băusem cam mult vinișor alb și s-a produs un scurtcircuit în casă… Nu-i practic deloc să te razi la lumina lumânării.

Se așază fără să mă întrebe dacă sosirea lui îmi face plăcere.

— Vreau să-ți spun, cuvântează el după ce și-a scărpinat tâmpla cu o unghie neagră și scorojită, că Bérurier a dispărut… Aveam întâlnire cu el, ieri, nevastă-mea și cu mine, pentru o belotă… Dar nu s-a mai întors acasă… A trebuit să jucăm în trei, n-are același farmec. Belota…

Îl opresc.

Puțin îmi pasă mie de belota lui. Mai întâi că nu suport jocurile și pe urmă, sunt prea ocupat ca să înghit o prelegere a lui Pinuche.

Bérurier să nu se întoarcă acasă! Asta-i ceva nou!

Ridic telefonul interior și cer să-i vorbesc Bătrânului. Se scurg câteva secunde și vocea bine timbrată, dar nerăbdătoare a șefului meu îmi gâdilă urechile.

— San-Antonio, mă prezint eu, șefu', l-ați trimis pe Bérurier în vreo misiune?

— Nu, de ce?

— A dispărut de ieri…

Bătrânul face liniște. Întotdeauna are nevoie de un timp de gândire.

— Ciudat, rostește el în cele din urmă. N-o fi avut vreun accident?

— Nu știu…

— Atunci, informează-te și ține-mă la curent.

Și închide telefonul. Pinaud își răsucește o țigară. O aprinde la flacăra fumegândă a unei

brichete, își pârlește trei milimetri din mustață, douăsprezece gene și părul din nas…

— Ia spune, n-ai nicio idee despre ce i s-ar fi putut întâmpla? Nevastă-sa e neliniștită… Ieri, era așa de îngrijorată în momentul când am plecat, încât m-a rugat să-l caut pe amicul lor, frizerul, să-i țină companie…

— Ai fi putut să profiți de ocazie și să te bărbierești la el, tranșez eu…

— Dacă ne-am fi gândit la timp, l-am fi chemat mai devreme și am fi făcut belota în patru. Fiindcă trebuie să-ți zic… o belotă în trei…

Trântesc în birou, exasperat, un pumn.

— Gura, deșeule!

Se înfurie ca de obicei.

— Am cu douăzeci și cinci de ani mai mult ca tine, nu-i admisibil ca…

Plesnesc din degete.

— Lui Béru i s-a întâmplat ceva… Nu-i nicio îndoială… Individul cu pleoapele umflate îl cunoștea. Prietenul nostru i-o fi dat de urmă, iar el l-a răpus!

Pinaud uită de reproșurile lui.

— Răpus, Béru!

— Tare mi-e teamă că da. Trebuie să facem ceva, și repede…

— Dar ce?

Așa-i, ce? Pe unde o fi bântuit Grasu'? Ce fir conducător l-o fi dus până la ticălosul care…

— Poate o fi început un filaj, sugerează Pinaud. Dacă o fi fost obligat să plece cu trenul? N-a avut cum să telefoneze, și…

— Da, bineînțeles…

Evit să-l pun în temă. Pentru asta ar trebui să-i explic tot… Nu, am să mă ocup singur de acest caz.

În clipa aceea, sună telefonul. E Ambasada Danemarcei care vrea să-mi vorbească. Un atașat se asigură de identitatea mea și-mi spune că poliția daneză a răspuns la solicitarea lui. Numita

Kessmann era infirmieră în spitalul din Fredericia, și a fost găsită înecată pe plajă, luna trecută… S-a presupus că a vrut să facă o plimbare pe mare și barca s-a răsturnat, fiindcă a fost găsită în larg cu chila în sus!

Când închid, am impresia clară că am luat urma unei afaceri murdare.

— Pinaud, rostesc eu brusc, cunoști Danemarca?

— Nu…, face el.

— Ei bine, ai s-o cunoști acum…

Își încruntă sprâncenele.

— Cum adică?

— Cel mai simplu cu putință: ducându-te acolo…

— Opa! exclamă fosila. Imediat?

— Imediat, și chiar mai repede!

— Dar…

— Ce?

— Trebuia să merg în vizită la cumnatul meu în seara asta… Îl știi, Poitoud, negustorul de vinuri, care s-a însurat cu Amélie, sora mai mare a soției!

— Ei bine, negustorul tău de vinuri n-are decât să toarne apă în poșirca lui, așteptând să te întorci. Iei primul avion care zboară spre Copenhaga… Ajuns acolo, pleci cu trenul la Fredericia… Am nevoie de toate informațiile posibile legate de o anume domnișoară Kessmann, care s-a înecat luna trecută…

Pinaud își scutură capul cu energia unei disperări care transpare pe mutra lui de ramolit.

— Nu, se roagă el, nu cu avionul… Nu-l suport…

— Regret, dar ai să pleci totuși cu avionul… În cazul în care nu preferi să demisionezi.

Icnește ca un tăietor de lemne după ce a doborât ultimul stejar.

— Mi-ai face tu una ca asta, San-Antonio? Mie, care ți-am fost întotdeauna ca un tată?

— Nu mă fă să plâng, că-mi curge rimelul! Ai să fii condus urgent la Orly. Știu că e un avion care pleacă la Oslo, via Copenhaga, cam peste o oră. Treci pe la casă, ia devize și un ordin de misiune pentru autoritățile daneze.

Ochii lui fanați sunt plini de lacrimi.

— Te porți urât, San-A. Aș fi putut lua trenul…

— Da, da, ca să treacă două zile până ajungi la Fredericia! Lasă că te cunosc eu, pierzi întotdeauna legăturile… Nu, e urgent… Simt că mă aflu pe pista cea bună, deci să profităm… Mergi, și telegrafiază-mi toate informațiile pe care le obții…

— Am să fiu bolnav în avion!

— Lasă că-ți trece cu timpul…

Se bâlbâie:

— Și dacă mor?

Mă uit la el cuprins de milă. Îl cunosc eu pe Pinuche al meu. În cazurile disperate nu-i altul mai curajos ca el, dar în viața de toate zilele e mai timorat ca o fată bătrână care încearcă să treacă prin vad fluviul Mississippi…

— Dacă mori, Pinaud, văduva ta o să pună mâna pe o pensie ca și când ai fi fost un individ normal.

Mai înșiră niște imprecații, dar îl împing spre ușă, recomandându-i să dea bice.

Favier intră în fugă și-l îmbrâncește pe Pinaud a cărui pălărie cade pe parchet. Bătrânul imbecil începe să declame fraze mișcătoare legate de respectul datorat părului alb și de necuviința tinerei generații.

— Cât despre necuviință, pe tine nu te întrece nimeni, tranșez eu, șutând în pălăria lui care zboară planat în cușca ascensorului.

Cu acestea, îi trântesc ușa în spate și îi strig:

— Drum bun!

Favier radiază.

— Ați avut dreptate, San-Antonio…

Ține în mână un clișeu format 18x24, consacrat numai rănii omului nostru cu ochi morți.

— Numai ce i-am arătat clișeul doctorului Bermuel… E convins că rana nu a fost produsă de un glonț. Ba mai mult, pretinde că era pe cale de cicatrizare atunci când a fost făcută fotografia.

— Ce spui!?

— Priviți, într-adevăr se poate constata, datorită măririi, că pielea se reface pe marginile plăgii. Pe de altă parte, buzele rănii sunt sub formă de limbi scurte. Doctorul Bermuel are dreptate: omul a fost rănit de explozia unui metal, cu așchii ascuțite.

Îmi frec mâinile.

— Să nu-mi spui că n-am un ochi ager, Favier!

— Nimeni nu se îndoiește de asta, domnule comisar!

Fac o plecăciune recunoscătoare.

— Bermuel mai e pe aici?

— Da, i-a adus o expertiză Bătrânului și-i obligat să facă anticameră, pentru că patronul e în conferință…

— Spune-i să vină aici pentru o clipă…

Favier dispare și eu rămân între patru ochi cu rana, dacă mă pot exprima astfel.

Apare Bermuel escortat de Favier, care-i satisfăcut ca un păduche pe capul unui cerșetor. Dacă stăm să ne gândim, într-o măsură, e afacerea lui și-i face plăcere s-o vadă cum crește și se dezvoltă ca o plantă rară.

Bermuel e un om scund și gras, cu un pântec de cintezoi și un chip semnat Cadum. E apetisant ca un jambon. Un antropofag l-ar ronțăi fără să-l mai pună la fript!

Ne strângem dreapta și-i arăt fotografia.

— Favier mi-a transmis concluziile dumneavoastră, ele aruncă asupra anchetei, cum spun ziarele „o lumină nouă”… Dar eu aș vrea să vă pun o altă întrebare…

Îi întind prima imagine, cea care-l reprezintă pe necunoscut.

— Credeți că omul ăsta e mort sau orb? Credeți că orbirea lui, presupunând că ați înclina spre această ipoteză, e o urmare a rănii primite?

Își lasă servieta veche și răpănoasă pe un colț al biroului, își agață pe nasul cârn și rozior niște ochelari à la Marcel Achard, de parcă ar vrea să se joace, și studiază prima imagine.

Noi doi ne ținem respirația ca să nu-i tulburăm examinarea.

Trec mai bine de cinci minute până ce doctorul reacționează.

— Acest om nu-i nici mort, nici orb! afirmă el.

Favier și cu mine scoatem același strigăt neîncrezător.

Mă mai uit o dată la poză, ca să verific dacă, din neatenție, nu i-oi fi prezentat fotografia vărului meu Alfred, cel cu varicele și laurii academici.

Dar nu, e vorba chiar despre persoana pe care am numit-o „mortul”, apoi „omul cu ochi morți” și pe care nu mai știu cum s-o calific…

— Dar, doctore, nu vedeți privirea asta atât de inexpresivă?

— Dragă prietene, inexpresivitatea nu înseamnă moarte. Am să vă expun punctul meu de vedere…

— Bună idee, întotdeauna mi-a fost frică să nu mor de curiozitate.

— Această fotografie a fost luată cu flash… probabil de foarte aproape. Lumina intensă a gonit din ochi orice expresie. Ceea ce credeți a fi o privire golită de viață, este în realitate o privire orbită de lumină…

Jos pălăria… nu-i prost deloc, Bermuel.

Scot un suspin care atâță focul părului incandescent al lui Favier. Curând va trebui să ne punem ochelari de soare ca să ne uităm la el.

— Mulțumesc, doctore, sunteți un as, dacă într-o zi nimeresc peste Legiunea de Onoare într-un plic cu surprize, am să dau fuga să v-o prind de rever.

— Nu merită osteneala, râde el, nu-mi place roșul.

— Ei bine, dacă nu vă place roșul, am să beau un pahar de vin alb în sănătatea dumneavoastră.

Cu acestea, plec, ducând cu mine un braț cu idei noi de măcinat.

Pentru a reflecta, dacă nu sunt la mine acasă, nimic nu poate egala o cârciumioară. În petele, care constelează gheridonul de marmură, găsesc acele gânduri geometrice cu darul de a te conecta pe logică.

Bodega de peste drum e goală la ora asta. Mă așez chiar în fundul sălii, sub un trofeu de vânătoare, care reprezintă capul unui pui de mistreț, semănând cu Bérurier. Această comparație mă face să mă gândesc din nou la amicul meu. Pe unde o fi bântuind, idiotul!

Trebuie că a dat peste o pistă serioasă și a luat-o pe ea cu agerimea și perspicacitatea caracteristică. Atât că a trecut la fel de neobservat ca un panarițiu pe nasul unei negrese. Numai de nu i-ar fi venit careva de hac lui Budda al meu! Mi-am bătut joc de el că tare mai e tontălău, mai să stoarcă lacrimi unui jandarm, dar cu toate astea țin la el… Și voi, nu-i așa? De când vă tot vorbesc despre individul ăsta! E o figură, ce mai! Are locul lui rezervat în marele concert al societății! Ei comedie… uite că încep să fac literatură și am să mă trezesc că mi se propune insistent decernarea premiului Nobel! Totuși, uneori simți nevoia să pui o floare la butonieră, nu? Sau să te uiți la o fată frumoasă cum coboară dintr-un 4 CV! Eu am încercat nevoia să-i adresez în treacăt un omagiu emoțional lui Bérurier, cel mai gras, cel mai jegos, și cel mai remarcabil dintre polițiști… Și când spun că are un loc rezervat în concert, știu eu ce spun. Iată, să păstrăm exemplul cu concertul. Uneori, într-o orchestră, vedeți vreun necăjit cântând la trianglu. Alături de bateria înconjurată de căldărușe parcă ar pregăti o infuzie. Vă spuneți că mai bine s-ar duce

să pescuiască sardele în ulei în bazinul de la Tuileries, că armonia n-ar avea de suferit?… Ei bine, nu! Dacă individul ar lipsi din orchestră cu umerașul lui pentru haine de păpuși, imediat i s-ar observa absența. Tăcerea lui s-ar auzi. Lipsa lui s-ar vedea… Fiindcă aici rezidă misterul: băiatul n-are o prezență, în schimb are o absență. Toată lumea are o absență, chiar și voi, bandă de neisprăviți, până și eu… Ați vedea ce neplăcut ar fi dacă n-aș mai fi aici să vă scriu calambururi și v-aș lăsa singuri cu almanahul lui Vermont.

Absența lui Bérurier cântă în mine un imn timid, gingaș și dulce…

Comand la întâmplare un pahar cu vin alb, pe care intenționez să-l beau în sănătatea ilustrului meu camarad și a vajnicului frizer care-i asigură interimatul în menajul lui.

Dau pe gât muscatul și trag din calendarul meu o foaie perimată. Scot din etuiul lui mina retractibilă a pixului în două culori (asortate cu slipul meu).

Scriu cu litere mari:

1) Un om rănit, fotografiat.

2) O femeie blondă, posedând identitatea unei daneze moarte, se lasă furată de aparatul, conținând fotografia numărului 1, precum și de o trusă medicală.

3) Un bărbat cu pleoape umflate face imposibilul pentru recuperarea aparatului.

4) Acest bărbat telefonează unei anume Berthier, infirmieră de meserie… Aceasta din urmă e găsită asasinată.

5) Daneza, căreia femeia blondă i-a uzurpat identitatea, e moartă în circumstanțe ciudate. ERA INFIRMIERĂ!

Când termin, desenez sub această listă un rățoi cu trei labe, care simbolizează afacerea, și studiez cu atenție cele cinci personaje. Le unește o trăsătură comună: medicina. Primul e rănit, femeile sunt infirmiere, iar bărbatul cu pleoapele

umflate e în contact cu cel puțin două dintre ele. Asta-i, nici că se putea ceva mai dificil. Cunoscând că vântul suflă dinspre vest și că fileul de vițel costă o mie de franci kilul, aflați vârsta căpitanului.

Peste lista mea se profilează o umbră; îmi ridic privirea și-l văd pe Plantin, un băiat de la noi.

— Domnule comisar, îmi spune el, a venit cineva de la Ambasada Danemarcei și vrea să stea de vorbă cu dumneavoastră…

— Mă ridic.

Ce să vă zic?

Traversez drumul ca o vijelie și mă îndrept spre sala de așteptare a Manufacturii de tăbăcit. Un domn îmbrăcat sobru, rece, blond și preocupat, mă așteaptă.

— Domnul comisar San-Antonio? se informează el cu un ușor accent.

— În persoană.

— Pietr Andresen, se prezintă el.

Îi întind o mână valoroasă, pe care o examinează mai înainte de a mi-o strânge, și-l invit în biroul meu.

— Dumneavoastră ați telefonat pentru a cere informații în legătură cu o domnișoară Kessmann?

— Exact…

— Serviciile noastre v-au furnizat informațiile dorite, dar această intervenție la Copenhaga a trezit atenția poliției noastre. Șeful brigăzii de criminalistică ar vrea să știe ce anume a motivat interesul poliției franceze relativ la această tânără.

La rândul-meu, și eu aș avea chef să-i pun niște întrebări, dar îmi spun că, dacă ne jucăm de-a ping-pongul cu „de ce” nu mai obținem niciodată „pentru ce-ul” atât de dorit.

— Ne interesăm de o tânără femeie blondă, care circulă prin Franța cu pașaportul răposatei miss Kessmann.

— Iată ceva ciudat…

— Nu-i așa?

Îi propun o țigară, dar el refuză discret și scoate din buzunar un etui de piele plin cu trabucuri. Mi-l prezintă. Iau un picior de scaun, care ar umple gura lui Gabriello.

— La rândul meu, domnule Andersen, aș putea să aflu de ce poliția daneză e intrigată de curiozitatea mea?

Își încruntă sprâncenele.

— Mă voi explica: faptul că am cerut informații asupra domnișoarei Kessmann e de natură să deranjeze poliția dumneavoastră?

Acum pricepe.

— Aha! face el.

Își pune trabucul între labiale și refuză flacăra brichetei mele.

— Nu, ar fi păcat, protestează el, aprinzând un chibrit.

Când extremitatea trabucului ajunge să semene cu coama lui Favier, ia cuvântul…

— Miss Kessmann a fost afectată pe lângă profesorul Munhssen, de care trebuie că ați auzit vorbindu-se?

Scutur din cap cu o expresie încurcată.

— Nu, iertați-mă, știți, n-am nicio legătură cu mediile medicale. În afară de aspirină, nu cunosc nimic în acest domeniu…

Își reprimă un zâmbet condescendent.

— Profesorul Munhssen nu-i medic, ci chimist. El a fost cel care a colaborat la fabricarea apei grele, chiar de la începuturile utilizării ei.

— Vedeți…

— Se consacrase unor lucrări de anvergură legate de un nou exploziv. Urma să facă o declarație răsunătoare pe această temă la congresul de la Bruxelles-Londra, dar a fost accidentat în decursul unei experiențe… Cu această ocazie, domnișoara Kessmann a fost trimisă să-l îngrijească…

Simt un metronom în porumbar. Copii, nu știu unde vă sunt gândurile, admițând că v-ați luat

fosforul azi-dimineață, dar materia mea cenușie face ore suplimentare…

Orăcăi:

— Și pe urmă?

Andersen pare vag mirat.

— N-ați citit ziarele?

— Depinde care!…

— Profesorul Munhssen a plecat într-o călătorie, opt zile după ce infirmiera lui s-a înecat. Au trecut trei săptămâni de când nu se mai știe nimic despre el.

Deschid sertarul biroului și-i întind fotografia necunoscutului cu tâmpla vătămată. (Uite că am dat peste un mod interesant de a-l numi.)

Andersen își îndreaptă spre ea periscopul și trabucul îi cade pe pantaloni.

— El e! strigă diplomatul.

Dintr-odată, prestigiul poliției franceze face un pas înainte.

— În fine, murmur eu, zuavul meu e identificat…

Bravul atașat de ambasadă nu-și vine în fire.

— Cum se face că…?

— Mister și brânză topită, i-o întorc eu. E prematur să vă răspund la întrebare.

Uite așa! Ce vorbești, Jules, cum zicea un tip îndrăgostit de versurile libere.

— Ne aflăm pe o pistă, îi spun. Dar avem nevoie de un maximum de informații privitoare la profesorul Munhssen. Mi-ați putea spune în ce împrejurări a dispărut?…

— Oh! mai simplu nici nu se poate. Și-a anunțat colaboratorii că pleacă să-și petreacă în Italia convalescența…

— Nu era însurat?

— Nu, era văduv… Avea o fiică măritată în Statele Unite. I-a scris s-o anunțe de voiajul lui… Și apoi, într-o bună zi a dispărut fără urmă… Ceea ce l-a intrigat pe servitorul lui, aflat în concediu în momentul plecării profesorului, a fost faptul că a

dat peste pașaportul lui Munhssen, făcând ordine. Această scăpare era surprinzătoare pentru cineva care pleca în străinătate…

— Într-adevăr…

— Valetul a anunțat poliția. A fost întreprinsă o anchetă, dar s-ar părea că profesorul s-a dezintegrat. Pe tema lui s-au format tot felul de grupulețe în Danemarca. Unii cred că a plecat clandestin în Uniunea Sovietică, alții că fost asasinat…

— Aha…

Andersen răsucește fotografia între degete.

— Unde l-ați găsit pe compatriotul meu?

— He, he, nu l-am găsit. Această fotografie era în posesia femeii blonde care și-a însușit identitatea infirmierei Kessmann…

— Toate astea mi se par cam încurcate.

— Așa și sunt cu adevărat…

Îi relatez succint principalele fapte ale aventurii. Apoi, împreună, telegrafiem la Copenhaga pentru a afla dacă poliția daneză îl cunoștea pe bărbatul cu pleoapele umflate și pe femeia blondă.

— Oricum, îi spun atașatului, după ce au fost îndeplinite aceste formalități, am trimis de urgență la Copenhaga pe unul dintre subordonații mei. Un profesionist prețios, care va elucida multe puncte obscure…

Cu aceste promisiuni, ne despărțim. De îndată ce meticulosul Andersen și-a luat valea, urc la Bătrânu' ca să-l pun la curent cu stadiul anchetei.

Se arată foarte interesat. În picioare, cu fesele lipite de calorifer și craniul sidefiu scânteind în lumina electrică, mă ascultă…

Când termin, rumegă informațiile, trage de manșete și se uită consternat la un firicel de praf de pe vârful pantofului stâng.

Nu-i tulbur reflecțiile… De altfel, nici nu mi-ar permite.

— Îl cunosc pe Munhssen după reputație, declară el. Era un savant considerabil.

— Poate că mai este încă, risc eu.

— De ce nu? rostește masându-și țeasta cu mâna lui delicată.

— După mine, era supravegheat de indivizi interesați de ultima lui descoperire. I-au asasinat infirmiera, care-l veghea îndeaproape, și i-au atașat misterioasa femeie blondă…

— Și eu m-am gândit…

Bătrânu' mă fulgeră cu ochiul lui albastru-ghețar.

— Posibil, face el nemulțumit. Răpirea lui a fost pregătită… A fost obligat să-și prevină anturajul în legătură cu plecarea lui pentru a distrage atenția; dacă nu cumva Munhssen chiar avea de gând să plece în Italia…

— Foarte probabil…

O nouă privire furioasă a Bătrânului.

— Munhssen a fost adus clandestin în Franța; poate cu un avion particular. Numai că, starea lui fizică a necesitat îngrijiri deosebite și atunci, răpitorii au recurs la serviciile văduvei Berthier…

— Se leagă!

— Mersi! scuipă el aspru.

Patrulează în lungul și-n latul biroului.

— De ce a fost fotografiat Munhssen? Iată ce-ar fi interesant să aflu…

De data asta îmi încui gura ermetic.

Și, natural, cum omit să comentez, mă obligă să iau cuvântul.

— N-ai nicio ipoteză să-mi propui pe această temă?

— Ba da, fac eu numai ca să-l scot din sărite.

— Te ascult…

— Să presupunem că Franța nu era decât o etapă din scenariul răpirii!

— Bun, și?

— Să mai presupunem că Munhssen a făcut o cădere… O cădere gravă, care-i obligă pe răpitori să-l ascundă pe teritoriul nostru, înainte de a-l expedia în altă parte.

— Da, și pe urmă?

— Asta ar explica intervenția cumetrei Berthier… ceea ce am și stabilit.

— Continuă, San-Antonio.

— Numai că, cei cărora trebuia predat Munhssen sunt niște sceptici, nu cred că boala lui e reală… Bănuiesc o cursă… Pentru a-i liniști, pentru a se justifica, în ultimă instanță, răpitorii îl fotografiază pe profesor. Ce părere aveți?

Nu-mi răspunde imediat. Apoi, clatină din cap, cum se spune prin școlile hoteliere.

— Nu-i imposibil.

Iată-mă teribil de încurajat prin această aprobare. Sunt în măsură, deci, să-mi distilez materia cenușie! Zău așa, parcă aș vinde un porc unui negustor de dulcețuri!

— Ce-ai de gând să faci? se interesează Bătrânu'.

— Să-l caut pe Munhssen.

Plesnește din degetele manicurate.

— Nu-i suficient să-l cauți, San-Antonio…

— Nu?

— Trebuie să-l găsești! Nu uita că acum danezii sunt la curent cu investigațiile tale. Afacerea capătă proporții internaționale.

Bătrânul pieptene a și început gargariseala cu poțiunea tricoloră. N-a terminat. Peste douăzeci de secunde va urma salutul drapelului și emisiunea lui Jean Nohain!

Îl las să-și debiteze înaltele considerații asupra prestigiului francez, a mesajului țării noastre, a misiunii ei intelectuale, etc., de vânzare prin toate farmaciile bune!

După care, mă ridic.

— Bun, șefu', dacă-mi permiteți, aș vrea să trec la atac!

— Pe unde o iei?

— Prin pista Berthier. Nu întâmplător i s-a adresat ei; în mod obligatoriu, există o legătură între ea și răpitorii savantului.

— Obligatoriu, admite Bătrânu'.

Mă sfătuiește doctoral:

— Scotocește-i trecutul!

— Bine, șefu'.

Trecutul oamenilor, nu-i nimic mai deprimant. Când faci cunoștință cu cineva, nici nu-ți poți da seama pe ce grămadă de murdărie e construit!

Ca un fraier ce ești, ți se pare simpatic… Îl iei de mare as sau de sfântul Nu-știu-care și pe urmă, dacă-i sumegi manșetele și începi să-l zgârii la subsol, descoperi mizeria existenței. Sau, mai curând, găsești existența însăși, cu grămada ei de bideuri vechi și ciobite, de proteze sparte, de bandaje herniare, de coji de ouă, de cochilii de scoici, de hârtii mototolite… Ah! Hârțoagele! Ele sunt cele mai dezgustătoare; da, hârțoagele, scrisorile sigilate, scrisorile nesigilate! Extrasele de naștere, certificatele de deces, anunțurile, afișele, toate acele hârtii care și-ar fi dorit să rămână albe. Cele mai bune sunt rulourile de hârtie puse într-un loc discret… Măcar ăstora oamenii nu le încredințează gândurile murdare…

— Scotocește-l bine! mă îndeamnă Bătrânii.

Ce vagabond mai e gândul! Mă și aflam la antipozi.

Mă evacuez suplu și cobor să-i găsesc pe inspectorii de serviciu.

— Toată lumea să culeagă informații despre văduva Berthier, domiciliată pe strada Clapeyron, numărul 17, ordon eu. A mierlit-o azi dimineață în urma unei lovituri de ciomag în craniu. Vreau maximum de date asupra ei; de unde vine, ce făcea înainte de a sosi pe lume, ca și după aia, pe scurt, tot… Cercetați-i în special relațiile… vreau un *curriculum vitae* complet și detaliat, mă auziți, bandă de egotiști? Dacă lipsește o oră din păcătoasa ei viață când îmi veți prezenta raportul, vă trimit pe toți să vindeți înghețată în Siberia…

Trebuie că am mutra mea de zile mari, fiindcă se produce vânzoleală mare în coteț. Crede-mă,

toți galopează în toate direcțiile, care mai de care își ia pălăria din cui sau pardesiul de pe umeraș.

Cum haita se repede la vânătoare, îi strig din urmă:

— Să fie clar, copii, nu asudați pentru șef, ați înțeles? Pentru mine! N-am nevoie de informațiile voastre pentru sărbătorirea celor trei milenii ale Parisului, ci mâine dimineață în zori! Cei care vor veni cu mâna goală și-au pierdut dreptul să stea jos în metrou, fiindcă n-o să-și mai poată utiliza fundul multă vreme.

După această amenințare discretă, toți se evaporă cum se evaporă un flacon de eter destupat[8].

Cât despre mine, ce să-ți spun, conștient că mi-am îndeplinit datoria de șef, îmi urc picioarele pe mapa de pe birou, îmi încrucișez mâinile pe burtă și, epuizat de multiplele incidente, trag un pui de somn reparator.

•

Mă trezește Magnin, de la centrala telefonică.

O face cu maximum de precauții.

— Dom'le comisar, îngână el. Hei! Dom'le comisar…

Tresar. Și eu, care visam că făceam dragoste cu o fetiță faină, rămân dezamăgit când dau cu ochii de mutra plină de coșuri a lui Magnin.

— Ce vrei! fac eu. Se bate la ușă înainte de a intra!

— Dar am bătut!

— Ce s-a întâmplat?

— O telegramă pentru dumneavoastră…

— De la Copenhaga?

— Nu, de la Bagdad.

— Ce?

Îi smulg hârtia albastră din mână. Cu o stupoare lesne de înțeles, citesc:

Luat avionul de Saigon în loc avion de Oslo. Coborât la prima escală ca să fac

calea întoarsă, stop. Anunț-o pe doamna Pinaud că nu pot merge diseară cu ea la alde Poitoud, stop. Zi-i s-o sărute pe Amélie din partea mea, stop.

Inspector principal Pinaud.

Mi se taie respirația. După care, mototolesc mesajul și mă întorc spre Magnin.

— Să trimiți o telegramă cu destinația primului avion de pe ruta Bagdad-Paris, să te informezi…

— Bine, domnule comisar…

Își ia carnetul de note și creionul cu mină groasă.

— Care-i textul?

Stau o clipă și mă gândesc.

— O adresezi inspectorului principal Pinaud…

— Pe urmă?

Nu mă credeai când te asiguram că ești un mare idiot. Sper acum că această îndoială ți s-a risipit!

Comisar San-Antonio

Magnin mă întreabă:

— E un mesaj cifrat, nu-i așa?

— Da, îl asigur, însă fii liniștit, el îl va înțelege. Și pe urmă, telegrama o va face pe stewardesă să moară de râs…

PARTEA A TREIA

Capitolul 11

Ard… și mă ard!

A doua zi în zori, toți circarii din poliție ies la raport.

Trebuie să recunosc, echipa mea de imbecili a făcut treabă bună. Băieții ăștia își petrec o bună parte din viața lor vegetativă studiind comportamentul muștelor din înalta societate a orașului Monaco, dar când e vorba să treacă la acțiune, s-avem pardon, madam Louise, sunt la înălțime.

Viața cumetrei Berthier îmi este etalată în mijlocul biroului cât ai zice pește, ca o pubelă răsturnată.

Aflu atâtea pe seama ei că ar fi nevoie de Jules Romains în persoană ca să transpună totul în proză. Vă scutesc de tinerețea ei, de căsătorie, de bărbată-său care trăgea la măsea, de legătura cu un doctor, de salpingita ei, de frigiderul cumpărat în rate, de temperamentul ei, de avorturi și de culoarea sutienelor.

Singurul punct interesant de reținut: în timpul războiului doi mondial, s-a angajat în Germania ca lucrătoare liberă. Muncea într-un spital din Berlin. Însă la întoarcere, a beneficiat de pumnii celor care, deși nu puseseră mâna pe arme în timpul conflagrației integrale, și-au eliberat instinctele odată cu Eliberarea, improvizându-se coafori de dame!

Potrivit informatorului meu, în țara verzei murate cu garnitura de Führer, a devenit metresa unui ceh sărac lipit, care a incendiat-o. Individul făcea parte din Gestapo. La sfârșitul războiului a fost băgat la zdup de ruși. Se numea Caseck, ceea

ce s-ar părea că la Praga și împrejurimile imediate ar fi ca Dupont de pe la noi.

Acest aspect mă interesează serios. Cu atât mai mult cu cât, un alt cercetaș de-al meu apare cu o poză dibuită lângă calendarul văduvei. Imaginea asta îmi zgâriase așa de rău lampioanele că n-o văzusem. Cei care n-au citit *Scrisoarea furată* a lui Poe să-mi arunce prima pereche de ochelari!

Dreptunghiul de hârtie lucioasă o reprezintă pe tanti Berthier cu cincisprezece anișori mai tânără, la braț cu amicul „Pleoape umflate" și el cu cincisprezece ani radiați! În planul doi, se distinge o firmă de magazin; chiar și fără concursul lupei, îți poți da seama că-i scrisă în nemțește.

Concluzia automată, individul cu pleoape umflate se numește Caseck și era folosit de văduva Berthier în chip de cataplasmă pe când le acorda îngrijiri domnilor pictați în verde din Berlin!

Nu vreau să mă laud, dar încep să văd limpede. Fie vorba între noi și un borcan de cornișoni la un preț moderat, cred că rusuleții l-au eliberat pe Caseck după o vreme. Bravul gestapovist în șomaj, la început dezorientat, a trebuit să aleagă între a-și face pedichiura la Surorile Săracilor și a intra într-o rețea de spionaj străin, a doua soluție dovedindu-se mai pe gustul lui.

A participat la răpirea profesorului Munhssen. Numai că, dintr-o acțiune oarecare, acțiunea a eșuat parțial… S-a văzut obligat să-l ascundă pe savantul danez în Paris. Bătrânul fiind bolnav, avea nevoie de îngrijiri calificate… Nu-l putea trata într-un spital, fiindcă știa că la Copenhaga lumea era îngrijorată din cauza dispariției profesorului… Atunci, i-a venit ideea să se adreseze fostei metrese din epoca eroică. Viața scurgându-se peste idila lor, a fost nevoie să recurgă la argumente mai puțin spirituale pentru a o convinge… De unde și teancul de bani ascunși în spatele cățelușilor.

Da, asta este… Pe urmă, bătrânei i s-a făcut frică și atunci i-a spart pușculița ca s-o liniștească.

Le mulțumesc băieților care au făcut o treabă așa de promptă. N-a mai rămas decât unul singur la raport: Dupied, unul dat naibii, care și-ar scoate mama din pușcărie pentru plăcerea de-a o face un dans.

El s-a ocupat de prezentul moartei. A reconstituit programul răposatei doamne Berthier într-adevăr fără o breșă…

Dacă e să mă încred în raportul lui, doamna ducea în ultima vreme o viață cât se poate de ordonată. Pleca la șapte seara de acasă pentru a-și lua serviciul în primire la Clinica Trandafirilor. Se întorcea de acolo la șase dimineața, a doua zi, și dormea până la două după-masă. Pe urmă, mergea să-și cumpere de-ale gurii prin cartier, și-și gătea mâncarea.

Nu lua decât o masă pe zi, consistentă: după prânz. Își completa hrana cu numeroase cafele și sandviciuri consumate în timpul nopții…

După ce Dupied a terminat, îl concediez și rămân singur cu elementele anchetei. Dacă tanti Berthier îl îngrijea pe Munhssen, trebuia s-o facă în viteză, fiindcă el nu putea rezista departe de ea… fapt care circumscrie câmpul cercetărilor.

Sună telefonul. E Bătrânu' care mă întreabă dacă am aflat ceva despre Bérurier.

— Nimic, șefu'.

— Și cu ancheta?

— Ea își continuă mersul…

— Ei bine, fă-o să alerge, mi-o retează el. Am și primit un telefon de la Externe. Danezii solicită explicații și mai ales rezultate…

Închide furios ca un cal al cărui poster a servit de scrumieră unui fumător de trabucuri.

Mă ridic, îmi trosnesc încheieturile și-mi îndrept nodul de la cravată.

Mă simt vag deprimat. În fine, întotdeauna trebuie să-mi bat eu cuie în talpă.

În dimineața asta, aerul Parisului miroase a femeie cinstită care merge la întâlnire cu primul amant.

E proaspăt, delicat, juvenil ca acneea unui licean și, dacă nu aduce niciun profit, nici nu mănâncă bani. Ai zice că primăvara reînvie în frunzele poleite ale copacilor.

Pe cuvânt, îți vine s-o mănânci pudrată cu zahăr. Pun pariu cu tine pe un kil de mărunțișuri contra unui kil de măruntaie că garsonierele mobilate vor munci azi din greu. Timpul ăsta îți dă mâncărimi pe epidermă.

Mă instalez la volan și demarez lin. În acea clipă, o fetiță traversează în fugă strada ca să-și ajungă mama. Frânez violent: niciun necaz. Femeia, care a văzut tot, scoate un țipăt sălbatic, crezându-și rodul pântecului zdrobit sub roți… O iau la zor ca să-i aduc nervii pe lungimea de undă corespunzătoare… Și-mi continui drumul. Dar urletul ei disperat mi-a boțit creierii. Acest urlet îmi amintește de un altul pe care l-am auzit recent… Un urlet… Ah da! Era la casa de odihnă a profesorului Lafrère… Tot un strigăt de femeie, un strigăt de nebună, formidabil, cumplit, care izvora din noaptea timpurilor…

Îmi aranjez mașina în spatele unui șir de taxiuri ca să-mi aprind o țigară. Toate simțurile îmi sunt alertate, *because,* îmi dau seama că un azil de nebuni ar fi o ascunzătoare ideală pentru sechestrarea cuiva. Bineînțeles! Asta-i soluția!… Iată de ce Caseck a reluat legăturile cu metresa lui… împreună au pus la cale internarea în clinică a lui Munhssen… Nimic mai simplu: bătrânul e rănit la cap și, nu-i exclus să nu vorbească franțuzește!

Ce smintit am fost că am omis să-i arăt fotografia lui Lafrère…

Demarez din nou, în momentul în care șoferii de taxi mă fac țărănoi, pentru că-și închipuie că n-am văzut că-i interzisă staționarea…

•

Casa particulară, care-i găzduiește pe domnii și doamnele cu etajul superior deranjat, e liniștită în această dimineață proaspătă. Portarul decorat îmi deschide, mă recunoaște, mă salută și mă conduce până în holul cel mare.

În drum, mă anunță că profesorul Lafrère a plecat în voiaj, fiind chemat la căpătâiul tatălui său, în Vandée. Nu mă necăjesc eu dintr-o pricină așa minoră și cer să-l vizionez pe asistentul lui, în vistacolor și în came și pase.

Cererea mea e satisfăcută urgent. Apare un doctor tânăr, cu tenul galben, părul negru și gura strânsă din cauza decepțiilor existenței.

— Doctor Perron, se recomandă el.

— Comisar San-Antonio.

Îi prezint mereu aceeași fotografie.

— Îl cunoașteți pe acest domn, doctore?

Nici nu clintește.

— E unul dintre pacienții noștri…

Când Robinson l-a văzut apărând pe Vineri, el care ținuse atât s-o ducă într-un post, n-a putut fi mai satisfăcut, mai ușurat și mai fericit ca mine. Ajung la liman, e strașnic, să știți!

— Mai exact, ar fi trebuit să zic, a fost unul dintre pacienții noștri, se rectifică afurisitul, fiindcă a plecat ieri dimineață!

— Ce!

Dintr-un foc, fericirea mea se chircește.

— Plecat?

— Da fiul lui a venit după el…

— Un bărbat cu pleoape umflate?

— Da, îl cunoașteți?

— Nu l-am văzut decât o singură dată, dar m-a izbit puternic.

Îmi petrec două degete între cămașă și mărul lui Adam, ca să facilitez travaliul plămânilor.

— Și care era numele acestui pacient, doctore?

— Era un cetățean elvețian-germanic, Buzler… își pierduse memoria ca urmare a unui accident…

Nu era periculos, dar fiul lui l-a internat la noi pentru o vreme, înaintea întoarcerii în țară, fiindcă bolnavul avea nevoie de îngrijiri…

Totul mi se pare confuz. Mă hotărăsc să utilizez o sită deasă.

— Vorbiți-mi despre el, doctore, pe plan medical. Rana lui era cu adevărat gravă?

— A fost, acum e în afara oricărui pericol…

— Cum se comporta?

— Căzut mereu în prostrație. Nu vorbea și trebuia obligat ca să mănânce.

— Credeți că-și pierduse cu adevărat memoria?

— Fără nici cea mai mică îndoială. De altfel, natura rănii lui spunea mult… Aș putea chiar preciza că nu și-o va mai recupera niciodată.

— Vorbea?

— Practic nu, și în orice caz nu franțuzește…

— Fiul… lui știa că-i amnezic definitiv?

— L-am pus la curent, dar el nu-și pierduse speranța… Susținea ceea ce era destul de supărător pentru noi, că medicii din țara lui vor reuși miracolul…

Oh, vă dați seama cum stau lucrurile, băieți? Vă prindeți care-i poanta? Ochii morți ai lui Munhssen nu erau provocați de o orbire, și nici de o lumină prea puternică ci, prin magneziul flash-ului, ei îi traduceau starea mentală… Reflectau deșertul minții lui.

— Cum a ajuns să se interneze la dumneavoastră?

— Infirmiera șefă era legată de familia Buzler; ea ne-a adus bolnavul…

— Bine, aplecat cu… hm!… fiul lui… În ce mod?

— Cu o mașină. Biata doamnă Berthier îl însoțea. Puțin după aceea a avut loc accidentul ei.

Accidentul ei! Frumos eufemism.

— Ați fost prezent la îmbarcarea bătrânului?

— Întotdeauna îi conduc pe bolnavii noștri până la poartă! îmi răspunde el vexat.

Îl vedeți pe sparanghelul ăsta cât toate zilele? Pe idiotul de mine, de-ți vine să urli, și care se crede gladiatorul gladiatorilor?

— Nu pot decât să aplaud acest lăudabil obicei, doctore, în ce fel de mașină a plecat, era o ambulanță?

— Nu, o mașină particulară. Mai exact un Ford Vedette, negru, un model perimat.

— A apărut și aici.

— Poftim?

— Iertați-mă, vorbeam de unul singur… N-ați reținut numărul?

— Nu…

Mă clatin de pe un picior pe altul pentru a încerca să-mi echilibrez gândurile.

— Fiul… bolnavului v-a lăsat, desigur o adresă unde v-ați putea duce în cazul unei agravări?

— Nu, ni l-a încredințat pe tatăl lui numai pentru că era obligat să călătorească. Ne-a spus că dacă starea bătrânului se va înrăutăți, prietena lor, doamna Berthier, va ști pe cine să alerteze…

Hotărât lucru, acest Caseck e un tip prudent. Nu lasă nimic la voia întâmplării…

Din ce în ce mai mult am chef să schimb o vorbă cu el.

— Îmi permiteți să dau un telefon?

— Vă rog.

Sun la birou. Dau tocmai peste Dupied.

— Deschide-ți bine urechile, îi spun. Va trebui să faceți ceva foarte dificil, tu și ceilalți. Să căutați un anume Buzler, cetățean elvețian. Luați la rând hotelurile, toate pensiunile de familie. Cereți concursul celor care închiriază camere mobilate, fiindcă trebuie acționat rapid. Treceți pe la cei care închiriază mașini. Descoperiți cine a vândut sau închiriat un Ford Vedette, negru, model vechi, unui tip cu pleoapele umflate, care-și zice Buzler sau unei tinere blonde, chipurile pe nume Kessmann. Hai, băgați viteză!… Țineți-mă la curent minut cu minut asupra rezultatelor. Mobilizați și alte

servicii, dacă e nevoie… Trebuie să punem laba pe ticălosul ăsta, care are un avans de douăzeci și patru de ore față de noi. Anunțați poliția din gări, poliția rutieră. Oricine care corespunde acestor semnalmente și escortând un bătrân rănit la cap să fie imediat pus la răcoare, ai înțeles?

Dupied a notat totul din zbor. Îi auzeam scârțâind stiloul pe hârtia zgrunțuroasă a carnețelului.

— Înțeles, șefu'!

Închid.

— E chiar așa de grav? mă întreabă tânărul doctor hepatic.

— Și mai și! îi arunc eu luând-o la picior.

Capitolul 12

Decid… să iau o decizie decisivă

Ceea ce face puterea poliției e organizarea, numărul și obstinația ei. Un om, care are un copoi pe urmele lui, nu poate mare lucru fiindcă împotriva lui își conjugă eforturile prea multe forțe, prea mulți oameni.

Treburile nu trenează. Două ore după telefonul meu, un polițist a dat peste garajistul care a închiriat Fordul. E un tip din Péreire, specializat în închirieri de mașini cu săptămâna sau cu luna.

Alerg spre el. E vorba de un domn elegant, care n-a avut în viața lui o pată de unsoare pe degete. Stă confortabil într-un birou cu o secretară blondă la îndemână și un telefon alb dinainte.

Mă primește cum nu se poate mai bine, încântat să-și ofere serviciile poliției.

Îmi propune să beau, să fumez și dacă aș vrea mi-ar oferi-o și pe secretară.

A închiriat mașina unei domnișoare Kessmann luni dimineață. Deci, pentru a-l recupera pe amicul

„Pleoape umflate” pisicuța a închiriat un vehicul pentru o săptămână.

Și-a prezentat pașaportul și a vărsat o garanție de o sută de mii.

— E o fată foarte frumoasă, afirmă patronul fierotaniilor.

Secretara strânge din buze. Îmi pare tare jalnică. Probabil că ține mult să fie prelucrată pe genunchii patronului.

— OK! Dați-mi numărul mașinii.

— 47 AA 75…

Mă retrag, înarmat cu prețioasa informație. Telefonez la Circulație și le cer să-mi găsească vehiculul până la sfârșitul zilei. Colonelul care conduce acest stimabil serviciu mă asigură că va da ordine în consecință. Liniștit, pot să mai răsuflu și eu un pic. Acum văd bine cum se prezintă lucrurile.

La Caen, când Caseck a observat că poliția i-a luat urma, a schimbat bateriile în viteză. L-a scos pe moș Munhssen din azil în tovărășia văduvei Berthier. Apoi, pentru a evita o indiscreție a acesteia, a lichidat-o.

Perfect. Numai că, mă întreb, de ce individul ăsta se încăpățânează să care după el un bătrân savant amnezic… Iată ceva bizar.

Mai sunt și alte multe aspecte pe care nu le prea înțeleg, de fapt. Cum ar fi rațiunea sejurului în Franța a lui Munhssen. Dacă starea lui era alarmantă de ce nu l-au dus din capul locului la destinație? Și pe urmă, cum a putut să-și anunțe plecarea înainte de a părăsi Fredericia având memoria complet pierdută? Ba mai mult, i-a scris chiar fiicei lui… Hotărât lucru, totul îmi pare o călimară cu cerneală, model gigantic, recomandabilă pentru familiile numeroase.

Mă tem ca indivizii să nu fi șters putina, cu direcția continente pierdute. În douăzeci și patru de ore faci drum nu glumă… Chiar și cărând după tine un moșneag cu tărtăcuța deranjată. Fiindcă

totul miroase a „scapă cine poate”! Fata blondă a părăsit hotelul. Caseck l-a recuperat pe danez și a lichidat-o pe infirmiera aflată în cârdășie cu el… Ce ne mai rămâne în afara semnalmentelor? Un nume de împrumut, cum spunea Ramadier. Și numărul unei mașini… Dar e o treabă simplă să schimbi un număr. Acest Caseck e un vulpoi prea șiret ca să mai vânture mult un nume reperat și o mașină a cărei înmatriculare e cunoscută…

Și, într-adevăr, în timp ce mănânc o varză acră la braseria de peste drum, sunt anunțat că Fordul Vedette a fost găsit aproape de Malakoff… Abandonat din ajun pe o străduță…

Ce m-am săturat de toate ghinioanele astea! Dați-mi o aspirină. Băieții mei fac niște mutre de înmormântare.

Și colac peste pupăză, Bérurier, care n-a mai dat niciun semn de viață… Mă iau de cap cu amândouă mâinile.

Oh! Dar… stați așa, lăsați-mă să gândesc. Au trecut două zile de când a dispărut Grasu’. Dacă ar fi fost mort, i s-ar fi găsit carcasa… Dacă ar fi fost liber, ar fi dat un semn de viață. De ce să nu fi fost răpit? Stați așa, stați așa… Dacă tot am ajuns aici, aș vrea să beneficiați de fosforul meu, am fi chit, pe urmă n-aveți decât să sugeți chibrituri.

Adulmec un fir conducător… Îmi veți obiecta că am pus mâna pe o grămadă, de câteva zile încoace, dar ce-ați vrea? Celelalte au fost de mătase și s-au rupt de cum le-am prins.

Sunt un tolomac asta-i. E o mărturisire care-mi ușurează conștiința… Încep să gândesc și apoi nimeresc peste un detaliu care-mi convine fără a împinge mai departe situația. M-am înșelat. Dacă iau afacerea asta de la capăt, cel puțin în ceea ce ne privește, ce s-a aflat la originea întâmplărilor? Furtul unui aparat de fotografiat. Unde a fost el furat?

Într-o gară. Deci, tânăra blondă pleca împreună cu aparatul numai pentru a arăta cuiva fotografiile

nedevelopate… Mă urmăriți? Țineți-vă bine de balustradă. Dovada că doar pentru asta pleca e că a rămas pe loc după constatarea dispariției geamantanului. Acest punct e stabilit, nu? Nicio obiecție? Bun, să mergem mai departe. Se pune întrebarea de ce făcea o călătorie pentru a transporta niște fotografii nedevelopate, când ar fi fost așa de simplu să expedieze poza bătrânului danez prin poștă? Ei, de ce? Stați aici numai ca să căscați gura ca niște crapi și să vă rostogoliți bilele loto, mai să băgați în boli un pește chinezesc! Zău, că-mi faceți milă! Mă întreb adesea cum de izbutiți să vă câștigați fripturica, având un creier aidoma *chewing-gum*-ului prea mestecat!

Foarte rău! Am să vă spun eu de ce zeița asta, pe care n-am avut norocul s-o cunosc, a procedat astfel. Numai pentru că fotografiile trebuiau să treacă frontiera, și toate punctele grănicerești dețineau semnalmentele lui Munhssen. Dacă printr-o întâmplare nefericită sau din cauza unui vameș prea zelos respectivele fotografii ar fi fost reperate, treburile se încingeau. Deci, fata transporta doar o peliculă impresionată… Începeți să pricepeți de ce? Nu? Atunci sunteți mai tămâi decât presupuneam… În aparatul fotografic clișeele nu puteau fi găsite. Pentru că, dragii mei brahicefali, din două una ori vameșii nu deschideau aparatul și imaginile treceau… Ori îl deschideau și atunci ele se voalau la lumină, clar?

Ce isteț mai e San-Antonio ăsta, totuși. Fără discuție, sunt o excepție! Când se atinge un asemenea nivel, subiectul trebuie prezentat la Sorbona și dinaintea scalpaților de la Academie!

Acum, dacă vreți să luați un calmant, mișcați-vă fundul mai repede, fiindcă merg mai departe cu demonstrația. Gata? Reiau.

Aparatul de fotografiat a fost șterpelit vinerea trecută. Deci, la acea dată nu se punea problema ca moș Munhssen să fie transportat.

Transferul lui în străinătate nu era prevăzut. Dacă era o problemă atât de delicată, foarte probabil că cehul n-a plecat cu bolnavul lui. Dovada, și-a asumat riscul enorm de a o lichida pe tanti Berthier, fosta lui metresă. De ce? Pentru că ea știa unde locuia Caseck, deci unde intenționau să se ascundă împreună cu bătrânul. Cehul era convins că vom ajunge până la infirmieră și a preferat să se asigure de tăcerea ei.

În acest caz, dacă posedă în Paris un refugiu sigur, de ce falsa miss Kessmann stătea la hotel?

Gândesc, băieți… Gândesc… Nu mișcați, nu mai tușiți și încetați să vă mai pipăiți nevestele, îmi distrageți atenția!

De data asta văd limpede aurora boreală. Tipii, cei doi coechipieri, după mine, credeți-mă, dacă nu duceți-vă și cojiți niște citrice, pun la cale o lovitură formidabilă chiar împotriva celor care i-au angajat. Trebuie că au decis să-l păstreze pe bătrân pentru a profita pe cont propriu. Poate că-i negociază vânzarea în altă parte, de parcă danezul ar fi o marfă. Da, l-au răpit, însă în loc să-l transporte la destinație, au preferat să-l interneze în azilul Trandafirilor cu complicitatea văduvei. Au spus Organizației că bătrânul era netransportabil. Ceilalți s-au neliniștit, și atunci i-au făcut niște poze lui Munhssen pentru a le demonstra că spuneau adevărul… Și pe urmă, aceste fotografii au reprezentat începutul necazurilor lor.

Pseudomiss Kessmann locuia la hotel pentru a nu da de gol adevăratul refugiu, fiindcă prevedeau cazul în care ar putea fi obligați să-l sustragă cercetărilor pe savant… Da, totul concordă… Acum sunt absolut sigur, cei doi coechipieri acționează pe cont propriu. S-ar părea că miza merită riscul, fiindcă au împotriva lor nu numai poliția franceză, ci și pe „ceilalți”.

Literalmente, sunt în transă. Am un dar de vizionar, cert; alături de mine Marele Robert seamănă cu O.N.M. Sunt sigur că echipa de

ticăloși n-a părăsit Parisul. Da, toți sunt aici: Caseck, fata blondă, Munhssen… Îi simt undeva prin apropiere. Poate că ne despart doar câteva blocuri, câteva sute de metri… Au o ascunzătoare faină… Să fie oare vreo căsuță pierdută în fundul unui parc umbros? Ori o locuință sordidă, undeva prin zonă? O casă particulară în Bois? Un han din împrejurimile Parisului? Mister și frecții cu jeleu de coacăze!

Poate că un vrăjitor cu bagheta lui magică ar putea să mă lumineze.

Telefonistul intră în biroul meu…

— Domnule comisar, un nou mesaj de la Pinaud…

Iau hârtia și o parcurg.

> *Sosit Copenhaga, stop. Kessmann era în serviciul savantului numit Munhssen, stop. Munhssen dispărut misterios*, *stop. Plec direcția Fredericia, stop. Mâncarea daneză prea dulce, stop. Telefonează doamnei Pinaud să-mi dea la pingelit pantofii galbeni cât lipsesc eu, stop. Cu prietenie în ciuda ultimului tău mesaj.*
>
> *Inspector principal Pinaud*

Nu știu de ce, dar aceste cuvinte, notate grăbit de recepționist, îmi încălzesc inima.

— Vreun răspuns? se informează acesta.

— Da.

— Vă ascult, domnule comisar.

> *Inspectorului principal Pinaud, prin bunăvoința poliției din Fredericia, Danemarca.*
>
> *Anchetează aprofundat asupra lui Munhssen, stop. Află dacă și-a pierdut sau nu memoria urmare accident, stop. Grăbește-te.*

— Asta-i tot, domnule comisar?

— Deocamdată, da.

Îl concediez și-l chem pe Favier, incendiul uman, Van Gogh făcut om… Nu-i trebuie mult să coboare cele două etaje care se interpun între noi.

— Noutăți?

— Nu-mi vorbi, nu mă întreba. Sunt în echilibru cu sistemul meu nervos.

Îi dau fotografia găsită la tanti Berthier și care o reprezintă în timpul războiului, alături de Caseck.

— Fiindcă ești un campion în ale fotografiatului, dragă Favier, ai să-mi faci o operațiune artistică.

— La dispoziția dumneavoastră.

— Ia poza asta, izolează-mi bărbatul. Mărește-i capul la maximum. Pe urmă, retușează-l puțin ca să-l îmbătrânești ceva și mai fotografiază-l o dată…

— Am înțeles…

— Îți trebuie mult timp?

— Nu, o să mă ajute cineva… Nu vă mișcați de aici…

Și pleacă. În acest răstimp mă cheamă Bătrânu'. Prea mă plictisește. Îl pun pe telefonist să-i spună că numai ce am plecat și-mi continui numărul de acrobație cerebrală.

Când voi avea fotografia, am s-o pot publica pe prima pagină a ziarelor cu titlul: „Acest om e căutat". Sunt sigur că martorii se vor îmbulzi, numai că va fi nevoie de un timp prea lung pentru verificări… Și pe urmă, Caseck se va speria văzându-se demascat! Va încerca s-o șteargă sau, în ultimă instanță, l-ar putea lichida pe moș Munhssen… N-ar fi la prima lui crimă…

Închid ochii și ațipesc puțin. E faimosul „relaxe" venit de dincolo de Atlantic împreună cu Coca-

Cola și armele nucleare. Un somn odihnește în mod deosebit mintea.

Rămân mai multe minute în această stare de apatie. Însă, în pofida inerției, mintea mea continuă să se învârtească. Gândesc fără oprire.

„Dragul meu San-Antonio, bijuteria mea…, întotdeauna ai descâlcit fire încurcate, întotdeauna ai rezolvat problemele cele mai grele, atunci, ia-te de mână și străduiește-te să tragi o concluzie… Tu nu ești bun să lucrezi într-o echipă numeroasă. Toate aceste forțe polițienești pe care le declanșezi nu-ți vor servi la nimic… Tu, singurel, vei dibui adevărul. Cel mare, care luminează puternic…”

Cioc-cioc! Cine-i acolo? Tot Favier, cu ciuful lui în foc de artificii și cu bietele-i degete roase de acizi. Îmi întinde o fotografie.

— Așa ar merge, domnule comisar?

Mă benoclez. Formidabil! Ai zice că-i chiar mutra în direct a lui Caseck – pleoape umflate.

— Încă o treabă strașnică, Favier…

— Mulțumesc…

— Scoate o serie, s-ar putea să ne fie de folos.

Iau poza și o pun sub lampa de pe birou, o aprind deși e ziua în amiaza mare, pentru a grăbi uscarea.

După care, sun la comisarul din Malakoff ca să întreb dacă mașina abandonată e tot acolo. Le spun să nu se atingă de nimic și mă informez asupra amplasării ei exacte. E pe strada Tour în dreptul numărului 18.

Fotografia e aproape uscată. Rup o bucată de sugativă din mapa mea ca s-o pun înăuntrul ei. Mi se întâmplă să fiu meticulos, după cum vedeți…

Capitolul 13

Fire… de răsucit

Strada Tour e mică și îngustă, aflată într-un cartier păcătos, dincolo de zona bulevardelor. Dai la tot pasul de maghernițe vechi, case în ruină, copaci piperniciți, grădinițe părăginite și o populație pestriță, compusă din artiști, arabi, femei bătrâne și țânci murdari.

Zăresc Fordul abandonat. E parcat foarte ortodox într-un intrând. Interiorul lui e prevăzut cu huse din plastic albastru… Bineînțeles, scotocesc în cutia de mănuși, dar nu găsesc decât o piele de căprioară murdară, o bujie uzată și o cutie de chibrituri.

Egal cu zero. Notați că, din partea unui vulpoi de talia lui Caseck, nici nu mă așteptam să-i găsesc adresa scrisă cu cretă pe banchetă. Nici pe jos sau pe sub scaune nu dau peste niciun indiciu… Nimic… nimic… De altfel, aceste mașini închiriate sunt disperant de anonime.

Ei bine! Să trecem la atac. Fordul reprezintă ultimul fir care mă leagă de EI. Caseck l-a lăsat aici și a dispărut… E rândul meu să-l găsesc pe sinistrul personaj.

Ies din mașină și mă uit în jur. Pe partea opusă a străduței se află o căsuță pipernicită. Una dintre ferestrele ei dă spre drum. E situată la parter. Bat în geam. Fereastra se deschide și apare o femeie, o vajnică mamă de familie. Seamănă cu Becassine, și are nasul ca o ciupercă.

— Vă rog să mă iertați, fac eu prezentându-i legitimația.

Femeia îngână un „Poliția” cu o voce pierită. Bărbatul ei cumpără *Le Parisien* în fiecare dimineață în drum spre slujbă, și în el se vorbește mult despre copoi.

— Ce-a mai făcut? întreabă ea.

Se întoarce spre interiorul locuinței umile și întreabă cu un glas îngrozit:

— Léon, iar te-ai luat la bătaie?

Descopăr atunci, în clar obscurul odăii, silueta unui bărbat așezat la masă.

— Îmi permiteți să intru? întreb eu pe un ton curtenitor. Ne vom simți mai bine pentru o discuție.

— Vă rog, mă invită femeia, numai că intrarea e pe strada cealaltă.

— Inutil!

Fac un salt în doi timpi și două mișcări și aterizez în bucătărie. Cei dinăuntru nu-și pot veni în fire: tatăl, un tip cu fața noduroasă și pielea roșie, și un puști haios care se joacă cu o mașinuță pe parchet.

— Anchetez în legătură cu automobilul oprit în fața casei dumneavoastră, le spun. A fost abandonat acolo de un individ care ne interesează foarte mult și pe care vrem să-l găsim neapărat… L-ați văzut cumva pe omul care a ieșit din mașină ieri dimineață?

— Da, eu, face soțul.

Îi prezint fotografia lui Caseck.

— El e?

— Sigur! Tocmai terminasem de pieptănat, acolo, în fața ferestrei…

Mă uit în direcția indicată și zăresc o oglindă agățată de cremona geamului.

Bărbatul reia.

— Tipul în chestiune a coborât din mașină. A început să se uite înăuntru pe jos, și în spate, de parcă ar fi căutat ceva…

— Nu căuta nimic, îl lămuresc eu, dimpotrivă, se asigura să nu fi uitat ceva…

— Aha!

— Da… N-ați așteptat să vedeți în ce direcție a plecat?

— N-am așteptat, dar un minut mai târziu, m-am dus să iau autobuzul și l-am văzut urcând într-un taxi din stația Vanves…

Tresar.

— Sunteți sigur că el era?

— Sigur! Mi-am spus că i-o fi rămas mașina în pană… Purta un pardesiu maro și o pălărie

neagră…

— Da, ăsta-i… Ce fel de taxi a luat?

— Am să vă spun, fiindcă am un ochi care nu iartă: era un 403 negru pe care scria deasupra cu galben Taxi-Radio, știți… sunt câteva în circulație acum.

Sar în sus.

— Dacă ai fi fost proaspăt ras te-aș fi pupat, bătrâne!

Asta nu-i cade bine.

— Îmi cauți nod în papură, tună el lovind cu pumnul în masă.

Nevastă-sa caută să-l domolească. E nervos, băiatul…

Scot niște bani din buzunar și-i dau țâncului, spunându-i să-și cumpere cu ei un D.S. 19. După care o șterg.

Călăresc din nou fereastra.

— Nu vă jenați, bombăne irascibilul muncitor. Of! Sticleții ăștia sunt de o neobrăzare! Dă banii încoace, Riri, tu nu știi ce să faci cu ei.

•

Din centrala taxiurilor-radio se lansează un apel general pentru a se cere șoferului de pe un 403 negru, care a transportat în ajun, pe la opt dimineața un individ într-un pardesiu maro cu o pălărie neagră pe cap, să se prezinte imediat. Treaba nu trenează. Mi se pare minunată invenția. Abia a terminat spicherul, că cel în cauză a și răspuns din mașina lui.

— Aici 55, face el, eu l-am dus pe individ.

— Vino aici imediat… Poliția!

— Trebuie să las un client la Alma… Sosesc în zece minute…

Efectiv, zece minute mai târziu, văd sosind un bărbat voinic, cu tâmplele grizonante, purtând un bluzon bej cu guler din lână. E simpatic, șoferul.

Îl salut și-i prezint mutra lui Caseck.

— Da, mă asigură el, ăsta-i tipul…

— Unde l-ați dus?

— Pe strada Cambronne… Colț cu strada Vaugirard…

— Și pe urmă?

Se uită la mine.

— Pe urmă, asta-i tot. M-a plătit și am ridicat pavilionul…

— Colțul dintre două străzi nu-i un punct terminus… În ce parte a luat-o?

— N-am dat atenție…

În fine, așa-i mereu… Caseck nu avea doar să oprească chiar în fața casei lui. Probabil că a mai luat un taxi sau metroul pentru a dejuca cercetările.

— Bun, mulțumesc… Ține aici pentru deranjul dumitale.

A doua bancnotă de trecut pe nota mea de cheltuieli. Nu-s dintre copoii ăia care fac reputația de sărăcie a poliției.

Zdrahonul bagă banii în buzunar, cam năucit.

Îi salut pe toți cei de la Taxi-Radio și-mi văd de drum pe orbecăite. Am mai înaintat puțin… În orice caz, iată-mi certitudinea confirmată: banda nu a părăsit Parisul.

Rulez leneș până în strada Vaugirard, opresc la colț cu Cambronne[9], (un tip la care m-am gândit în ultima vreme).

După ce am reușit să-mi parchez mașina, fac un rapid tur de orizont.

Văd o femeie bătrână care vinde bilete de loterie. Strigă cât o ține gura că suntem pe 13 și lansează o remarcă pe un ton care ar semnifica: cine nu cumpără azi un bilet e un nătâng!

Mă apropii, trag un număr care se termină în opt, cifra mea norocoasă și-i arăt în același timp legitimația și poza.

— Ia să vedem, draga mea, trebuie să găsesc un cetățean cu orice preț. Știu că a venit aici ieri dimineață, înainte de nouă. A coborât dintr-un taxi-radio, toate astea nu-ți spun nimic?

Ochii îi atârnă pe fotografie ca medaliile unui fost combatant care se apleacă să-și lege șireturile.

— Nu, mă asigură ea. N-am observat. Nu știu dacă vă puteți da seama…

Descrie un gest semicircular pentru a mă îndemna să apreciez mulțimea care o înconjoară. Așa-i, prea mă las dus de fantezie, prea mă încred în hazard… Asta o să mă piardă…

— Avea un pardesiu maro și o pălărie neagră, insist eu.

Femeia zâmbește.

— Ah, parcă îmi spune ceva… Da, un tip care a coborât dintr-un taxi. Plătind, i-a căzut o monedă din buzunar și nici măcar n-a catadicsit s-o ridice… pe la nouă, ziceți?

— Poate puțin mai înainte.

— Da… El e, îmi beam Viandox-ul… În fiecare dimineață, chelnerul bistroului de vizavi îmi aduce unul…

— În ce parte a luat-o?

Îmi arată strada Cambronne.

— A luat-o pe acolo în jos…

— Mulțumesc…

— V-ar putea ajuta ce v-am spus? mă întreabă ea interesată.

— Mult, fac eu sincer.

Nu departe de aici e o stație de taxi, nu s-ar fi putut să n-o vadă… Mai e și stația de metrou. Dacă nu le-a dat atenție înseamnă că… Înseamnă că locul lui de destinație nu era departe…

Dau din cap, copleșit. Cu cât mă apropii de țintă, cu atât disper mai tare… Acum nu mai pot continua singur. Ce să fac? Să-i abordez pe trecători ca să-i întreb ce vești mai au de la Caseck? Până acum a fost reperat fiindcă îndeplinea acte precise, relativ observabile, cum ar fi cotrobăitul printr-o mașină, plecatul într-un taxi-radio și pierdutul banilor la plata cursei. Dar de acum încolo? Dacă n-a mers pe picioroange și n-a făcut jonglerii, nimeni nu i-a mai acordat atenție. Singurele măsuri care ar fi de luat: să mobilizez o trupă de polițiști cu misiunea de a vizita toate

portăresele din cartier și să le arate fotografia lui Caseck.

Bine, dacă așa trebuie acționat, așa să acționăm…

Intru în prima braserie ieșită în cale. Și comand un vin alb (slăbiciunea mea). După ce am înghițit plăcuta licoare, cobor la subsol, cuvântul telefon fiind subliniat cu o săgeată deasupra scării.

Dama de la toalete își potrivește jartiera, ceea ce-mi deschide o perspectivă amplă asupra unei pulpe durdulii și a dessous-urilor de un bleu azuriu.

— Aș putea avea o fisă? întreb eu, nu fără o veselie licențioasă, plină de subînțelesuri.

Îmi arată un carton pe care a scris cuvântul „Deranjat”.

— Deranjat se scrie cu un singur r, îi spun.

Femeia se uită la anunț.

— Păi așa am scris, protestează ea.

— Motiv pentru care permiteți-mi să vă felicit!

Plec, în timp ce ea se întreabă preocupată dacă nu cumva am căzut în cap sau starea mea e congenitală.

Nimic nu mă oripilează mai mult decât intrarea într-o cârciumă ca să dau un telefon sau să mă ușurez și să găsesc telefonul defect și closetul impracticabil.

Mă hotărăsc să-mi încerc norocul în altă parte. Orice speranță mi-e permisă pentru că suntem pe data de 13.

Caut un alt local, într-un acord ceva mai recomandabil cu P.T.T., când îmi aduc aminte că Bérurier stă pe strada Blomet. Am să profit de ocazie ca să-i intervievez balena, poate are ceva vești de la el. Tot de acolo am să telefonez valoroșilor mei colegi. De-ar fi reușit Favier să scoată destule portrete.

Capitolul 14

Când tragi lozul cel mare

Sun la ușa lui Béru. Are un cochet apartament din trei camere Henri II, cu vedere spre o curte care-ți cucerește inima. Trece un timp destul de lung și mă pregătesc să evacuez terenul, gândind că târfa Grasului nu-i acasă, când ușa se crapă.

Nevasta lui Béru își scoate o bucată din bot prin deschidere. E grasă, fardată, coafată, încorsetată, gata să facă ravagii printre cincantenarii care se simt în stare să manevreze calibre grele.

— Bună ziua, doamnă Bérurier, rostesc eu vesel. Ce mai faci?

Și mă apropii. Vizita mea nu pare a-i face prea multă plăcere, deși întotdeauna a încercat să mă seducă, atunci când ne-am întâlnit.

Privirea ei are ceva nesigur, speriat, care mă neliniștește.

S-o fi surprins în clipa în care frizerul îi cânta *Introducerea* bucății mari din Faust? Nu-i imposibil.

Se trage într-o parte cu regret și intru în vestibulul familiei Béru.

— Nu te deranjez prea mult?

— Nu…

Însă spusele ei nu pleacă din inimă. Percep un zgomot vag în camera vecină și-mi înăbuș un surâs. Nu m-am înșelat, grăsana era pe cale să fie masată de simpaticul frizer. Inutil să mai întârzii sub acoperișul adulterului…

— Ia spune, bărbatul nu ți-a dat din întâmplare niciun semn de viață?

— Nu, rostește ea… De ce?

Nu pare deloc surprinsă. E amorfă. Oare nu cumva se mai și droghează pe deasupra?

— Ai observat probabil că a dispărut, nu?

— Asta-i bună, eu îl credeam în misiune, nu l-ai luat acum câteva zile de acasă?…

— De atunci nu l-ai mai văzut?

— Nu.

— N-a telefonat?

— Nici…

Femeia așteaptă. Pariez că i-ar conveni să rămână văduvă, muierea asta rea de muscă. Așa-s ele. N-au nimic în inimă, le preocupă doar bărbatul zilei! Trecutul? A trecut! Amintirile? Le va retrăi mâine!

Furios ca un supozitor rătăcit într-o bomboniera, îi spun:

— În ordine, din moment ce consideri că-i bine așa, bonsoir! Dacă i se găsește carcasa o să-ți facem un pachet!

Cu această invectivă, dispar.

Părăsesc imobilul, dau colțul străzii, intru într-o cafenea pentru a-mi lansa în cele din urmă ordinele… Și, iată că încremenesc dinaintea cuierului din local. Bizar, dar îmi spune ceva… Și la Bérurier am văzut unul asemănător, în antreu… Da. Și…

Vi s-a întâmplat să vi se facă rău din cauza unei mari surprize? Mie mi se pare că-mi fuge pământul de sub picioare… Abia am timp să mă agăț de tejghea și să îngân: „Un rom” cu o voce agonizantă, pe care chelnerul abia dacă o poate capta.

Îmi servește un Négrita, expediat urgent pe adresa mea particulară. Și răul meu face loc euforiei.

De cuierul lui Bérurier am văzut atârnând o haină. Și această haină, sunt sigur că Grasu’ o purta când ne-am văzut ultima oară. E maro, cu pete de vin, reverele boțite și căptușeala descusută.

Atunci? De ce tanti Béru m-a mințit? Îmi plătesc orgia și fac calea întoarsă. Urc în galop etajele. Ajung în fața ușii apartamentului și ciulesc urechea. În camera din fund se aud niște oameni vorbind. Îmi scot micul sezam-deschide-te și, cu gesturi de prestidigitator chinez, îl introduc în broască… Acționez lent, străduindu-mă să nu

tremur. Îl răsucesc încet, încet, dar sunt convins că sunt singurul care percepe acest zgomot.

În fine, încuietoarea e eliberată de orice obligații militare și nu-mi rămâne decât să apăs pe clanță. Știți cu toții că pentru a deschide o ușă fără ca ea să scârțâie, trebuie s-o ridici puțin și să împingi. Grație acestui procedeu cunoscut, intru în liniște. La viitorul bal mascat al marchizei Bouremoiloeil, m-am hotărât, mă deghizez într-un minut de tăcere și am să mă țin de blestemății când vor fi depuse buchetele de vegetale pe dalele sacre.

Nu mai închid ușa ca să evit zgomotul. Se aude vorbă în încăperea din fund… Mai exact se șoptește. Mă apropii cu pași mici. Îmi scot amicul Tu-Ucizi din teaca lui de piele, îi ridic piedica și apoi trântesc ușa de perete.

Ah, dragii mei camarazi, ce spectacol!

Ceea ce mă frapează înainte de toate, cred că e mirosul. Am simțul olfactiv atât de dezvoltat că simt și pentru cei care nu se simt bine aici. Pute a cazarmă! Fiindcă e lume multă nu glumă! Pe patul dinastiei Bérurier odihnește Munhssen… Pe jos, legat fedeleș, învinețit, contuzionat, însângerat, zace Béru osânzosul și coechipierul lui de pat, frizerul… Pe moment, Caseck discută cu tanti Béru, în timp ce fata blondă (cu mult mai frumoasă decât mi-a fost descrisă, fie vorba între noi și intersecția Richelieu-Drouot) pregătește o seringă…

Am succes cu pistolul meu.

— Mâinile pe verticală! strig eu cu un ton care admite dificil o replică.

Toți au tresărit, cel puțin cei care-și pot permite. Cumătra Béru e verde. Caseck, fără să-și ridice storurile, mă privește printr-o fantă îngustă a pleoapelor.

Ceea ce complică puțin supremația mea strategică e faptul că trebuie s-o supraveghez în același timp și pe blondă și pe Caseck, fiecare dintre ei aflându-se în câte un colț al încăperii.

Îmi țin revolverul ațintit în special asupra lui Caseck.

— Copila mea, mă adresez eu falsei miss Kessmann, ai bunătatea și vino alături de amicul Caseck.

Celuilalt nu-i cade bine când își aude numele adevărat. Își spune probabil că am făcut săpături serioase.

Fata blondă nu clintește.

— Ei, fetițo, cu tine stau de vorbă…

Îndrept țeava distribuitorului de fum în direcția ei. Aud un țipăt. Tanti Béru l-a emis și are motive serioase în acest sens. Gunoiul de Caseck a profitat de faptul că o interpelam pe fata blondă, ca să se ascundă în spatele nevestei amicului meu și s-o folosească în chip de paravan chinezesc. Are o suprafață atât de considerabilă, grăsana, că tipul reușește să dispară în spatele ei, ca un om șarpe după coloana unui templu. Se grăbește să tragă, credeți-mă! În mai puțin timp decât i-ar trebui un hotelier să măsluiască nota de plată cu doisprezece la sută, îmi și expediază marfa. Văd niște găuri formându-se în pardoseală la patru centimetri de nasul meu. Ah, vă promit că o să-i am în sos englezesc! Așchii de lemn îmi intră în ochi…

— Nenorocitule! urlu eu ridicând pistolul.

— Nu trage, Antoine! țipă coana Bérurier…

Ceea ce mă calmează. Dacă trag, își primește și ea porția. Nu-i pot face una ca asta încornoratului de Béru!

Caseck și-a oprit tirul, fiindcă e stingherit de uriașa lui protectoare. În timpul celor două clipe de răgaz, blonda intră în joc. Apucă o statuetă din bronz, reprezentând un tenismen și se apropie de mine ca să-mi zdrobească țeasta. Văd venind proiectilul și fac o mișcare de recul… Bronzul percutează lambriul și nefericitul jucător de tenis, care a mai văzut și altele, își îndoaie racheta.

Nu-i deloc proastă pentru o viespe. Profit că-i aplecată și o înhaț de ciuf. Cu un gest brusc o

lipesc de mine. Acum am și eu o pavăză. Blonda se zbate, țipă, dar San-Antonio e un bărbat solid.

O țin lipită de mine și-i strig lui Caseck…

— Ieși imediat de după grămada aia de carne ori îi fac felul muierii tale!

Nu știu dacă înțelege o franceză atât de savantă. În orice caz, reacționează lent. În ce mă privește, simt că îmbătrânesc! Dumnezeule mare, împușcăturile ar fi trebuit să alerteze cazarma, nu? Mai ales că am lăsat ușa deschisă. Ce-or mai fi așteptând vecinii Grasului ca să interpreteze „Trece, trece, regimentul zece” cu prețiosul concurs al gărzii republicane? Sunt prea bine crescuți sau și-au astupat urechile cu ceară de sigilat?

Ori, foarte simplu, se uită la jurnalul televizat și, cum li se arată vreun război oarecare, confundă bubuiturile, bieții îngerași! Până una alta, ce mă fac cu lăcusta mea care-și valsează fundul pe sensibilele mele? Și cu celălalt nebun după scutul lui de carne?

— Hai, Caseck, îi strig, ne frigem un șnițel sau luăm trenul? Ce mai spui, comoaro? Nu crezi că ai destule la activ?

Îmi trec brațul pe sub aripa prăzii mele. Țintesc partea de sus a ferestrei și apăs pe trăgaci. Geamul face pui… Acum poate s-o găsi cineva care să urce și să vadă ce se întâmplă sau să anunțe poliția!

Dar mă prind că nu vine nimeni. Chiar dedesubt negrii dau un bal… și e o hărmălaie cumplită. Încep cam devreme, negrii…

— Aruncă-ți pistolul, Caseck…

Îl aruncă, dar în piese separate. Pentru început îmi trimite gloanțele. Își dă seama că e terminat, că nu mai are ce spera, și atunci încearcă imposibilul. Fata blondă nu se mai zbate, ci stă lipită bizar de mine. A primit toate proiectilele expediate… Simt o împușcătură groaznică în coaste. Vipera asta lubrică m-a atins în ciuda cataplasmei mele umane… O împing pe blondă înainte. Două

gloanțe îi ies în întâmpinare… Alerg drept spre tanti Béru, care țipă de ar înmuia și marmura șemineului. Contactul e dur. Îi trag o lovitură de cap în stomac ca s-o oblig să cadă. Scoate un oac și se prăbușește ca o baligă de vacă. Iată-mă față în față cu cehul.

E pe cale să-și reîncarce pistolul, atât de febril că-i tremură mâinile. Ridică revolverul de țeavă, fiindcă își dă seama că nu mai are timp să tragă. Măciuca e vioara lui. Primesc o lovitură care-mi smulge pielea deasupra urechii stângi. Parcă mi-ar fi căzut în cap *Empire State Building*. Îmi răsună cupola. O jerbă de scântei îmi împroșcă mintea. Îmi câștig dreptul la un joc de artificii și la un soare mare, ca supliment la program. Mă clatin, dar furia, setea de viață, mă fac să-mi înving slăbiciunea. Rămân drept în fața individului. Îmi țin revolverul în dreptul șoldului. Bine lipit de el fiindcă îmi servește de suport și-l descarc până la ultimul glonț. Caseck face o mutră stranie. Afurisitele lui pleoape de broscoi se saltă pentru a descoperi o privire alburie…

Apoi, bâiguie ceva, în nu știu ce limbă și se sprijină de perete… În timp ce coboară cortina, eu îmi mai vin în fire. Încăperea e plină de fum și acum miroase a praf de pușcă. Caseck scoate un ușor sughiț. Încearcă să-și apuce pântecul, dar nu-și mai termină gestul și se năruie pe o parte, râcâind peretele. Adio, pe marți, sărutări copiilor! E *out*! Ba chiar septembrie și octombrie. Iată-mă stăpân pe situație. Consoarta lui Béru zace leșinată.

Mă apropii de amicul meu. Nu i-a mai rămas decât un ochi disponibil, dar se folosește de el pentru a examina situația. Îi smulg călușul și-i tai legăturile cu o foarfecă aflată pe noptieră.

Mi-au cam mototolit colegul.

— În ce hal ești, Grasule, fac eu trist.

Îi lipsește proteza plus un molar care rămăsese fidel la post. Are un ochi închis, buzele zdrobite,

nasul spart și fruntea mai scâlciată ca o cratiță care a servit drept minge de *foot* copiilor de pe stradă.

Geme:

— Ești un domn, San-Antonio!

— Nici chiar așa, protestez eu, când e vorba de bune maniere, nimeni nu te întrece.

— Și nevastă-mea? suspină el.

— Nu te speria, băiete, nu-i decât leșinată…

Ar vrea să vorbească, dar îi fac semn să nu mai scoată o vorbă… Îl eliberez pe domnul Pomădatu care, fratern unit de Béru, prezintă aceeași biată mutră răvășită. După care, mă uit la Munhssen… E într-o stare comatoasă… Are capul pansat și ochii deschiși sunt la fel de inexpresivi că în faimoasa fotografie, care a declanșat total.

Cred că bietul om va avea nevoie de îngrijiri calificate.

În acea clipă, apar domnii gardieni, în sfârșit alertați de un vecin mai puțin tare de ureche. Își țin revolverul în mână. Mă grăbesc să le strig cine sunt, fiindcă la vederea acestui masacru puțin ar lipsi să nu tragă în primul care mișcă. Personalitatea mea îi ajută să-și recâștige sângele rece.

— Ce s-a întâmplat, domnule comisar?

— Veți citi mâine urmarea în ziarele demne de acest nume! Chemați ambulanțele din cartier să acorde primul ajutor tuturor persoanelor rănite…

— Să trăiți, domnule comisar.

Mă simt bizar. S-ar putea să fie din cauza zgârieturii din coaste… Eu… Eu… Eu…

Capitolul 15

Bérurier se explică

Trece un regiment…

Defilează prin capul meu în ritmul tobelor. Deschid ochii și-l zăresc pe marginea patului pe Favier, vulcanul uman în erupție.

Îmi zâmbește.

— Până la urmă, tot noi am reușit, îmi spune el. Vorbindu-mi, bate cu degetele în ritm de marș pe lemnul noptierei mele și ciocănitul ăsta sacadat îmi umple tărtăcuța, de un vacarm înnebunitor.

„Noi!" Există unele plurale care sună singular, cum zice Bérurier. În fine, mie nu-mi pasă…

— Favier, îi spun scâncit, încetează să te mai crezi Lionel Hampton[10], mă doare rău capul.

Se oprește.

— Am leșinat? suspin eu.

— Da, așa s-ar părea. Ați primit un glonț care, din fericire, a deviat pe o coastă, doar câțiva centimetri mai sus și…

— Întotdeauna trec la câțiva centimetri de moarte…

— În viață, uneori e ca în filme, declară Favier, eroii simpatici scapă…

— Ceilalți sunt bine?

— Da, coana Bérurier a fost trimisă acasă, iar augustul ei soț actualmente e pe masa de operație, cu două coaste fracturate…

— Și… restul?

— Ei bine, Caseck e mort, nici fata nu se simte mai bine, iar profesorul iese ușor din coma lui artificială provocată de injecțiile pe care i le făceau.

— Cum adică?

— Nu-și pierduse deloc memoria ca urmare a accidentului suferit. De altfel, iată o telegramă pe care v-o adresează Pinaud din Fredericia, Danemarca.

Mi-o citește.

Profesorul Munhssen în deplinătatea facultăților mentale, urmare accidentului, stop. A doua infirmieră

suspectă, stop. Pare a fi în relații cu pleoape umflate, stop. Apropo pleoape, am uitat ochelarii la birou, stop. Foarte regretabil pentru că aici consumăm mult pește, stop. În rest, moralul este bun, stop. Telefonează-i doamnei Pinaud să nu uite de ratele pentru mașina de ceruit, stop. Cu prietenie.

Inspector principal Pinaud.

— E un tip extraordinar, glumește Favier, păturind mesajul.

— Zici că-i făceau injecții lui Munhssen ca să-l anestezieze?!

— Da, Caseck și fata nu voiau ca el să-și revină în simțiri. Bătrânul ar fi vorbit… Atunci îi injectau continuu un sedativ… În doze mici, dar în mod regulat. Astfel, savantul rămânea permanent într-o stare cețoasă.

— Înțeleg acum de ce aveau ei nevoie de un complice în azil…

— Bineînțeles…

Intră un medic.

— Ar trebui să-l lăsați pe bolnav liniștit, îi spune lui Favier.

Acesta din urmă se ridică.

— Doctorul are dreptate. La revedere, domnule comisar, mai trec eu și mâine… Nu aveți de făcut niciun comision?

— Anunț-o pe mama mea că sunt ușor rănit, cu grijă, înțelegi? Ea multiplică totul cu zece când e vorba de fiul ei iubit…

— Contați pe mine.

— Și pe urmă, telegrafiază-i lui Pinaud să se întoarcă acasă…

— Am înțeles…

Se îndepărtează. Doctorul îmi pipăie fruntea.

— Ați putea aprinde o lumânare la ieșirea din spital, îmi spune el.

— S-a făcut, doctore. Când va fi asta?

— Oh, peste vreo două zile… Dacă nu intervin complicații.

— Nu vor interveni, sunt beton. Nu-i primul glonț pe care-l primesc.

— Am văzut, trupul dumitale seamănă cu o hartă în relief a Himalayei!

Doctorul se retrage fiindcă e adus Béru pe un cărucior. Infirmierii strigă: „Hei rup!” și-l urcă pe patul liber de la dreapta mea.

— Cum se simte grămada asta de osânză? îi întreb.

Izbucnesc amândoi în râs.

— Cum nu se poate mai bine. A încasat o bumbăceală zdravănă.

— Pentru un polițist nu-i mare lucru, intervine celălalt.

Colegul lui, care-i la curent cu identitatea mea, îi dă cu cotul și imprudentul se face roșu ca racul.

Rămânem singuri, Grasu’ și cu mine. Trece destul de mult timp. Și apoi, efectul anesteziei se risipește, iar Béru se uită în jurul lui cu spaimă.

— Unde mă aflu? întreabă el.

— La Bichat[1], tipule… Ai ceva împotrivă?

— San-Antonio! Cum, și tu?

— După cum vezi…

Nu se poate împiedica să nu bolborosească: „Ce daraveră”, și ăsta-i un semn bun.

Aștept puțin să-și intre în piele și pe urmă atac:

— Ce-ar fi să-mi explici puțin…

— Eu știu tot, face el doctoral.

— S-ar putea, dar nu și eu. Am nimerit peste un exemplar prost paginat și-mi lipsește un capăt…

Își închide ochiul valid, pentru a se concentra. Apoi plescăie din limbă.

— Doamne, oftează el, dacă măcar blestemații ăștia mi-ar fi dat un păhărel de vin roșu, s-ar fi potrivit la țanc!

— Să știi că-i interzis în spitale.

— Cu atât mai rău… Așa, s-o iau de la început…

— Cum nu se poate mai bine.

— Când ne-am despărțit, acum câteva zile, dacă-ți amintești, îmi uitasem veverița la negustorul de vechituri.

— Îmi amintesc.

— M-am gândit că nebunul ăla era capabil să mi-o vândă și atunci, m-am întors după ea. L-am găsit pe moș în plin scandal cu pantera lui… Am tras un răcnet ca să-i fac să tacă, mi-am recuperat rozătorul și eram gata să plec când mi-a venit o idee.

— Ție?

— Da.

— Ia zi, Grasule, nu cumva ai închiriat un creier de schimb?

— Gura și lasă-mă să vorbesc…

— Dă-i drumul!

— M-am gândit la un amănunt de care ne-a pomenit negustorul de gunoaie când l-am vizitat amândoi…

— Ce amănunt?

— Ne-a înșirat ce a găsit în valiza furată și a menționat o trusă medicală, îți amintești?

— Da.

— Pe care ne-a spus că a păstrat-o el…

Începe să mi se facă rău. Doamne, ce prostie am comis că nu i-am cerut-o moșului!

— Atunci, continuă Grasu', l-am pus să mi-o dea…

— Aici te recunosc, bine… și?

— Înăuntru erau o groază de chestii medicale, între altele o cutie de injecții. Și în această cutie rămăsese o fiolă goală de nu știu ce produs. Uitaseră s-o arunce… Pe fiolă se afla numele farmacistului care o vânduse… Un spițer din Boulogne-Billancourt. M-am dus să-l iau la întrebări pe tip. Vânduse fiolele astea, într-adevăr, unei tinere blonde… Și, printr-un hazard

formidabil, omul își amintea că o văzuse pe fată ieșind dintr-o casă de pe calea Victor Hugo din Boulogne… Mi-a descris clădirea… M-am dus acolo să trag o raită…

— Nu mai arunca nimic, curtea-i plină… Ai ajuns acolo cu cizmele tale de vidanjor, Caseck te-a reperat…

— Cine-i ăsta, Caseck?

— „Pleoape umflate”…

Fâstâcit, se bâlbâie:

— Da, așa a fost. Cum tocmai treceam pe sub o poartă, cineva m-a pocnit în cap. Am căzut… Atunci ticălosul ăsta mi-a administrat cea mai cumplită ciomăgeală pe care am primit-o vreodată… Ploua cu nemiluita: în burtă, în coaste, în cap… Mi-am venit în fire mult mai târziu într-o pivniță, legat fedeleș…

— Bravo! Tu ești faimosul polițist? Un terchea-berchea, trei lei perechea!

Dă din cap.

— Ce-ai mai fi vrând, a fost totuși ceva ce i-am găsit adresa…

— A fost, da, recunosc eu.

Satisfăcut, continuă:

— A trecut un timp… Mi-am dat bine seama. Și pe urmă au venit după mine și au început să mă ia la întrebări. Te asigur că noi, la poliție, suntem niște mici copii în privința asta… Nenorociții îmi lipeau foiță de țigară pe față, și, când nu voiam să răspund, îi dădeau foc… Teribil de plăcut!

— Am să încerc și eu, îi promit…

— M-au forțat să spun cine eram, cum am ajuns până la ei și tot ce s-a întâmplat. I-am mințit și le-am spus că, înainte de a veni la ei, ți-am lăsat vorbă și urma să sosești și tu. Atunci, Caseck, fiindcă zici că așa îl cheamă, m-a întrebat dacă aveam copii și unde locuiam… I-am spus că trăiam singur cu nevastă-mea. A hotărât să se ascundă la mine doar pentru două zile… Hal de

îndrăzneală, n-am mai văzut în viața mea unul ca el!

— Nici eu. Procedează la marea artă…

— De cum s-a lăsat noaptea, ne-am dus la mine acasă.

Tace cu vocea frântă.

— La mine era amicul frizer… Vine adesea să petreacă serile și…

— Ascultă, Grasule, îl încurajez eu, știm de o mie de ani că ești un încornorat, n-ai să-mi joci acum piesa cu soțul care-și opărește creierii cu apă clocotită! Sunt o groază în situația ta, până și Napoleon, dacă vrei referințe. De fapt, toată lumea, ni se trage din naștere!

Înseninat reia firul povestirii:

— Ai dreptate. Ei bine, Caseck a început să-l ia la bumbăcit pe frizer…

— Trebuie că te-a uns pe inimă?

— Da, admite el încurcat. Nu-s un măgar, dar mi-a făcut plăcere. Cât au stat la noi, i-a cârpit câteva labe și nevesti-mii…

— Și asta te-a încântat, nu?

— Ei comedie! Nu mă mai psihanaliza întruna! bombăne Grasu'. Pot să merg mai departe?

— Mergi!

— Bun, eu și frizerul am ajuns pe jos, legați. Caseck i-a zis nevestei că dacă suflă o vorbuliță, dacă strigă, dacă încearcă s-o facă pe șmechera, ne ucide, pe mine și pe frizer.

Și pe urmă, Caseck a plecat… S-a întors mai târziu însoțit de profesor… Iar a ieșit… Iar s-a întors… Asta-i… Ziua a trecut și tu ai apărut providențial…

— Ce vorbești! Totul a atârnat de un fir de păr… Dacă haina ta n-ar fi atârnat în cuier…

— Ce-i mai nostim e că m-au pus s-o dezbrac, ca să mă poată lega mai strâns. Ah! Eram anchilozat, mort!

Tace. O clipă mai târziu, doarme somnul celor săraci cu duhul.

CONCLUZIE

Șontâc, șontâc, intru în biroul Bătrânului… Contrar obiceiului, mă întâmpină, îmi oferă un loc și-mi propune o țigară.

— Dragul meu San-Antonio. Încă o dată ai făcut o treabă excelentă, rostește el.

— Mulțumesc, șefu'.

— Cum te mai simți?

— Mai bine…

— Perfect.

Își freacă mâinile.

— Profesorul Munhssen și-a recăpătat cunoștința și a putut să dea niște lămuriri, de bine de rău. Povestirea lui e destul de confuză… În mare, iată ce-ar reieși. În timpul ultimului război, Munhssen a lucrat în colaborare cu un savant german, rămas dincolo de cortina de fier. Împreună au întreprins cercetări asupra unui tip de exploziv cu o putere fără egal…

Bătrânul se umflă în pene. Iată-l lansat în marile superlative ale casei. Își mângâie craniul sidefiu, își netezește pielea strălucitoare a degețelelor și continuă:

— Germanul n-a ajuns la niciun rezultat cu cercetările lui. Munhssen în schimb, da. I s-au făcut numeroase propuneri să lucreze cu fostul lui colaborator. A refuzat, fiindcă nu-i împărtășea noile convingeri politice. De la simple propuneri, s-a ajuns la amenințări… I s-a transmis că fiica lui din Statele Unite va fi lichidată dacă el continuă să refuze… Și atunci, nefericitul a decis să-și pună capăt zilelor. A vrut să dispară împreună cu invenția lui și a provocat faimoasa explozie care i-a distrus laboratorul și a fost gata să-l omoare…

— A practicat sabordajul, deci!

— Da. Însă a fost numai rănit. A primit toate îngrijirile. Când s-a simțit mai bine, s-a întors acasă sub supravegherea unei infirmiere

specializate… Aceasta a suferit accidentul de care știi și atunci, familia Caseck (fiindcă femeia blondă era soția cehului) a pus stăpânire pe casă. Făceau parte dintr-o rețea de spionaj și aveau misiunea să-l răpească pe Munhssen, adversarii lui temându-se să nu repete tentativa de sinucidere.

— Bănuiam eu așa ceva, șefu'!

Nemulțumit de întrerupere, se încruntă.

— Atunci, după cum vezi, reia Bătrânul, l-au obligat să-și anunțe anturajul că pleacă în convalescență… să-i scrie fiicei lui. Pe scurt, să se comporte de parcă ar fi plecat în condiții normale.

Și pe urmă, într-o noapte, au pornit la drum… Prima etapă trebuia să fie Franța. De aici, un avion special urma să-l ridice clandestin pe savant pentru a-l transporta dincolo de cortina de fier. Numai că, familia Caseck avea alte intenții: să lase afacerea să-și urmeze cursul și să negocieze din Franța răscumpărarea cu guvernul danez, pentru restituirea lui Munhssen… Au început prin a-l pune pe acestea la un loc singur… Știi unde… Dar, pentru a evita orice indiscreție din partea lui, au hotărât să-l drogheze prin intermediul doamnei Berthier.

— Exact cum am presupus și eu! nu mă pot împiedica să nu exclam.

Bătrânul scoate un „măi, măi, măi", și reia:

— Natural, rețeaua lui Caseck a ciulit urechea când cehul a pretins că savantul era netransportabil. I-au stabilit lui Caseck o întrevedere la Sarrebruck… Și-a trimis acolo nevasta cu fotografiile bătrânului pentru a dovedi că acesta din urmă era într-o stare critică… Dragă San-Antonio, urmărea o cunoști mai bine ca mine fiindcă ai simțit-o pe pielea ta.

— Profesorul v-a povestit toate astea?

Surâde…

— Profesorul și nevasta lui Caseck… E pierdută, dar spune vorbe fără șir în starea ei de comă. I-am pus la căpătâi un traducător ceh care-i

stenografiază toate cuvintele pronunțate. Ele m-au ajutat să completez povestirea lui Munhssen.

Bătrânu' îmi întinde mâna.

— Ia opt zile de concediu… Am o misiune pentru tine săptămâna viitoare.

Îi strâng dreapta și mă ridic.

Ajungând în biroul meu, mă gândesc la un mic detaliu care nu-mi dă pace. De ce Caseck i-a telefonat cumetrei Berthier de la Riva-Bella pentru a-i cere ca soția lui să-i aducă acolo o mașină când blonda mai era încă în hotel… Ar fi putut s-o contacteze direct, nu?

Ridic receptorul și sun la hotelul „La două poduri și o republică". Îmi răspunde vocea morocănoasă a hotelierului:

— Alo!

Ca să nu mă pierd în preambuluri, îi spun:

— Aici centrala telefonică. Ați avut postul deranjat duminică seară?

Urmează o tăcere scurtă, după care vocea rostește cu o ușoară umbră de ironie:

— Da, domnule comisar, de sâmbătă de la prânz, până luni seară…

Râde acru și închide.

Asta-i bună, prieteni, să am o voce chiar așa de identificabilă? Nu mi-ați spus-o niciodată!

Cineva bate la ușă. Tot băiatul de la centrală.

Pe un ton de rutină, îmi spune laconic:

— O telegramă de la Pinaud.

O iau.

Iar am greșit avionul, stop. Cobor la Karachi, stop. Rog anunță doamna Pinaud, stop. N-are rost să-mi telegrafiezi ce gândești, stop. Știu de pe acum.

Inspector principal Pinaud.

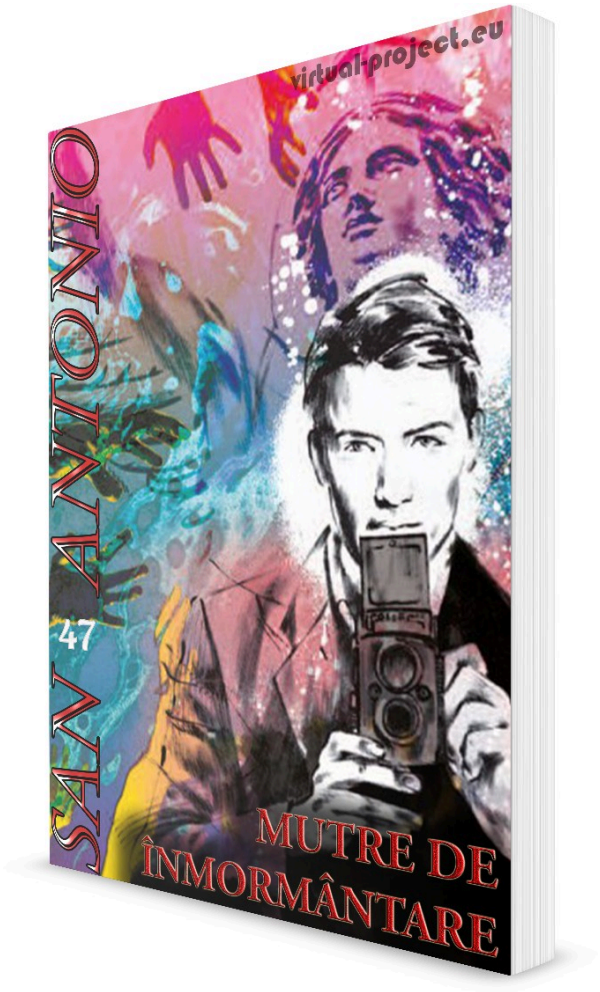

virtual-project.eu

[1] *Vermont* – autorul unui almanah umoristic, celebrul prin calambururi. (n.tr.).

[2] *V-1* – tip de avion. (n.tr.).

[3] *Marcel Gerdan* (1916-1949) – boxer francez, campion mondial la greutatea mijlocie, mort într-un accident de avion. A fost iubitul cântăreței Edith Piaf. (n.tr.).

[4] *Toulouse* – oraș cu o celebră echipă de fotbal. *Toulouse-Lautrec* (1864-1901) pictor francez celebru. (n. r.).

[5] Închisoarea renumită, transformată de germani în lagăr pentru deținuții politici, în timpul celui de-al doilea război mondial. (n.tr.).

[6] Același reușit simț al umorului dintotdeauna, vedeți? (n. a.).

[7] *Grădina deliciilor* – capodopera pictorului flamand Hieronmus Bosch (1450-1516). (n. r.).

[8] Cititorul va constata cât sunt de neînfricat când e vorba de o metaforă. Mereu mai îndrăzneț, până dincolo de punctul extrem al originalității, acestea sunt cele două devize care-mi servesc drept pernă de căpătâi. (n.a.).

[9] *Pierre Cambronne* (1770-1842) – general francez, rănit la Waterloo, a refuzat să se predea. (n. tr.).

[10] *Lionel Hampton* – vibrafonist și șef de orchestră de jazz, negru american, una dintre marile figuri ale *middle jazz*-ului. (n. tr.).

[11] *Xavier Bichat* (1771-1802) – anatomist și fiziolog francez. (n. tr.).

Table of Contents

PARTEA ÎNTÂI
- Capitolul 1
- Capitolul 2
- Capitolul 3
- Capitolul 4
- Capitolul 5
- Capitolul 6

PARTEA A DOUA
- Capitolul 7
- Capitolul 8
- Capitolul 9
- Capitolul 10

PARTEA A TREIA
- Capitolul 11
- Capitolul 12
- Capitolul 13
- Capitolul 14
- Capitolul 15

CONCLUZIE

Table of Contents

PARTEA ÎNTÂI 2
Capitolul 1 2
Capitolul 2 11
Capitolul 3 16
Capitolul 4 27
Capitolul 5 36
Capitolul 6 44
PARTEA A DOUA 54
Capitolul 7 54
Capitolul 8 65
Capitolul 9 75
Capitolul 10 80
PARTEA A TREIA 100
Capitolul 11 100
Capitolul 12 107
Capitolul 13 114
Capitolul 14 120
Capitolul 15 127
CONCLUZIE 134